

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 300

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

64. évfolyam

2021. július 27.

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Régiók Bizottsága

Interactio – Na daljinu – 144. plenarno zasjedanje OR-a, 5.5.2021.–7.5.2021.

2021/C 300/01	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása az Európa jövőjéről szóló konferenciáról	1
2021/C 300/02	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása: Szabad mozgás a Covid19-világjárvány idején (digitális zöldigazolvány) és az oltóanyaggyártás bővítése	4

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

Interactio – Na daljinu – 144. plenarno zasjedanje OR-a, 5.5.2021.–7.5.2021.

2021/C 300/03	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szociális jogok európai pillérének végrehajtása helyi és regionális szemszögből	7
2021/C 300/04	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Bővítési csomag 2020	13
2021/C 300/05	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra	19
2021/C 300/06	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Stratégia a fogyatékkal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért	24
2021/C 300/07	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Biztonságos és fenntartható vegyi anyagok a toxikus anyagoktól mentes környezetért Európa városaiban és régióiban	29
2021/C 300/08	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A helyi és regionális önkormányzatok szerepe a tengeri környezet védelmében	36

2021/C 300/09	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A Covid19-válság tapasztalatai és tanulságai a régiókban és városokban	43
2021/C 300/10	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai egészségügyi unió: az EU rezilienciájának megerősítése	53
2021/C 300/11	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A klímasemleges gazdaság létrehozása: Uniós stratégia az energiarendszer integrációjának megteremtéséért	58
2021/C 300/12	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027	65
2021/C 300/13	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai média a digitális évtizedben: cselekvési terv . .	69

III Előkészítő jogi aktusok

Régiók Bizottsága

Interactio – Na daljinu – 144. plenarno zasjedanje OR-a, 5.5.2021.–7.5.2021.

2021/C 300/14	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A határokon át terjedő egészségügyi veszélyek és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ megbízatása	76
2021/C 300/15	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai gyógyszerstratégia és jogalkotási javaslat az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) megbízatásának módosításáról	87

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

INTERACTIO – NA DALJINU – 144. PLENARNO ZASJEDANJE OR-A, 5.5.2021.–7.5.2021.

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása az Európa jövőjéről szóló konferenciáról

(2021/C 300/01)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB)

1. teljes mértékben egyetért azzal, hogy széles körű, valóban inkluzív, átlátható, földrajzilag és politikailag kiegyensúlyozott és decentralizált vitára van szükség az Európai Unió jövőjéről;
2. üdvözlí, hogy az Európa jövőjéről szóló konferenciához kapcsolódó munka a Covid19-világjárvány miatt továbbra is fennálló kihívások ellenére végre elindult, és örömmel várja, hogy olyan, ambiciózus, nagy horderejű és tartós eredmények eléréséhez járulhasson hozzá, amelyek kézzelfogható előnyöket hoznak valamennyi uniós polgár számára;
3. sajnálja, hogy a konferencia késedelmes megkezdése miatt az eredetileg kétévesre tervezett folyamat egyetlen évre korlátozódik; sürgeti mindazonáltal az erőfeszítések megkettőzését annak érdekében, hogy a konferencia a demokratikus részvétel és a polgárok bevonása terén sikertörténetté váljon;
4. hangsúlyozza, hogy a konferenciának olyan folyamatnak kell lennie, amelynek során háttértől, kortól, származástól és lakóhelytől függetlenül minden polgárt meghallgatnak; arra biztatja valamennyi szereplőt, hogy szervezzenek rendezvényeket és népszerűsítsék a digitális platformot az egész társadalom körében, túllépve az EU-val kapcsolatos vitákban rendszeresen részt vevő, megszokott csoportok körén, hogy a vita tökéletesen inkluzív legyen;
5. tudomásul veszi az Európai Parlament, az Európai Tanács és az Európai Bizottság által aláírt együttes nyilatkozatot, és üdvözlí mindenekelőtt, hogy az világosan utal a regionális és helyi önkormányzatokra, a regionális parlamentekre, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvére; megismétli, hogy szívesen csatlakozna az együttes nyilatkozat aláíróihoz;
6. rámutat arra, hogy az EU-ban helyi és regionális szinten mintegy egymillió választott képviselő működik, akik a polgáraikat képviselve közel 90 000 szubnacionális önkormányzatnál dolgoznak. Ők alkotják az Unióban a demokratikus képviselet legnépesebb szintjét és ők állnak a legközelebb a polgárokhoz, emellett együttesen az EU-beli közberuházások feléért és az uniós jogszabályok jóval több mint a felének végrehajtásáért felelősek, mindezzel pedig jelentősen hozzájárulnak az EU politikai célkitűzéseinek megvalósításához;
7. megerősíti a 2020. február 12-i állásfoglalásában vázolt álláspontokat, és megismétli, hogy a konferencián való megvitatásra kiválasztott témák többsége – köztük az éghajlat, a környezetvédelem, az elnéptelenedés és a demográfiai kihívások, az egészségügy, az oktatás, a kultúra, a migráció, a jogállamiság, a digitális átalakulás, az erősebb gazdaság és a társadalmi igazságosság – a regionális és helyi önkormányzatok hatáskörébe tartozik; rámutat ezért, hogy a konferencia csak úgy tud majd konkrét javaslatokkal előállni, ha ezeknek a javaslatoknak egy jelentős része a szubnacionális szinttel való aktív párbeszéd és konzultáció segítségével fogalmazódik meg;

8. kiáll amellett, hogy a konferenciának nyitott hozzáállással kell megközelítenie a politikák és az intézmények megreformálását, és meg kell alapoznia az Európai Unió hosszú távú, a konferencia időtartamán túlnyúló reformját;

9. úgy véli, hogy a konferencia lehetőséget ad arra, hogy Európát közelebb hozzuk a polgáraihoz, illetve a polgárok is jobban magukénak érezzék az európai projektet a „demokrácia európai háza” révén, melynek alapját a helyi és regionális önkormányzatok, falait a tagállamok, tetőzetét pedig az EU alkotja; vállalja, hogy aktív szerepet játszik a többszintű kormányzás bővítése és Európa további integrációjának előmozdítása felé vezető különböző politikai utak megvizsgálásában azokon a területeken, ahol az indokolt és értéktöbblettel jár;

10. úgy véli, hogy a jelenlegi világiárvány fényében alapvetően fontossá vált, hogy megerősítsük a demokratikus elveket, valamint a városok és régiók elsődleges szerepét az embereknek adandó hiteles válaszok megfogalmazásában, és hangsúlyoznunk kell, hogy a közös kihívások kezelése érdekében mennyire fontos a kormányzati szinteken és országhatárokon átnyúló együttműködés. A konferencia összetételében és eljárási szabályaiban mindezt teljes mértékben tükrözni kell;

11. tagjainak a vezető testületben, illetve küldöttként a konferencia plenáris ülésein való részvétele útján aktív szerepet kíván játszani a konferenciában; vállalja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára kulcsfontosságú kérdésekben tematikus információkkal járul hozzá a konferenciához, többek közt a számos helyi civil párbeszéd révén, amelyet EU-szerte szervez majd; szorgalmazza, hogy a konferencia tevékenységében a fiatalok és a társadalmunk sokszínűségét képviselő személyek is vegyenek részt, mivel ez előfeltétele annak, hogy átfogó vitákat lehessen tartani;

12. úgy véli, hogy a konferencia plenáris ülésének szilárd demokratikus alapokra kell épülnie, és ezért a résztvevők között az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket képviselők mellett ott kell lennie a regionális és helyi parlamentek és tanácsok megfelelő számú képviselőjének is; hangsúlyozza, hogy a konferencia résztvevői körében biztosítani kell a földrajzi, a politikai és a nemek közötti egyensúlyt;

13. hangsúlyozza, hogy fokozni kell az adminisztratív erőfeszítéseket annak érdekében, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencián folytatott vitába beemeljék az EU legkülső régióinak hangját, amelyek helyzete egyedülálló az EU-n belül, és amelyek az EU előőrsei más kontinenseken;

14. üdvözli az Európa jövőjéről szóló konferencia többnyelvű digitális platformjának elindítását, és vállalja, hogy népszerűsíti, továbbá részvételen alapuló párbeszédnek szervezésével és releváns visszajelzésekkel gazdagítja azt; arra ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy népszerűsítsék a platformot polgáraik körében, és mozdítsák elő – háttértől, származástól és lakóhelytől függetlenül – az egész társadalom részvételét;

15. véleménye szerint az EU-val és annak jövőjével kapcsolatos valamennyi álláspontot képviselni kell mind a rendezvényeken, mind pedig a digitális platformon. Így biztosítható, hogy a konferencia valóban demokratikus folyamatnak legyen tekinthető. Rámutat azonban arra, hogy bizonyos minimális értékeket tiszteletben kell tartani, és hogy az álláspontok között nem szerepelhetnek olyanok, amelyek aláássák az emberi méltóságot, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot vagy az emberi jogokat, illetve olyanok sem, amelyek bántalmazó, becsmérlő, gyűlölködő, rasszista vagy a közrenddel ellentétes kijelentéseket tartalmaznak. A szervezőknek és a résztvevőknek el kell kötelezniük magukat amellett, hogy ezeket az értékeket minden körülmények között tiszteletben tartják;

16. megjegyzi, hogy az RB már megkezdte a viták szervezését plenáris és szakbizottsági ülésein, és véleményeket fogad el a konferencia munkájához kapcsolódó témákban. Ezenkívül az RB fontosabb rendezvényei – például a Régiók és Városok Európai Hete, az éves EuroPCom konferencia, a helyi és regionális civil párbeszéd és konzultációk, valamint az RB politikai csoportjai által szervezett rendezvények – is a konferenciára összpontosítanak majd;

17. hangsúlyozza, hogy valamennyi adminisztratív szinten meg kell kettőzni az erőfeszítéseket annak érdekében, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencián tartott vitákban megszólalhassanak azok a térségek is, amelyek súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdenek. Ilyenek például a ritkán lakott területek, a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók;

18. felhívja a figyelmet egyik folyamatban lévő kezdeményezésére, melynek keretében az RB-tagok által szervezett helyi és regionális párbeszédnek révén konzultál a polgárokkal. Számos ilyen sikeres rendezvényre már a konferencia kezdete előtt sor került. Ezek a rendezvények megkönnyítik a polgárok és a különböző kormányzati szinteken működő politikusok közötti párbeszédet, és jól mutatják, hogy Európa régiói és városai mekkora jelentőséget tulajdonítanak az arról szóló vitának, hogy az Európai Unió milyen irányban haladjon tovább;

19. emlékeztet arra, hogy a konferenciának Európa valamennyi térségét, a városiakat és a vidékieket is meg kell szólítani; hangsúlyozza, hogy a szubnacionális szintek alapvető szerepet tölthetnek be abban, hogy a konferencián tartott viták eljussanak a vidéki területekre is, és így az ő sajátos igényeiket is figyelembe lehessen venni;
20. amikor ilyen tevékenységek elindításáról van szó, nagyra értékeli az intézményközi együttműködést és a fokozott szinergiákat, és más tájékoztató tevékenységeket is előmozdít majd, együttműködve partnereivel: a regionális parlamentekkel az Európai Unió Regionális Jogalkotói Közgyűléseinek Konferenciáján (CALRE), a jogalkotási hatáskörrel rendelkező régiók egy csoportja által indított RLEG kezdeményezésén, a RegHub hálózaton és a kohéziós szövetség hálózatán keresztül, a fiatal választott politikusokkal a nekik szóló program révén, s mellettük a Europe Direct Központokért felelős regionális és helyi politikusokkal és az „Európa építése helyi szervezetekkel” (BELE) kísérleti projekttel is;
21. tovább erősíti együttműködését a helyi és regionális önkormányzatok európai és nemzeti szövetségeivel, a régiók és városok érdekelt közösségeivel, a nemzeti parlamentek második kamaráival, valamint más szereplőkkel;
22. elkötelezi magát amellett, hogy fokozza a konferencia hatását és hatókörét, valamint előmozdítja és alkalmazza a részvételi demokrácia innovatív formáit. A helyi és regionális önkormányzatok eddig is bizonyítottan segítettek becsatornázni a polgárok véleményét a politikai döntéshozatali folyamatba; arra kéri a tagállamokat, hogy nemzeti szinten aktívan járuljanak hozzá a konferencia alakításához, és biztosítsák a helyi és regionális önkormányzatok bevonását. Alapvetően fontos, hogy csatlakozzanak a vitához és az együttgondolkodáshoz, mozgósítva a területükön élő polgárokat, hogy azok hallassák a hangjukat, és kifejezésre juttassák elvárásait a politikai döntéshozatali folyamatban;
23. szorgalmazza, hogy a demokrácia minden kormányzati szinten való erősítése, a polgárok részvételének ösztönzése és az uniós projekt nagyobb elfogadottsága érdekében alakítsanak ki egy állandó európai párbeszédet a polgárokkal, ahogyan azt *A helyi és regionális önkormányzatok a polgárokkal folytatott állandó párbeszédben* ⁽¹⁾ című, 2020 októberében elfogadott véleményében is rögzítette; úgy véli emellett, hogy a civil párbeszédnek nem lehetnek egyirányú kommunikációs lépések, hanem az eredményeiknek be kell épülniük az uniós politikai döntéshozatalba;
24. rámutat, hogy a polgárok észrevételeinek és különösen a konferencia végső ajánlásainak nyomon követése ugyanolyan fontos, mint az észrevételek összegyűjtésének módszere; hangsúlyozza, hogy ezt a nyomon követést összehangolt és inkluzív módon kell végezni, és abba teljes mértékben be kellene vonni az RB-t is; úgy véli továbbá, hogy a konferencia számára elegendő időt kell hagyni arra, hogy konkrét javaslatokat terjesszen elő az EU intézményi keretének javítására és időtállóvá tételére; úgy látja, hogy ahogy a konferencia elnyerheti a nagyközönség bizalmát, ugyanúgy el is veszítheti azt, ha az eredményekre és a nézetek széles körének figyelembevételére vonatkozó ígéretei nem teljesülnek; ismételten hangsúlyozza, hogy a konferencia sikerét végső soron az jelenti majd, ha a polgárok úgy érzik, hogy meghallgatták őket, és részt vehettek az EU jövőjének alakításában;
25. kiemeli, hogy politikai és intézményi küldetésének támogatása érdekében a konferencia idejére az RB létrehozott egy, az európai demokráciával foglalkozó magas szintű munkacsoportot ⁽²⁾, amelynek elnöke Herman Van Rompuy, az Európai Tanács volt elnöke, és amely ösztönözni fogja az RB-nek a szubnacionális kormányzati szintek meglátásaiból kiinduló, az európai demokráciával kapcsolatos elképzeléseiről, valamint arról szóló vitákat, hogy miként lehetne megerősíteni a helyi és regionális önkormányzatok és az RB hatását és befolyását az európai döntéshozatali folyamatban;
26. várakozással tekint az EU Tanácsának szlovén elnökségével folytatandó együttműködés elé, és örömmel ismerteti majd a helyi és regionális önkormányzatoknak az EU jövőjével kapcsolatos véleményét és észrevételeit a Régiók és Városok 9. Európai Csúcstalálkozóján, amelyre az EU Tanácsának francia elnöksége alatt kerül sor;
27. arra kéri elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Parlament elnökének, az Európai Bizottság elnökének, az Európai Tanács elnökének és a Tanács elnökségének.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ CDR 4989/2019.

⁽²⁾ A hat tagú magas szintű munkacsoportban Herman Van Rompuy, az Európai Tanács volt elnöke vezetésével Joaquín Almunia és Androulla Vassiliou korábbi európai biztosok, Rebecca Harms és Maria João Rodrigues korábbi európai parlamenti képviselők, Silja Markkula, az Európai Ifjúsági Fórum elnöke és Tomasz Grosse, a Varsói Egyetem professzora vesz részt.

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása: Szabad mozgás a Covid19-világjárvány idején (digitális zöldigazolvány) és az oltóanyaggyártás bővítése

(2021/C 300/02)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB)

1. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány jelentős következményekkel járt a polgárok Európai Unión belüli és kívüli szabad mozgására nézve, és különösen a határokon átnyúló utazást és ingázást érintette;
2. úgy véli, hogy a világjárvány megfékezésének és a szabad mozgás helyreállításának fő módja az európai polgárok Covid19-cel és az újonnan megjelenő változatokkal szembeni védelmét célzó védőoltás;
3. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Unió tagállamai a mai napig lemaradásban vannak a védőoltások terén a gyógyszeripari vállalatokkal való oltóanyag-szerződések lassú megkezdése, a szerződések átláthatóságának hiánya, majd az oltóanyagok késedelmes szállítása és az oltási kampányok megszervezésének nehézségei miatt;
4. kitart amellett, hogy az emberek Covid19-járvánnyal kapcsolatos jogállásának ellenőrzésére és tanúsítására vonatkozó közös megközelítés alapvető fontosságú a világjárvány nyomon követésére szolgáló szakpolitikák és technikai megoldások hatékonyságának, eredményességének és interoperabilitásának biztosítása, valamint az összes uniós tagállam területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog gyakorlásának megkönnyítése érdekében;
5. üdvözli az oltásra, tesztelésre és gyógyultságra vonatkozó interoperábilis igazolványok (digitális zöldigazolványok) kibocsátásának, ellenőrzésének és elfogadásának keretéről szóló rendeletre irányuló európai bizottsági javaslatot, amely a Covid19-világjárvány alatti szabad mozgás megkönnyítését célozza, valamint az EU-ban jogszerűen élő és tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára kibocsátott digitális zöldigazolványról szóló rendeletre irányuló javaslatot;
6. támogatja az EP javaslatát, miszerint a címet „Unió Covid19-igazolvány”-ra kellene módosítani annak érdekében, hogy érthetőbb legyen az igazolvány haszná, és így könnyebb legyen azt népszerűsíteni a polgárok körében; hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet játszanak az igazolvány népszerűsítésében a lakosság körében és az ezzel kapcsolatos uniós hozzáadott érték kiemelésében; ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy egy közös kampány keretében működjön együtt a Régiók Európai Bizottságával;

A digitális zöldigazolvány

7. megismétli, hogy a Covid19-világjárvány elleni oltási kampányról szóló állásfoglalásban (RESOL-VII/010) foglaltakkal összhangban támogatja az egészségügyi célú oltási igazolás szabványosított és interoperábilis formájának kidolgozását, tekintettel arra, hogy az oltás igazolása orvosi szempontból szükséges. A hátrányos megkülönböztetés elkerülése érdekében az igazolványt az Európai Unióban automatikusan ki kellene állítani azok részére, akiket beoltottak, akik felgyógyultak a Covid19-betegségből vagy akiket teszteltek;
8. ismételten hangsúlyozza, hogy a zöldigazolvány nem egy újabb úti okmány, amely új jogokkal vagy kiváltságokkal jár. Csupán egy olyan eszközről van szó, amelynek kizárólagos célja, hogy megkönnyítse a személyek szabad mozgását a Covid19-világjárvány idején;
9. üdvözli, hogy a javasolt keret nemcsak a Covid19 elleni oltásra, hanem a tesztelésre és a gyógyultságra is vonatkozó interoperábilis igazolványokat fog biztosítani annak érdekében, hogy a Covid19-világjárvány alatt megkönnyítsék a jogosultak számára az uniós országok közötti szabad mozgáshoz való joguk gyakorlását, és javítsák a hatályos egészségügyi intézkedések tiszteletben tartását. További mérlegelést igényel az igazolvány érvényességi ideje és – szükség esetén – jövőbeli aktualizálása;
10. aggodalmát fejezi ki azonban egy ilyen technológia tagállamok közötti tényleges interoperabilitása miatt, amikor néhány tagállam már tervezi az oltási igazolványok beépítését olyan koronavírus-nyomonkövető alkalmazásokba, amelyek közül sok nem kompatibilis más uniós koronavírus-nyomonkövető alkalmazásokkal;
11. úgy véli, hogy – mivel több ízben beszámoltak már a Covid19-igazolványok hamisításának eseteiről – a digitális zöldigazolvány a hamis Covid19-igazolványok elleni küzdelemnek és az általuk jelentett kockázat elhárításának eszköze. Magas szintű biztonsági normákat kell garantálni, különösen a papíralapú igazolványok tekintetében;

12. kitart amellett, hogy a digitális zöldigazolvány nem lehet sem a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásának előfeltétele, sem úti okmány, és hangsúlyozza a megkülönböztetésmentesség elvét, különösen a be nem oltott személyekkel szemben;

13. ajánlja a rendeletjavaslat 1. cikkének módosítását annak egyértelművé tétele érdekében, hogy a digitális zöldigazolvány nem érinti a határ menti ingázók azon jogát, hogy a világiárvány idején szabadon mozoghassanak otthonaik és munkahelyeik között. Nem érintheti továbbá az áruk és az alapvető szolgáltatások szabad mozgását az egységes piacon, beleértve az egészségügyi eszközök és személyzet szabad mozgását azokon az úgynevezett „zöld sávos” határátkelőhelyeken keresztül, amelyeket a zöld sávoknak az egészség védelmét, valamint az áruk és alapvető szolgáltatások rendelkezésre állását biztosító határigazgatási intézkedésekre vonatkozó iránymutatások szerinti végrehajtásáról szóló bizottsági közlemény említ;

14. kitart amellett, hogy a diszkriminációmentességnek azt kell jelentenie, hogy azok a polgárok, akiket nem oltottak be, ám érvényes teszttel igazolják, hogy egészségesek, élhetnek a szabad utazáshoz való jogukkal. Az ehhez szükséges tesztet széles körben és minimális költség mellett elérhetővé kell tenni;

15. támogatja a harmadik országok által az uniós polgárok és családtagjaik részére kiállított igazolványok elfogadását, amennyiben ezeket az igazolványokat a rendeletben megállapítottakkal egyenértékű normáknak megfelelően állítják ki; elvárja, hogy hasonló módon kezeljék a harmadik országokban beoltott, az EU-ban jogszerűen élő és tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat is;

16. úgy véli, hogy a digitális zöldigazolványt csak azokra az oltóanyagokra lenne szabad alkalmazni, amelyek az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) határozata alapján európai jóváhagyást kaptak. Az európai bizottsági rendelet 2. cikkének (3) bekezdését ennek megfelelően módosítani kell;

17. egyetért azzal, hogy a digitális zöldigazolványt térítésmentesen kell kiállítani digitális vagy digitális és papíralapú formátumban, az Európai Unió digitalizációs erőfeszítéseivel összhangban. A 3. cikk (2) bekezdését ezért a fentiek szerint módosítani kell.

18. rámutat arra, hogy a rendeletnek el kell ismernie a tagállamok belső szervezeti felépítését, és tiszteletben kell tartania a szubszidiaritás elvét, figyelembe véve, hogy egyes tagállamokban nem kizárólag a nemzeti szintű hatóságok állítanak ki egészségügyi bizonyítványokat. A rendelet egészében hivatkozni kell az „érintett állami hatóságokra” (a 3. cikk (2) bekezdésétől kezdve);

19. kéri az Európai Bizottságot, hogy a digitális zöldigazolvány hatálybalépését követően hangolja össze a személyek Unión belüli szabad mozgására vonatkozó olyan korlátozásokat, mint például karantén, az önkéntes karantén, a Covid19-fertőzés tesztelése vagy a beléptetés megtagadása. Nyomatékosan azt az álláspontot képviseli, hogy a tagállamoknak haladéktalanul és az ilyen korlátozások bevezetése előtt értesíteniük kell a többi tagállamot és az Európai Bizottságot, és ezt ki kell egészíteniük a meghozott intézkedések hatályára vonatkozó indokolással és tájékoztatással (a 10. cikk (1) bekezdésének módosítása);

20. az adatvédelem tiszteletben tartását sürgeti az egészség nagyon érzékeny és személyes kontextusában, és arra kéri az európai jogalkotókat, hogy gondosan mérjék fel a javasolt igazolvány adatvédelmi vonatkozásait, elsősorban az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelést, valamint az adatok tárolásának szempontjait és az uniós adatok harmadik országokba történő esetleges továbbításának lehetőségét; nyomatékosan kéri továbbá, hogy amint a világiárvány véget ér, az adatokat ne értékeljék tovább.

21. újfent hangsúlyozza, hogy e rendelet tagállamok és régiók általi történő végrehajtása során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat és különösképpen az Alapjogi Chartában elismert elveket, így a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot, a személyes adatok védelméhez való jogot, a törvény előtti egyenlőséghez és a megkülönböztetésmentességhez való jogot, a szabad mozgáshoz való jogot és a hatékony jogorvoslathoz való jogot. E tekintetben az alapvető jogok bármely korlátozását arányossági értékelésnek és ellenőrzésnek kell alávetni;

22. sürgeti az Európai Parlamentet és az Európai Tanácsot, hogy a lehető leghamarabb fogadják el a digitális zöldigazolványt annak érdekében, hogy az idén nyárra elkészüljön, és a rendszer teljes mértékben működőképesé váljon, ami fontos lépést jelent az uniós gazdaság helyreállításához;

23. kéri a tagállamokat, hogy kezeljék körültekintéssel a digitális zöldigazolványt. Az alapvető szolgáltatásoknak továbbra is elérhetőeknek kell maradniuk a polgárok számára;

Az oltóanyaggyártás bővítése

24. újfent megerősíti, hogy az Európai Unió fellépésének tiszteletben kell tartania a szolidaritás elvét. A védőoltáshoz való hozzáférést nem szabad függővé tenni az emberek lakóhelyétől vagy a magánvállalkozások gazdasági stratégiájától;
25. sürgeti az európai oltóanyag-előállítás gyors növelését, és támogatja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy bővítse ezt az oltóanyaggyártást, különösen az Európai Unióban található gyártási helyek számának növelése révén; kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, szükség van-e ad hoc állami támogatási rendelkezésekre e célból;
26. úgy véli, hogy az oltóanyaggyártás bővítése érdekében az Európai Unió új megoldásokat kereshetne, például a Covid19-fertőzések kezelésére vagy megelőzésére szolgáló gyógyszerekre és orvosi technológiákra vonatkozó szabadalmak ideiglenes felfüggesztését;
27. ismételten sürgeti az európai jogalkotókat, hogy terjesszenek elő határozott és ambiciózus javaslatokat az alapvető gyógyszerek európai területen történő fejlesztésére és gyártására vonatkozóan annak érdekében, hogy a harmadik országoktól való függőség csökkentése révén biztosítsák az EU stratégiai autonómiáját;
28. megerősíti, hogy az európai lakosság beoltásának továbbra is az Európai Unió elsődleges prioritásának kell maradnia, és üdvözlí a Covid19-oltóanyagok EU-n kívüli exportjára vonatkozó engedélyezési mechanizmust, amely szükséges lépés ahhoz, hogy az oltóanyaggyártók eleget tegyenek az uniós polgárokkal szembeni kötelezettségeiknek; ugyanakkor kitart amellett, hogy ez az oltási folyamat csak akkor lehet hatékony, ha az Európai Unió továbbra is segít oltóanyagot biztosítani a világ többi része számára, különösen a kevésbé fejlett országokban, elsősorban a COVAX szövetség keretében, amelynek 142 állam tagja.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

INTERACTIO – NA DALJINU – 144. PLENARNO ZASJEDANJE OR-A, 5.5.2021.–7.5.2021.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szociális jogok európai pillérének végrehajtása helyi és regionális szemszögből

(2021/C 300/03)

Főelőadó:	Anne KARJALAINEN (FI/PES), Kerava képviselő-testületének tagja
Referenciaszöveg:	A portugál elnökség felkérése A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására COM(2021) 102 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözli, hogy az Európai Unió Tanácsának portugál elnöksége programjának egyik prioritásává tette a szociális jogok európai pillérének végrehajtását, és az elnökség felkérésére véleményt dolgozott ki a helyi és regionális perspektíváról a portói szociális csúcstalálkozóra. Az RB fontosnak tartja, hogy a legmagasabb politikai szint kötelezettséget vállaljon arra, hogy ebben az évtizedben előmozdítja az erős szociális Európát és az emberek jóllétét;
2. különösen üdvözli az Európai Bizottságnak a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervét, amely meghatározza az ahhoz szükséges hosszú távú szakpolitikákat és konkrét eszközöket, hogy az Európai Unió valamennyi tagállamában fenntarthatóbb gazdasági és szociális rendszereket építsenek ki a jövőre nézve;
3. üdvözli, hogy a cselekvési terv elismeri a helyi és regionális önkormányzatok szerepét a kezdeményezések végrehajtásában, fejlesztésében és értéknövelésében. A helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet játszanak a régiók életképességének megerősítésében, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szociális védelemre vonatkozó 2030-as számszerűsített kiemelt célok elérésében, feltéve, hogy elegendő forrást biztosítanak a cselekvési terv végrehajtására;
4. hangsúlyozza, hogy a végrehajtási terv alátámasztja és előmozdítja a helyi és regionális önkormányzatok foglalkoztatás- és szociálpolitikák végrehajtására irányuló erőfeszítéseit. Túl kell tekintenünk a jelenlegi válságon, és olyan szociális beruházásokat kell eszközölnünk, amelyek erősítik a szociális dimenziót, ami a belső piac működését is szolgálja;
5. hangsúlyozza, hogy a szociális jogok európai pillérének egyértelmű, összehangolt és ambiciózus végrehajtása az Európai Uniónak az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendje és az abban foglalt 17 fenntartható fejlődési cél, valamint az európai zöld megállapodás társadalmilag méltányos módon történő végrehajtása melletti elkötelezettségét is támogatja;

6. hangsúlyozza, hogy a szociális jogok európai pillérének végrehajtása során a szubszidiaritás és az arányosság elve határozza meg, hogy az EU és a tagállamok melyik szinten fogják alkalmazni a javasolt szakpolitikai eszközöket és jogalkotási intézkedéseket;

Összefogás Portóban

7. arra ösztönzi a portói szociális csúcstalálkozón részt vevő tagállamokat, szociális partnereket és civil társadalmat, hogy közösen vállalják, hogy a hatáskörükbe tartozó területeken felgyorsítják a szociális jogok európai pillérének végrehajtását, az embereket helyezve a középpontba. A pillér elveinek érvényesítését szolgáló eszközök többsége a tagállamok, a regionális és helyi kormányzatok, a szociális partnerek és a civil társadalom kezében van. A siker feltétele a különböző kormányzati szintek és érdekelt felek elkötelezettsége és közös felelősségvállalása, az uniós intézmények támogatásával. A régiók és városok készen állnak arra, hogy szerepet vállaljanak egy erős és reziliens szociális Európa kiépítésében, amely biztosítja a zöld és digitális átállás méltányosságát, és lehetővé teszi a Covid19-válság utáni gazdasági és társadalmi helyreállítást. A közvélemény is egyértelműen támogatja ezt: az európaiak kilenczede fontosnak tartja a szociális Európát⁽¹⁾;

8. hangsúlyozza, hogy Európa e generáció legnagyobb egészségügyi, társadalmi és gazdasági válságát éli, amely próbára teszi az európai szolidaritást. A Covid19-világjárvány foglalkoztatásra, szegénységre és mentális jólétre gyakorolt hatása hosszú ideig érződni fog, és az összes kormányzati szint részéről szociális és egészségügyi beruházásokat, megfelelően kombinált szakpolitikai fellépést és pénzügyi forrásokat fog igényelni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végrehajtott beruházásoknak és műveleteknek határozott szociális dimenzióval kell rendelkezniük, megerősítve a szociális védelmi rendszereket, minőségi munkahelyeket finanszírozva, javítva és szavatolva a közszolgáltatásokat, csökkentve a szegénységet és előmozdítva a nemek közötti egyenlőséget. A hangsúlyt elsősorban a legkiszolgáltatottabb helyzetű polgárok – például a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett személyek, a munka és a magánélet összeegyeztetése terén nehézségekkel küzdő egyszülős családok és egyedülálló anyák, a fogyatékkal élő, a migránsok, a nemi alapú erőszak áldozatai – védelmére, valamint arra kell helyezni, hogy a helyreállítás inkluzív és társadalmilag igazságos legyen. Ennek kapcsán rendkívül fontos, hogy az önkormányzatok teljesen szabadon dönthessenek az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásáról, megrendeléséről és finanszírozásáról;

9. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió olyan fordulóponthoz érkezett, ahol az új gondolkodásmód nemcsak lehetséges, hanem szükséges is. A globális megatrendek formálta világban a jóléti rendszerek reformra szorulnak. Az emberek jólétébe való befektetés és a jóléti gazdaságból származó előnyök figyelembevétele fontosabb, mint valaha. Az RB úgy véli, hogy a portói szociális csúcstalálkozó fontos alkalmat nyújt arra, hogy megállapodjunk azokról a közös célokról, amelyek az emberek jólétét és egyenlőségét helyezik a politika középpontjába, és a szociális kérdéseket állandó prioritássá teszik az Európai Unióban;

A Portóban elfogadandó közös célkitűzések

10. támogatja a cselekvési tervben meghatározott, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szociális védelemre vonatkozó három kiemelt célt, melyeket az évtized végéig kell megvalósítani az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival összhangban. A javasolt új kiemelt célok értelmében 2030-ra a 20–64 éves uniós népesség legalább 78 %-ának foglalkoztatottnak kell lennie, az összes felnőtt legalább 60 %-ának évente képzésben kell részesülnie, és a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek számát legalább 15 millióval csökkenteni kell;

11. hangsúlyozza, hogy a foglalkoztatási cél elérése érdekében több új színvonalas munkahelyet kell teremteni, javítani kell a nők foglalkoztatását, meg kell könnyíteni a fiatalok foglalkoztatáshoz való hozzáférését – különösen szem előtt tartva a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó fiatalokat –, és biztosítani kell a foglalkoztatásban alulreprezentált csoportok teljes körű munkaerőpiaci integrációját. Az RB emlékeztet arra, hogy a Covid19-válság erőteljesen kihatott a nőkre, a fiatalokra, a migránsokra és a fogyatékkal élőkre foglalkoztatására. Figyelmet kell szentelni a foglalkoztatás terén koruk, etnikai és faji származásuk, vallásuk, meggyőződésük vagy szexuális orientációjuk miatt megkülönböztetésben részesülők számára felmerülő nehézségeknek is;

12. egyetért azzal, hogy a javasolt foglalkoztatási kezdeményezések és az átfogó kollektív tárgyalások fontosak a munkavállalók jobb védelmének biztosítása szempontjából. Az új munkavégzési formák, a munkavállalói mobilitás, a platformgazdaság, a rugalmas munkaidő-beosztás és a távmunka a szociális partnerek párbeszédét és aktív részvételét igénylik a szociális jogok európai pillérének végrehajtásában. Ennek fényében sajnálja, hogy a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) tapasztalatainak értékelésén túl a cselekvési terv azt már nem veti fel, hogy vitát kellene folytatni egy állandó európai munkanélküliségi biztosítási rendszerről;

⁽¹⁾ A szociális ügyekről szóló, 2021. márciusi Eurobarométer felmérés.

13. hangsúlyozza, hogy az új ipari, a körforgásos gazdaságra vonatkozó és kkv-stratégiák, valamint a szociális gazdaság támogatni fogja a minőségi munkahelyek létrehozását és a versenyképesség javítását. E stratégiáknak ezenkívül csökkenteniük kell a nemek közötti különbségeket a megújuló energia és a zöld munkahelyek terén;

14. felhívja a figyelmet a közbeszerzések kapcsán már létező, társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó kritériumokra és azoknak a szociális dömping megakadályozásához való hozzájárulására. Javasolja ezért, hogy a közbeszerződési szerződések feltételei között határozottabban szerepeljen a méltányos bérek és a jogszabályokban és/vagy kollektív megállapodásokban meghatározott egyéb munkafeltételek biztosítása, az alvállalkozói láncokban is;

15. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a munka és a magánélet közötti egyensúlyt, valamint a jobb munkaerőpiaci hozzáférést a nők számára, akik a gondozó családtagok túlnyomó többségét alkotják. Ennek során kiemelt figyelmet kell fordítani az egyszülős családokra és a nagycsaládokra. Ha növelik a nők foglalkoztatási arányát és javítják a béregenlőséget, az javítani fogja a nők nyugdíját, és így csökkenti a nyugdíjaskori szegénység kockázatát;

16. kéri az ifjúsági garancia gyors végrehajtását, valamint azt, hogy fordítsanak különös figyelmet a 15 és 29 év közötti, nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok helyzetének javítására. A tanulószerveződéses gyakorlati képzések korszerűsítése és a szakmai gyakorlati programok javítása jobb esélyeket biztosít a fiataloknak arra, hogy gyorsan elhelyezkedjenek a növekvő ágazatokban, ami azért is fontos, mert a Covid19-válság során Európa-szerte meredeken nőtt az ifjúsági munkanélküliség. Kéri továbbá, hogy tegyenek lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy a fiatalok foglalkoztatását elősegítő intézkedések ne eredményezzenek bizonytalan foglalkoztatási formákat;

17. hangsúlyozza, hogy a Covid19-válságból való kilábalás, a zöld és a digitális átállás, valamint a demográfiai változások eltérő módon érintik az európai régiókat és ágazatokat, ami szükségessé teszi a munkaerő átcsoportosítását és jelentős mértékű átképzését. Az RB arra kéri a tagállamokat, a helyi és regionális önkormányzatokat és a szociális partnereket, hogy a bevált gyakorlatokra és az EASE-rendszerre ⁽²⁾ építve keressenek megoldásokat a felnőttek – különösen az idősebb munkanélküliek – továbbképzéshez és átképzéshez való hozzáféréseire;

18. javasolja, hogy az oktatással és a készségekkel kapcsolatos célkitűzések ne csak az európai oktatási térség létrehozásához kapcsolódjanak, hanem az Európai Kutatási Térség megvalósításához és az európai készségfejlesztési programhoz is, anélkül, hogy bárki lemaradna a zöld és digitális átállás során;

19. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak kulcsszerepük van a készségekkel kapcsolatos politikák kidolgozásában és a képzés megszervezésében. Az RB kéri, hogy az EASE ⁽³⁾ és a tanulószerveződéses gyakorlati képzések európai keretrendszer ⁽⁴⁾ keretében alkalmazzanak tanulószerveződéseket annak érdekében, hogy – különösen a kkv-k – tanulószerveződéses gyakorlati képzést kínálhassanak a fiataloknak, és javítani lehessen az alulreprezentált csoportok munkaerőpiaci helyzetét;

20. fontosnak tartja annak biztosítását, hogy az Európai Unió nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiáját hatékonyan végrehajtsák, különös hangsúlyt helyezve arra, hogy az a veszélyeztetett helyzetű nőkre (a nemi alapú erőszak áldozataira, a gyermekeket egyedül nevelő nőkre stb.) is kiterjedjen. A nemek közötti egyenlőséget és a nemi sokféleség elismerését horizontális jelleggel be kell építeni a pillér végrehajtásába;

21. emlékeztet arra, hogy az erőfeszítések ellenére Európában nem sikerült felszámolni a szegénységet és a társadalmi kirekesztést, és a Covid19-világjárvány várhatóan tovább rontja a helyzetet. Bár a szegénység csökkentésére irányuló célkitűzés ambiciózusabb is lehetne, különös tekintettel a világjárvány által okozott szociális károokra, a szegények létszámának legalább 15 millió fővel történő csökkentését – akiknek legalább egyharmada gyermek kellene hogy legyen – az évtized legfontosabb prioritásának kell tekinteni. Ehhez a szegénység kiváltó okaira és a leghátrányosabb helyzetű területeken átfogó beavatkozásokat is magukban foglaló, hatékony intézkedésekre kell összpontosítani. Az emberhez méltó élet biztosításának végső eszközét a nemzeti jövedelemtámogatási rendszerek és a kapcsolódó szolgáltatások jelentik;

⁽²⁾ Hatékony aktív foglalkoztatástámogatás (EASE) C(2021) 1372.

⁽³⁾ Uo.

⁽⁴⁾ A Tanács ajánlása a tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről (2018).

22. rámutat arra, hogy a szociális közszolgáltatók alapvető szerepet játszanak abban, hogy a vilájárvány negatív társadalmi következményeinek enyhítése érdekében helyi és regionális szinten a gyakorlatban is megvalósuljanak a szociális jogokkal kapcsolatos kulcsfontosságú elvek. Ezek a közszolgáltatók tehát – azzal, hogy elősegítik a legkiszolgáltatottabbak foglalkoztatását, egészségmegőrzését és társadalmi befogadását – létfontosságúak abból a szempontból, hogy igazságosabbá és társadalmilag befogadóbbá váljon a gazdasági fellendülés;

23. fontosnak tartja az európai gyermekgarancia és a gyermekjogi stratégia hatékony végrehajtását, méghozzá olyan nemzeti gyermekgondozási tervek segítségével, amelyek előmozdítják minden gyermek esélyegyenlőségét és megszakítják a hátrányos helyzet generációk közötti átörökítésének ciklusát, biztosítva az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek számára. Minden gyermek számára biztosítani kell a színvonalas gyermekgondozást, a kisgyermekkori és iskola előtti nevelést, az egészséges táplálkozást és a színvonalas iskola utáni foglalkozásokat. Kiemelt figyelmet kell fordítani a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekekre, például a hajléktalan gyermekekre és a szülői felügyelet nélküli gyermekekre annak érdekében, hogy közösségi és családi gondozást biztosítsanak számukra, illetve hogy egyetlen gyermek se maradjon magára. Az erőszak és a hátrányos megkülönböztetés minden formájának megelőzése és leküzdése, a gyermekbarát igazságszolgáltatás támogatása és a gyermekek társadalomban való részvételének előmozdítása szintén kiemelt prioritás, amint azt az EU új átfogó gyermekjogi stratégiája is egyértelműen rögzíti. A gyermekek jogainak a digitális világban is érvényesülniük kell;

24. hangsúlyozza továbbá, hogy hatékonyan kell kezelni a növekvő idősödő népesség szükségleteit, és az idősök minőségi szociális ellátáshoz, napközi ellátáshoz és tartós ápolás-gondozáshoz való jogának szavatolása révén megfelelő életminőséget kell számukra biztosítani. Ezekben az ágazatokban nagyon komoly a vilájárvány hatása és jelentős a szakképzett munkaerő hiánya is;

25. rámutat arra, hogy a településeknek és a régióknak fontos szerepük van a közszolgáltatások nyújtásában, és hogy e fontos feladat ellátásához elegendő pénzügyi forrással kell rendelkezniük. A zöld, a digitális és a szociális infrastruktúrába történő beruházások csökkenteni fogják a regionális egyenlőtlenségeket és javítják a megfizethető közszolgáltatásokhoz való hozzáférést a vidéki területeken, a hátrányos helyzetű városi területeken, az ipari átalakulás által érintett területeken, valamint a súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányokkal küzdő területeken, mint amilyenek a legkülső régiók, illetve a távolabbi, elszigetelt régiók, ahol a digitális erőforrásokhoz való hozzáférés sokszor korlátozottabb;

26. rámutat arra, hogy a települési és városi önkormányzatok fontos szerepet játszanak a várostervezésben és az önkormányzati, szövetkezeti, fenntartható és megfizethető lakások biztosításában. Növelni kell az olyan, megfelelő színvonalú lakások kínálatát mindenki számára, amelyek illeszkednek lakosaik – például az idősebbek vagy a fogyatékossgal élők – sajátos igényeire, hogy elősegítsük ez utóbbiak önálló életvitelét és elkerüljük, hogy intézményi ellátásra szoruljanak. Ugyanez igaz a nagycsaládok és az egyszerűsödő családok, a nemi alapú erőszak áldozatai és a kiskorúként gyermekvédelmi intézkedések hatálya alatt állt fiatalok esetén is. A lakhatási megoldásokat be kell építeni az élhető lakónegyedek létrehozását célzó helyi fejlesztési tervekbe. Inkluzív, védelmet nyújtó és részvételen alapuló megközelítéseket kell alkalmazni, méghozzá nemcsak az európai épületkorszerűsítési programra vonatkozó stratégiában, hanem az arra irányuló határozott uniós és tagállami kötelezettségvállalások kapcsán is, hogy akár tartós bérlőknek szánt új otthonokat építsenek. Nagyon fontos, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jobban ötvözdhessék a különböző finanszírozási forrásokat és fenntartható lakhatási lehetőségeket építhessenek ki. A hajléktalansággal integrált és holisztikus módon kell foglalkozni, a hajléktalanok egészségügyi és szociális támogatási hálózatainak fejlesztésére is gondot fordítva. A „Lakhatás mindenek előtt” megközelítés például sikeresnek bizonyult a tartós hajléktalanság csökkentésében; A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért szerepet kell kapniuk a hajléktalansággal foglalkozó európai platformban. Az EGSZB e tekintetben sajnálja, hogy a cselekvési terv nem határoz meg mennyiségi célt a hajléktalanság elleni küzdelem terén;

27. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális szereplőknek az energiatermeléssel, az építőiparral és a közlekedéssel kapcsolatos fenntartható tervezés és beruházások révén komoly lehetőségük van arra, hogy befolyásolják az elkövetkező évtizedek kibocsátásait. Az európai épületkorszerűsítési program keretében hozott intézkedések az alacsony jövedelmű háztartások energiahatékonysági beruházásainak támogatása révén munkahelyeket teremthetnek, javíthatják az életminőséget és felvehetik a harcot az energiaszegénységgel; A bérlők jogainak védelme és a dzsentifikáció elkerülése érdekében a (többek között a bérleti díjakra, az energia- és az üzemeltetési költségekre vonatkozó) lakhatási költségsemlegesség modelljét kellene alkalmazni olyan esetekben, amikor az épületkorszerűsítési program keretében állami támogatások is szerepet kapnak;

28. emlékeztet arra, hogy a Covid19-vilájárvány tovább mélyítette a digitális szakadékot. Az RB azt javasolja, hogy az Európai Unió tűzze ki célul a „digitális kohézió” előmozdítását, hogy megfelelő digitális infrastruktúra álljon rendelkezésre annak biztosításához, hogy az e-szolgáltatások és a digitális oktatás mindenki számára elérhetővé váljon. Kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű és kiszolgáltatott csoportok digitális eszközökhöz való hozzáféréseire;

A szociális eredménytábla

29. emlékeztet arra, hogy a szociális mutatók nemzeti átlagai nem tükrözik az Európai Unió valamennyi szociális kihívását. Ez félrevezető eredményekhez vezethet azáltal, hogy elfedi a tagállamokban gyakran fennálló szociális és regionális egyenlőtlenségeket. A regionális szociális eredménytábla segíthet egy olyan határozott regionális nyomonkövetési politika kialakításában, amely biztosítja, hogy a szociális pillér minden szinten végrehajtsák, és hogy a regionális beruházások a pillér elveinek érvényesítésére irányuljanak. A regionális nyomon követés során fel kell használni a már összegyűjtött adatokat, és az nem róhat adminisztratív terhet a régiókra;

30. szükségesnek tartja egy olyan, erős, hatékony és egyértelmű közös európai politika előmozdítását a migrációs mozgások megfelelő kezelése érdekében, amelyhez a tagállamok és régiók fenntartás nélkül csatlakozni tudnak. Az RB megismétli, hogy szilárdan hisz abban, „hogy a migrációs és menekültügyi paktum célkitűzései – különös tekintettel a tagállami szolidaritás és egy olyan átfogó megközelítés megvalósítására, amely összefogja a migráció, a menekültügy, az integráció és a határigazgatás területén hozott intézkedéseket – csak a tagállamok által érhetőek el, ha a közös európai menekültügyi rendszer keretében közösen cselekednek, és ha a szolidaritási mechanizmusban valamennyiük érdekeit és képességeit jobban figyelembe veszik”⁽³⁾;

31. megjegyzi, hogy a mutatókat ki kell egészíteni – felhasználva a maga az Európai Unió által népszerűsített eszközöket, például a regionális társadalmi fejlődés indexét is – úgy, hogy azok a szociális pillér mind a 20 alapelvét lefedjék. Az értékeket valamennyi mutató esetében különböző tényezőnként, például nemeként bontva is meg kell jeleníteni, hiszen a nemek közötti egyenlőség a szociális jogok európai pillérének egyik átfogó elve. Az RB hangsúlyozza, hogy a pillér célkitűzéseinek jobb teljesítése érdekében tovább kell fejleszteni az országspecifikus ajánlások tudományos alapját és mutatóit. A helyi és regionális önkormányzatoknak aktívan részt kellene venniük a szociális eredménytábla javításáról szóló vitában;

Szociál- és gazdaságpolitikai irányítási rendszer

32. megjegyzi, hogy jelenleg az európai szemeszter és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz az a két legfontosabb jogi eszköz, amely ösztönzést, támogatást és útmutatást nyújt a nemzeti kormányoknak ahhoz, hogy a szociális jogok európai pillérének elveit igyekezzenek érvényesíteni az Európai Unióban. Az RB kéri, hogy az európai szemeszter keretében kezeljék prioritásként a szociális jogok európai pillérét annak biztosítása érdekében, hogy a jelenlegi válságból való kilábalás valóban inkluzív legyen, és kezelje a társadalmi kirekesztést, a szegénységet és az egyenlőtlenséget;

33. ismételtlen kéri, hogy az európai szemeszter keretében jobban hangolják össze az európai és a nemzeti szintű gazdaság- és szociálpolitikákat, és arra biztatja a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy aktívabban vegyenek részt ebben a koordinációban, a szubszidiaritás elvén alapuló megosztott irányítás révén, melynek értelmében a stratégiai programozási és végrehajtási feladatok nemcsak a tagállamokra, hanem a helyi és regionális önkormányzatokra is átruházandók. Ez utóbbiak tudnak ugyanis a leginkább hatékony válaszokkal szolgálni a helyi igényekre és kihívásokra⁽⁴⁾;

34. kéri, hogy a fenntartható finanszírozás keretében hozzanak létre egy „szociális taxonómiát”, amely lehetővé teszi a szociális infrastruktúrába – például az egészségügybe, az oktatásba vagy a lakhatásba – történő beruházások növelését. Ez az eszköz segíthet az alapvető szolgáltatások hozzáférhetőségével kapcsolatos kihívások kezelésében azzal, hogy jutalmazza az új technológiák használatát, illetve a szakképzett munkaerő növelésére és a munkaerőhiány kezelésére irányuló erőfeszítéseket, miközben segít abban is, hogy a szociális infrastrukturális beruházásokat értékes befektetési eszközként ismerjék el;

Finanszírozás

35. ösztönzi, hogy a szociális jogok európai pillérét nemzeti szinten a többéves pénzügyi keret és a Next Generation EU helyreállítási eszköz segítségével hajtsák végre, előmozdítva a zöld és a digitális átállást, a szociális méltányosságot és a rezilienciát;

36. azt javasolja a programozó hatóságoknak, hogy a strukturális és beruházási alapokban jelöljék meg, hogy mely kiadások kapcsolódnak a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához;

37. kéri, hogy helyi és regionális szinten különítsenek el több forrást a nemzeti költségvetésekből és uniós forrásokból a helyi intézkedésekre, szolgáltatásokra és szociális beruházásokra, különösen a legkiszolgáltatottabb helyzetű csoportok támogatása érdekében, tiszteletben tartva az esélyegyenlőség és a megkülönböztetésmentesség elvét;

⁽³⁾ CdR 4843/2020.

⁽⁴⁾ CdR 2167/2020.

38. hangsúlyozza, hogy a reformok és a szociális beruházások különböző csoportokra gyakorolt hatásának jobb figyelembevétele érdekében a források elosztásának tervezésekor jobban támaszkodni kell az elosztási hatások vizsgálatára.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Bővítési csomag 2020

(2021/C 300/04)

Előadó:	Nikola DOBROSLAVIĆ (HR/EPP), Dubrovnik-Neretva megye prefektusa
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: 2020. évi közlemény az EU bővítési politikájáról COM(2020) 660 final; SWD(2020) 350 final; SWD(2020) 351 final; SWD(2020) 352 final; SWD(2020) 353 final; SWD(2020) 354 final; SWD(2020) 355 final; SWD(2020) 356 final A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv COM(2020) 641 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****Általános megállapítások**

1. nagy érdeklődéssel veszi tudomásul az Európai Bizottságnak az EU 2020. évi bővítési politikájáról szóló közleményét, a tagjelölt országokról, vagyis Albániáról, Montenegróról, Észak-Macedóniáról, Szerbiáról és Törökországról szóló jelentéseket, a potenciális tagjelölt Bosznia-Hercegovináról és Koszovóról ⁽¹⁾ szóló jelentéseket, valamint a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervről szóló európai bizottsági közleményt;
2. nyomatékosan üdvözli, hogy ismét kiemelték a bővítési folyamat mint Európa-szerte a békébe, a stabilitásba, a biztonságba és a gazdasági növekedésbe való beruházás geostratégiai jelentőségét, valamint hogy a 2020 májusában Zágrábban megrendezett EU–Nyugat-Balkán csúcstalálkozón egyértelműen hangsúlyozták a Nyugat-Balkán európai perspektívájának támogatását; megismétli, hogy valamennyi nyugat-balkáni ország uniós csatlakozását támogatja, feltéve, hogy megfelelnek valamennyi csatlakozási feltételnek; kiemeli ennek kapcsán, hogy fontos pozitív jelzéseket küldeni a nyugat-balkáni országoknak annak érdekében, hogy megerősítsük elkötelezettségüket az uniós csatlakozás hosszú folyamata során;
3. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a bővítési csomag kidolgozása során továbbra is magas szintű normákhoz ragaszkodjon a nyitottságot, az inkluzivitást és a reagálóképességet illetően, és jelentésében jelezze, hogy a bővítési országok érdekelt felei, különösen a helyi és regionális önkormányzatok képviselői hogyan vettek részt e dokumentum, illetve az elért eredményekről szóló jelentés elkészítésében, és hogy a megkérdozett érdekelt felek milyen mértékben kaptak visszajelzést a konzultáció eredményeiről;
4. megerősíti, hogy a nyugat-balkáni országokban a közigazgatási reformok, amelyeket az Európai Bizottság a közigazgatás elveivel összhangban szisztematikusan nyomon követ, nem hajthatók végre jó helyi szintű kormányzás nélkül; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a közigazgatási reform támogatására szolgáló intézkedésekhez és eszközökhöz biztosítson pontosabb teljesítménymutatókat a fiskális decentralizációval, a helyi és regionális önkormányzatok azon képességének megerősítésével, hogy minőségi szolgáltatásokat fejlesszenek ki és nyújtsanak a lakosság és a vállalkozások számára, valamint az inkluzív és tényeken alapuló helyi és regionális szintű politikai döntéshozatal támogatásával kapcsolatban;

⁽¹⁾ Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

5. sajnálattal állapítja meg, hogy a nyugat-balkáni országok nem tettek megfelelő előrelépést olyan alapvető területeken, mint a jogállamiság, a demokratikus intézmények működése, a korrupció elleni küzdelem, valamint a független média működését és a civil társadalom fejlődését továbbra is akadályozó környezet;
6. kiemeli, hogy egyes nyugat-balkáni országokban a politikai pluralitás hiánya vagy az ellenzéki pártokhoz tartozó választott tisztviselők helyi szintű elnyomása és megfélemlítése komoly kihívást jelent ezen nyugat-balkáni országok helyi demokráciái számára;
7. aggodalommal utal annak kockázatára, hogy a bővítési folyamat előrehaladásának hiánya miatt ezenkívül valamennyi nyugat-balkáni ország egyre inkább harmadik országok – köztük Oroszország és Kína – befolyása alá kerülhet, amelyek folyamatosan erősíteni kívánják pozíciójukat a régióban;
8. támogatja az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy ne csak a nyugat-balkáni országok ellenálló képességét erősítse, hanem a kiberbiztonság és a stratégiai kommunikáció terén is biztosítsa a szoros együttműködést annak biztosítása érdekében, hogy minden külső finanszírozású gazdasági tevékenység megfeleljen az uniós értékeknek, normáknak és szabványoknak, különösen az olyan kulcsfontosságú területeken, mint a közbeszerzés, a környezetvédelem, az energia, az infrastruktúra és a verseny;
9. üdvözlí, hogy az EU átfogó támogatást nyújt a nyugat-balkáni országok kormányainak a Covid19-világjárvány kapcsán jelentkező kihívások kezeléséhez, valamint a sürgős egészségügyi és társadalmi-gazdasági szükségletekre való hatékony reagáláshoz, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ismerje el a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepét a Covid19-világjárvány kezelésében, és javasoljon további intézkedéseket a helyi és regionális önkormányzatok közötti decentralizált együttműködés támogatására és azok válságkezelési kapacitásainak megerősítésére;
10. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jobb keretfeltételeinek kialakítására tekintettel terjesszen elő javaslatokat a nyugat-balkáni országok nemzeti, regionális és helyi szintű képviselőinek az Európa jövőjéről szóló konferencia munkájába való bevonására; javasolja, hogy tartsanak civil párbeszédet a Nyugat-Balkánon annak érdekében, hogy a polgárok hangot adhassanak aggodalmaiknak és az európai uniós tagsággal kapcsolatos elvárásaiknak;

Országspecifikus észrevételek

11. fenntartások nélkül támogatja a tárgyalási keret mielőbbi elfogadását, valamint az Észak-Macedóniával és Albániával folytatandó csatlakozási tárgyalások megkezdését, megmutatva, hogy a bővítési folyamat politikai támogatottsága komolyan értendő, és hogy betartják azt az ígéretet, hogy megkezdik a csatlakozási tárgyalásokat a szükséges kritériumokat teljesítő országokkal;
12. aggodalommal állapítja meg, hogy Szerbiának és Montenegrónak – két olyan országnak, amelyekkel már folynak a csatlakozási tárgyalások – határozottabban kell fellépnie annak érdekében, hogy jobb keretfeltételeket biztosítsanak a véleménynyilvánítás szabadsága és a független média munkájának javítása terén, valamint hogy előrelépéseket tegyenek az igazságszolgáltatás függetlensége és a korrupció elleni küzdelem terén;
13. üdvözlí a Szerbiával folytatott csatlakozási tárgyalások eddigi általános előrehaladását, ugyanakkor a jogállamiság és az alapvető jogok területén a reformok felgyorsítására, valamint Szerbia Koszovóhoz fűződő kapcsolatai normalizálásának felgyorsítására szólít fel, a tárgyalási keretben foglaltaknak megfelelően; sürgeti a szerb közigazgatási szerveket, hogy minden kormányzati szinten egyértelműen kommunikáljanak az ország uniós integrációs törekvéseiről, valamint az EU-val mint Szerbia fő politikai és gazdasági partnerével fennálló kapcsolatokról;
14. sajnálattal veszi tudomásul a politikai pluralizmus drámai csökkenését Szerbiában, a hatékony ellenzék hiányát a szerb parlamentben és a helyi demokrácia fejlődésére nézve negatív keretfeltételeket, és megismétli, hogy a választási folyamat régóta fennálló hiányosságait a következő választások előtt idejében kezelni kell a politikai pártokkal és más érdekelt felekkel folytatott átlátható és inkluzív párbeszéd révén, figyelembe véve az EBESZ Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának ajánlásait;
15. kéri, hogy az Európai Bizottság ösztönözze Montenegrót arra, hogy fokozza erőfeszítéseit az átlátható és inkluzív politikai döntéshozatal érdekében, beleértve az érdekelt felekkel folytatott nyilvános konzultációk minőségének szigorúbb központi ellenőrzését;

16. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy Bosznia-Hercegovina korlátozott haladást ért el azoknak az elsődleges reformoknak a terén, melyeket az Európai Bizottság kiemelt az ország uniós csatlakozási kérelméről szóló véleményében ⁽²⁾ a demokratikus intézmények működésmódját, a jogállamiságot, az alapvető jogok védelmét és a közigazgatást illetően, továbbá különösen az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek és határozatainak, valamint az alkotmánybíróság választási törvényekkel kapcsolatos ítéletének figyelmen kívül hagyása, az államalkotó nemzetek közötti egyenlőség hiánya és a többi népességcsoport jogainak figyelmen kívül hagyása, valamint a korrupció elleni küzdelemben, illetve a közigazgatás professzionalizálása és depolitizálása terén elért elégtelen előrehaladás miatt;

17. üdvözli, hogy 2020 decemberében, több mint 12 év elteltével végül megtartották a helyi választásokat Mostarban (Bosznia-Hercegovina), ami jelentősen hozzájárul a demokratikus folyamatok megerősítéséhez, tiszteletben tartva a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában és az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt alapelveket, valamint további lépésekre ösztönözve Bosznia-Hercegovinát Európa felé vezető útján;

18. aggodalmát fejezi ki azonban egyfelől a bizonyított választási csalás miatt Mostarban, másfelől a helyhatósági választásokon induló egyes jelölteket célzó incidensek után felhangzott gyűlöletbeszéd miatt. Sürgeti ezért, hogy Bosznia-Hercegovina parlamentje még a következő, 2022. évi általános választások előtt végezze el a választási törvény szükséges módosítását, hogy a jövőben ne történhessen választási csalás. Arra kéri az Unió bosznia-hercegovinai küldöttségét, hogy a nemzetközi közösség más képviselőivel közösen határozottan ítélje el a gyűlöletbeszédet és a jelöltek elleni támadásokat, különösen a női jelöltek esetében, ahogy ez a mostari választások előtt történt;

19. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ragaszkodjon megoldások előterjesztéséhez a szerb többségű koszovói települések szövetségének létrehozására, amelynek kapcsán a Régiók Európai Bizottsága (RB) szerepén és szakértelmén alapulva konkrét támogatást és együttműködést kínál fel, valamint hogy szorgalmazza a Szerbia és Koszovó közötti kapcsolatok további normalizálását;

20. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy saját ajánlásaival és az Európai Parlament pozitív ajánlásaival összhangban, melyeket az RB határozottan támogat, ismételten szólítsa fel a Tanácsot, hogy foglalkozzon a Koszovóra vonatkozó vízumliberalizáció kérdésével;

21. ismételten hangsúlyozza, milyen fontosak a jogalkotási reformok a hatáskörök egyértelmű megosztásának és a pénzügyi források elosztásának biztosításához Koszovó központi kormánya és települési önkormányzatai között;

22. kéri Albániát, hogy a 2020. március 25-i tanácsi következtetések 10. pontjában meghatározott prioritásokat illetően érjen el további eredményeket;

23. felszólítja Albániát, hogy folytassa és szilárdítsa meg területi közigazgatási reformját egy olyan átfogóbb program keretében, amelynek célja a decentralizáció, a helyi szintű költségvetési autonómia megerősítése és az önkormányzatok minőségi közszolgáltatások nyújtására való képességének fokozása, valamint a decentralizációról és a helyi kormányzásról szóló cselekvési terv célkitűzéseinek 2022-ig történő végrehajtásához nyújtott politikai támogatás növelése; felszólítja az albán hatóságokat, hogy hajtsanak végre átfogó földreformot, erősítsék meg a tulajdonjogokat, és lendületesen mozdítsák elő a regisztrációs és kompenzációs folyamatot; arra ösztönzi Albániát, hogy mihamarabb fogadja el és hajtsa végre a nemzeti kisebbségek védelméről szóló 2017. évi kerettörvényhez kapcsolódó, még hiányzó jogszabályokat, és üdvözli a népszámlálásról szóló törvény elfogadását;

24. felszólít a helyi és nemzeti önkormányzatokkal folytatott konzultációval foglalkozó albán bizottság szerepének további megerősítésére, amely jó példa a helyi önkormányzatok szerepének a politikai döntéshozatalban való intézményesítésére;

25. rámutat arra, hogy Észak-Macedóniában, de a többi nyugat-balkáni ország nagy részében sem létezik integrált rendszer a regionális fejlesztés tervezésére, irányítására és nyomon követésére, és nyomatékosan sürgeti az uniós eszközök irányításáért felelős operatív struktúrák adminisztratív és technikai kapacitásainak megerősítését, különösen a közlekedés és a környezetvédelem területén;

26. határozottan elítéli, hogy Törökországban továbbra is jelentős visszalépés tapasztalható az európai vívmányok alapvető területein, gondolva itt többek között arra, hogy Törökországban az alkotmánymódosítások hatálybalépését követően a helyi demokrácia terén jelentős, tartós működési zavar alakult ki, a kulcsfontosságú emberi jogokat, az EU alapvető értékeit és a jogállamiságot tekintve romlott a helyzet, valamint a politikai rendszerben összességében gyengültek a hatékony ellenőrzések és a hatalmi ágak szétválasztása;

⁽²⁾ SWD(2019) 222 final, COM(2019) 261 final.

27. aggodalmát fejezi ki nemcsak amiatt, hogy továbbra is él az a gyakorlat, hogy az ország délkeleti részén erőszakkal távolítanak el hivatalukból megválasztott polgármestereket, és helyükre a kormány által kinevezett adminisztrátorokat állítanak, hanem más helyi képviselők letartóztatása miatt is; felszólítja Törökországot, hogy a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájával és a Velencei Bizottság ajánlásaival összhangban mellőzze az olyan intézkedéseket, amelyek akadályozzák a helyi demokrácia működését és károsak a demokrácia általános légkörére nézve helyi és regionális szinten egyaránt;

28. felhívja a figyelmet Törökország EU-ellenes retorikájára, és határozottan elítéli Törökország két uniós tagállam, nevezetesen Görögország és Ciprus szuverenitásával és szuverén jogaival szemben tanúsított jogellenes és provokatív magatartását, valamint szomszédaival szembeni rendkívül agresszív retorikáját, amely teljes mértékben összeegyeztethetetlen az ország tagjelölti státuszával;

29. elítéli Törökország Varósiában tett egyoldalú lépéseit, és felszólítja Törökországot az ENSZ Biztonsági Tanácsa 550. és 789. sz. határozatának teljes körű tiszteletben tartására. A Régiók Bizottsága támogatja a tárgyalásoknak az ENSZ égisze alatt történő mielőbbi újratekintését, és továbbra is maradéktalanul elkötelezett amellett, hogy az ENSZ keretében, az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa idevágó határozatainak megfelelően, valamint az EU alapját képező elvekkel összhangban sor kerüljön a ciprusi probléma átfogó rendezésére. Törökországtól ugyanezt várja el.

30. ismételten megerősíti, hogy az EU-nak stratégiai érdeke, hogy párbeszéd útján és a nemzetközi joggal összhangban próbálja rendezni a nézetkülönbségeket Törökországgal, és kölcsönösen előnyös együttműködést alakítson ki; ajánlja, hogy a migráció és a menekültek terén folytatott együttműködés keretében uniós forrásokat különítsenek el a migrációs áramlások, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és a Törökországban tartózkodó menekültek kezelésében részt vevő regionális és helyi önkormányzatok közvetlen intézkedéseire. Úgy véli, hogy az EU–Törökország visszafogadási megállapodást minden tagállam vonatkozásában maradéktalanul és eredményesen végre kell hajtani, miközben továbbra is elengedhetetlen a bel- és igazságügyi együttműködés valamennyi uniós tagállammal;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe a bővítési folyamatban, valamint a regionális együttműködés megerősítése

31. hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok szerepének fontosságát az uniós tagság kritériumainak teljesítésében és az uniós joganyag átültetésében, különösen a gazdasági és társadalmi kohézió, a mezőgazdaság és élelmiszer-biztonság, a környezetvédelem, a közbeszerzés és a szociálpolitika területén; hangsúlyozza továbbá, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jelentős mértékben hozzájárulnak az uniós csatlakozás hatásainak kommunikálásához és ahhoz, hogy megnyerjék a polgárok támogatását a csatlakozási folyamathoz;

32. sajnálattal állapítja meg, hogy nincsenek konkrét uniós szakpolitikai javaslatok a nyugat-balkáni országok helyi és regionális önkormányzatainak szisztematikus és stratégiai támogatására, amire az RB már a 2018-as és 2019-es bővítési csomagról szóló véleményeiben is figyelmeztetett;

33. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy értékelje az EU által 2010 és 2018 között a bővítési országok és a szomszédos országok régióiban a helyi önkormányzatoknak nyújtott pénzügyi támogatást, és kéri a tanulságos értékelési eredmények széles körű terjesztését;

34. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki gyakorlati eszközöket a nyugat-balkáni helyi és regionális önkormányzatok hatékony kapacitásépítésének támogatására, beleértve a tematikus támogatási programokat vagy a technikai segítségnyújtásra irányuló regionális projekteket, valamint folyamatos csereprogramokat, mentorálást és hálózatiépítést;

35. ismét sürgeti az Európai Bizottságot, hogy terjessze ki a kormányzás- és vezetésfejlesztési támogatási programot (SIGMA) a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok szubnacionális közigazgatási szintjeire is annak érdekében, hogy decentralizált modelleket határozzon meg a közigazgatási reformokhoz, továbbá támogassa a helyi önkormányzás és a helyi államigazgatás javítását a közösségi joganyag alkalmazása során;

36. ismét arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vezessen be olyan ad hoc operatív módszereket, amelyek lehetővé teszik a TAIEX program, továbbá az ikerintézményi program felhasználását a tagállamok, valamint a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatai közötti együttműködés érdekében;

37. rámutat egyrészt arra, hogy milyen fontos továbbra is támogatni a nyugat-balkáni országok helyi és regionális önkormányzatait a Régiók Európai Bizottsága és annak megfelelő együttműködési testületei, mint a Nyugat-Balkánnal foglalkozó munkacsoport, valamint a Montenegróval, Észak-Macedóniával és Szerbiával létrehozott konzultatív vegyes bizottságok révén, másrészt azonban arra is, hogy e testületek tevékenységére jobban fel kell hívni a figyelmet nemzeti és regionális szinten; ebben az összefüggésben azt is kiemeli, hogy sürgősen fel kell állítani egy konzultatív vegyes bizottságot Albániával is;

38. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy finomítsa azokat a mutatókat, amelyek a közigazgatási reformok előrehaladását mérik a helyi és regionális önkormányzatoknak a közpolitikák tervezésébe, kidolgozásába, végrehajtásába és értékelésébe való bevonása terén, és tegyen további lépéseket annak érdekében, hogy erősebb és hatékonyabb konzultációra kerüljön sor a helyi és regionális önkormányzatokkal azon politikai intézkedések kidolgozása során, amelyek hatással vannak a munkájukra és a polgároknak nyújtott települési szolgáltatások minőségére;

39. üdvözli az Európai Bizottság eddigi támogatását a nyugat-balkáni fiatalok közötti együttműködés megerősítéséhez, amely nagy jelentőséggel bír a jószomszédi kapcsolatok fenntartása és fejlesztése szempontjából, beleértve az olyan kezdeményezések támogatását, mint a regionális ifjúsági együttműködési iroda; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az ifjúsági együttműködés fejlesztésére irányuló jövőbeli kezdeményezések során gondoskodjon arról, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat mint a helyi ifjúsági egyesületek és oktatási intézmények fontos partnerét szorosabban vonják be az ifjúsággal kapcsolatos olyan projektek megvalósításába, amelyek hozzájárulnak a jószomszédi kapcsolatok erősítéséhez;

40. javasolja, hogy a jövőben a helyi és regionális önkormányzatok képviselőit is megfelelően vonják be a csatlakozási tárgyalásokkal kapcsolatos kormányközi konferenciák munkájába;

Jogállamiság, alapvető jogok és a független média tevékenységének keretfeltételei

41. megismétli, hogy a jogállamiság és a demokratikus intézmények működése olyan kulcsfontosságú mutatók, amelyek alapján az EU értékeli a tagjelölt országok által a tagság felé tett haladást, és aggodalmát fejezi ki a korlátozott előrelépések és azon számos probléma miatt, amelyek alapja a politikai akarat hiánya, a „foglyul ejtett állam” egyes elemeinek tartós fennállása, az igazságszolgáltatás függetlensége terén elégtelen haladás, a hatóságok szintjén tanúsított ellenállás, valamint a független média működésének kedvezőtlen keretfeltételei a legtöbb tagjelölt és potenciális tagjelölt országban;

42. hangsúlyozza, hogy a független média és a civil társadalom létrehozásához és működéséhez kedvező környezet előfeltételként jelent a csatlakozási folyamat során végrehajtott összetett reformok fenntarthatóságához és visszafordíthatatlanságához, valamint a helyi demokrácia fejlődésének alapját képezi;

43. javasolja, hogy az Európai Bizottság következetesen alkalmazza feltételként az uniós alapokból és a gazdaságélénkítési és beruházási tervből származó eszközök felhasználására vonatkozó uniós szabályok betartását, különösen a közbeszerzés terén és az átláthatóságot illetően, és határozza meg egyértelmű mutatókat e tekintetben;

44. hangsúlyozza, hogy a polgárokhoz való közelségük miatt a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet töltenek be az európai értékek előmozdításában és megőrzésében, valamint az alapvető jogok védelmében, és fontos szerepük lehet a rasszizmus, a gyűlöletbeszéd és a diszkrimináció elleni küzdelemben, a nemek közötti egyenlőség előmozdításában, a kiszolgáltatott csoportok és kisebbségek védelmében és a társadalmi kohézió megerősítésében;

45. szilárdan meg van győződve arról, hogy a helyi döntéshozóként és a közérdekű szolgáltatások nyújtóiként betöltött sajátos szerepük miatt a helyi és regionális önkormányzatok nagyobb szerepet játszhatnak a jogállamiság és az alapvető jogok terén mutatkozó egyes hiányosságok kezelésében, a helyi politikai intézkedések átláthatóbb és felelősebb végrehajtásának előmozdításában, valamint a kiszolgáltatott csoportok jogainak jobb védelmében;

46. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy továbbra is támogassa a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatait annak érdekében, hogy javuljanak az érdekelt nyilvánosság helyi politikák kialakításába és végrehajtásába való bevonására vonatkozó normák, beleértve a részvételen alapuló beruházástervezést és az önkormányzati költségvetések elkészítését;

47. figyelmeztet arra, hogy a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak szintjén magas a korrupció kockázata a közbeszerzési eljárásokban, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy alkalmazzon konkrét eszközöket a közbeszerzések proaktívabb átláthatóságának és minőségellenőrzésének előmozdítására, valamint a nyíltadat-politika kialakítására a közbeszerzési eljárások valamennyi szakaszában;

48. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ismerje el jobban a helyi és regionális önkormányzatok szerepét a helyi szintű alapvető kérdések megoldásában, könnyítse meg a jogállamiság és az alapvető jogok területén meglévő kapacitásaik és hatásköreik fejlesztését, valamint konkrét eszközök biztosításával segítse őket a feladatok elvégzésében, ugyanakkor ismerje el a helyi és regionális önkormányzatok nemzeti és nemzetközi szövetségeinek szerepét és hozzájárulását is;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe a gazdaságélénkítési és beruházási terv végrehajtásában

49. üdvözli a Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv elfogadását, amely a közeljövőben kulcsfontosságú eszköz lesz a régió országai gazdasági fellendülésének és fejlődésének támogatásához, és rámutat annak fontosságára, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat időben és megfelelő módon bevonják a támogatási intézkedések betöltött szerepét, valamint a régió országaiiban a társadalmi és gazdasági fejlődésbe, a fenntartható közlekedési infrastruktúrába és a környezetvédelemben történő beruházások stratégiai jelentőségét már a tényleges uniós csatlakozást megelőzően;

50. konkrét intézkedéseket szorgalmaz az EU zöld és digitális átalakulással kapcsolatos kezdeményezéseinek a nyugat-balkáni országokra való kiterjesztése érdekében, amely egyértelműen kiemelné a régió Európa fontos részeként betöltött szerepét, és a régió országaiiban a társadalmi és gazdasági fejlődésbe, a fenntartható közlekedési infrastruktúrába és a környezetvédelemben történő beruházások stratégiai jelentőségét már a tényleges uniós csatlakozást megelőzően;

51. hangsúlyozza, hogy a nagy infrastrukturális beruházások esetében, amelyeket a közlekedés, az energia, a zöld és digitális infrastruktúra területén terveznek a gazdaságélénkítési és beruházási terv keretében, nemcsak a törzshálózatokra, hanem mindig a regionális és helyi összeköttetésekre irányulóan is elő kell irányozni eszközöket, annak biztosítása érdekében, hogy a beruházások a helyi lakosság javát is szolgálják, különösen a városokhoz és falvakhoz vezető új utak építése révén;

52. támogatja azt az elvet, hogy a gazdaságélénkítési és beruházási tervben szereplő beruházásokat reformokkal kell összekapcsolni, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az egyes beruházásokkal összefüggésben közölje, hogy milyen reformokat vár el helyi és regionális szinten;

53. rámutat arra, hogy az uniós beruházások regionális és helyi szintű nagyobb láthatósága, valamint az alapelvek és értékek – például a közbeszerzési szabályok, a környezetvédelmi normák és a pénzügyi fenntarthatósági normák – egyértelműbb kommunikálása segíthet megerősíteni a reformok iránti elkötelezettséget az uniós csatlakozási folyamat során, valamint csökkenteni a régió külső szereplői negatív befolyásának (például kínai hitelek révén) kockázatát;

54. támogatja az előcsatlakozási támogatás (IPA III) új programozási ciklusának előkészítésére irányuló erőfeszítéseket, és a Régiók Európai Bizottsága korábbi véleményével⁽³⁾ összhangban megismétli annak fontosságát, hogy az IPA III keretében tematikus támogatást nyújtsanak a regionális és helyi hatóságok kapacitásainak kiépítéséhez;

55. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy azon iránymutatások mentén, amelyeket a régió országaiiban a civil társadalom és a független média támogatása érdekében dolgozott ki, terjesszen elő iránymutatásokat arról a támogatásról is, amelyet az EU a bővítési országok helyi és regionális önkormányzatainak rendelkezésére bocsát a 2021–2027 közötti új finanszírozási időszakban, és ezekben nyújtson egyértelmű tájékoztatást a célokról, a várt eredményekről és az előrehaladás mérésére szolgáló mutatókról;

56. ezzel összefüggésben arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy független regionális bizottságot a gazdaságélénkítési és beruházási terv és az IPA III program végrehajtásának nyomon követésére, valamint vonja be ebbe a testületbe a bővítési országok helyi és regionális önkormányzatainak, civil társadalmának és médiájának képviselőit, akiket nyilvános felhívás és előzetesen meghatározott átlátható kritériumok alapján választanak ki;

57. hangsúlyozza, hogy a proaktív átláthatóság és az adatok közzététele növeli a nyilvánosság bizalmát a közpénzek megfelelő felhasználása iránt, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy nyílt adatportált, amely részletes, nyilvánosan hozzáférhető és kereshető információkat tartalmaz a gazdaságélénkítési és beruházási terv és az IPA III program valamennyi kedvezményezettjéről.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽³⁾ Az RB véleménye: Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozásáról, COR 2018/04008; HL C 86., 2019.3.7.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra

(2021/C 300/05)

Előadó:	Yoomi RENSTRÖM (SE/PES), helyi képviselő-testület tagja: Ovanåkers
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra COM(2020) 565 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözlí az *Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra* című közleményt. Az RB hangsúlyozza, hogy az egyenlőség az Európai Unió egyik alapvető értéke. Ez tükröződik a Szerződésben és az Alapjogi Chartában is, amelyek az EU feladatává teszik a megkülönböztetés elleni küzdelmet;
2. aggodalmát fejezi ki az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által készített 2019. évi alapjogi jelentés megállapításai miatt, amelyek megerősítik, hogy a rasszizmus elleni küzdelemre vonatkozó, régóta hatályos uniós jogszabályok ellenére az etnikai kisebbségek és a migránsok továbbra is zaklatásnak és megkülönböztetésnek vannak kitéve az EU-ban. A jelentés szerint a 27 uniós tagállam közül csak 15-nek van a rasszizmus és az etnikai alapú megkülönböztetés elleni küzdelemre irányuló konkrét cselekvési terve és stratégiája, és még mindig vannak hiányosságok a rasszizmus bűncselekménye nyilvánítására irányuló nemzeti jogszabályokban;
3. hasonlóképpen aggodalmát fejezi ki a *Diszkrimináció az Európai Unióban* című tematikus Eurobarométer-felmérés ⁽¹⁾ eredményei miatt. Ezek szerint ugyanis a válaszadók közel 59 %-a úgy véli, hogy országában az etnikai származáson alapuló, és különösen a bőrszín alapján történő megkülönböztetés általános jelenség. A tapasztalatok, vélemények és attitűdök azonban a megkülönböztetés által sújtott csoportoktól és az egyes országoktól függően továbbra is igen eltérőek;
4. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság vállalta, hogy átfogó értékelést készít a megkülönböztetés, a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelem meglévő uniós jogi keretéről, nyomon követi a faji egyenlőségről szóló irányelv ⁽²⁾ alkalmazását, és biztosítja a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemről szóló kerethatározat ⁽³⁾ helyes végrehajtását;
5. hangsúlyozza, hogy az EU-nak minden területen prioritásként kell kezelnie a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelmet, de megjegyzi, hogy jelenleg hiányosságok vannak a megkülönböztetést tiltó uniós jogszabályokban, mivel a megkülönböztetés bizonyos fajtáit tiltó szabályokat csak a foglalkoztatás és a munkavégzés területén találunk. Az RB arra kéri a tagállamok Tanácsban belüli képviselőit, hogy zárják le az egyenlő bánásmódról szóló horizontális irányelvről ⁽⁴⁾ szóló tárgyalásokat, hiszen az irányelvet az Európai Bizottság 2008-as javaslata óta még nem fogadták el;
6. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság most első alkalommal elismerte, hogy létezik strukturális rasszizmus, mégpedig annak a társadalmi, gazdasági és politikai rendszernek a részeként, amelyben mindannyian élünk, és hogy szükségesnek tartja, hogy ezt a kérdést átfogó politikával kezeljék. Ehhez változtatni kell a rasszizmussal kapcsolatos uniós megközelítésen;

⁽¹⁾ https://data.europa.eu/euodp/hu/data/dataset/S2251_91_4_493_ENG/resource/afca8c2e-a0a8-4a22-84ef-29a3a1fb9a1b.

⁽²⁾ 2000/43/EK irányelv a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról.

⁽³⁾ A Tanács 2008/913/IB kerethatározata.

⁽⁴⁾ Az egyenlő bánásmód elvéről szóló irányelvjavaslat, COM(2008) 426 final.

7. üdvözli, hogy a cselekvési terv egy sor olyan intézkedést javasol, amelyek összefogják a társadalom valamennyi döntéshozatali szintjét, valamint a civil társadalmat és az egyenlőséggel foglalkozó szerveket, hogy Európában hatékonyabban lehessen küzdeni a rasszizmus ellen, például rasszizmus elleni nemzeti cselekvési tervek révén;

8. megjegyzi, hogy a cselekvési terv előrelépést jelent a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendben foglalt fenntartható fejlődési célok, különösen az egyenlőtlenségek csökkentésére vonatkozó 10. cél elérése felé;

9. arra számít, hogy a szociális jogok európai pillérére vonatkozó, 2021-ben közzeendő cselekvési terv további támogatást fog nyújtani a munkaerőpiaci egyenlőség eléréséhez, többek között a faji⁽⁵⁾ vagy etnikai kisebbségekhez tartozók számára is;

Strukturális rasszizmus – az alapvető probléma kezelése

10. hangsúlyozza, hogy szem előtt kell tartani a rasszizmus történelmi gyökereit. A kolonializmus, a rabszolgaság és a holokauszt emlékének ébren tartása fontos tényező a befogadás és a megértés előmozdításában. Az RB olyan ellennarratívákat szorgalmaz, amelyek elítélik a rasszizmust, társadalmi befogadásra ösztönöznek, és faji vagy etnikai származásra való tekintet nélkül erősítik az emberek szerepvállalását;

11. hangsúlyozza, hogy a strukturális rasszizmus hatékony kezelésének egyik kulcsfontosságú lépése az, hogy meghatározzuk, melyek azok a területek, ahol a rasszizmus továbbra is fennáll. Ilyen például az oktatás, a lakhatás, az egészségügy, a foglalkoztatás, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, a jogrendszer, a bűnüldözés vagy a migráció ellenőrzése, valamint a politikai részvétel és képviselet;

12. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy globális szemszögből, illetve az európai bevándorláspolitikával és a közös európai menekültügyi politikával együtt vizsgálja meg a rasszizmus elleni cselekvési tervet;

13. hangsúlyozza, hogy átfogó adatokra van szükség az Európában előforduló faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetésről. Ha nem mérjük és számszerűsítjük a megkülönböztetés és az egyenlőtlenség mértékét, nagyon nehéz lesz azokat hatékonyan kezelni. Az egyenlőségre vonatkozó adatok hatékony eszközöket kínálhatnak a megkülönböztetés és a kirekesztés elleni küzdelemhez, és rávilágíthatnak a megkülönböztetés kockázatának kitett csoportok helyzetére. A cél az, hogy inkluzív politikák jöjjenek létre és biztosítva legyen a végrehajtásuk;

14. úgy véli, hogy az egyenlőségre vonatkozó adatok segítségével jobban megérthetjük a strukturális rasszizmus mértékét és azt, hogy hogyan lehet küzdeni ellene, de új módszerekre van szükség a megkülönböztetésről és az egyenlőségről szóló adatok gyűjtéséhez. Az alkotmányos normáknak, az uniós adatvédelmi jognak és az Európai Unió Alapjogi Chartájának való teljes körű megfelelés előfeltétele annak, hogy mérésük lehessen a különféle visszaélések potenciális kockázatát;

15. üdvözli az Európai Bizottság azon döntését, hogy önkéntes és anonim alapon – tehát teljes mértékben tiszteletben tartva az adatgyűjtési szabályokat –, célzott felmérés segítségével adatokat gyűjt személyzetének faji és etnikai sokszínűségéről. Hangsúlyozza e tekintetben, hogy valamennyi uniós szervnek hasonló értékeléseket kell végeznie, hiszen az uniós közigazgatás valamennyi szintjén megvalósuló faji és etnikai képviselet kulcsfontosságú az egyenlőség eléréséhez;

16. ismételten „hangsúlyozza, hogy interszekcionális megközelítést kell alkalmazni ahhoz, hogy a stratégia végrehajtásába bevonják a hátrányos helyzetű személyeket, akik akár többszörös megkülönböztetéssel is szembesülhetnek”⁽⁶⁾, különös tekintettel az olyan kiszolgáltatott helyzetű csoportokra, mint többek között a migráns háttérű nők, a kísérő nélküli migráns gyermekek és serdülők vagy az LMTBI-személyek. Ezért azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy a tagállamokkal együttműködésben fejlessze tovább az interszekcionális megközelítést, és dolgozzon ki orientációs útmutatót arra, hogy a közpolitikák tervezése, irányítása és értékelése során könnyebb legyen végrehajtani az ilyen megközelítést;

17. emlékeztet arra, hogy a kísérő nélküli külföldi kiskorúak olyan csoportot alkotnak, amely rendkívül kiszolgáltatott a rasszizmus szempontjából, és – a 2021–2024-es időszakra vonatkozó uniós gyermekjogi stratégiával összhangban – kiemelt figyelmet igényel;

⁽⁵⁾ A „faji származás” kifejezés használata a cselekvési tervhez hasonlóan ebben a dokumentumban sem jelenti azon elméletek elfogadását, amelyek különböző emberi fajok létezésének megállapítására irányulnak.

⁽⁶⁾ 2016/2020. sz. RB-vélemény: Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia.

18. kéri, hogy valamennyi uniós politikában általánosan érvényesítsenek rasszizmus elleni intézkedéseket. A Régiók Európai Bizottsága hangsúlyozza, hogy a többszörös megkülönböztetés elleni hatékony küzdelem érdekében minden megkülönböztetést tiltó politikának interszekcionális megközelítést is alkalmaznia kell;

19. úgy véli, hogy a strukturális rasszizmus gazdasági dimenzióját gyakran figyelmen kívül hagyják, pedig az jelentős gazdasági költségekkel jár, mivel megakadályozza, hogy az emberek kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket. Ha egy társadalom kevésbé rasszista, gazdasága erősebb lesz;

20. hangsúlyozza, hogy a Covid19 rávilágított az Európában meglévő egyenlőtlenségekre, marginalizálódásra és hátrányos megkülönböztetésre és súlyosbította azokat, továbbá megerősítette a strukturális rasszizmust. Az eleve kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre a válság még nagyobb csapást mér. A munkahelyét és jövedelmét elveszített több millió munkavállaló mellett a legsúlyosabban érintettek a határokon rekedt migránsok, a bizonytalan állásban dolgozók, az okmányokkal nem rendelkezők, az alacsony jövedelmű családok, a hajléktalanok, az idősek, a nők, valamint a fogyatékkal élő vagy krónikus betegségben szenvedők – köztük számos faji és etnikai kisebbség. Ezért a világjárványra adott válasznak mindenképpen tiltania kell a hátrányos megkülönböztetést, és közvetve és közvetlenül is hatnia kell a társadalom különböző területein jelentkező rasszizmusra;

21. megismétli, hogy „a digitalizáció térhódítása jellemezte korunkra való tekintettel határozott intézkedéseket kér a polgári szabadságjogok és a demokrácia védelme érdekében, többek között a teljes körű digitális felügyelet veszélyének csökkentésére és a digitális térben megjelenő álhírek, dezinformációs kampányok, gyűlöletbeszéd és hátrányos megkülönböztetések – különösen a rasszizmus – elleni küzdelemre irányulóan, függetlenül attól, hogy ezek a negatív fejlemények az EU-n belülről vagy kívülről erednek-e”⁽⁷⁾;

22. ezenkívül ismét „hangsúlyozza, hogy a mesterséges intelligenciára vonatkozó jövőbeli szabályozási keret alapvető eleme olyan biztosítékok bevezetése, amelyek gondoskodnak arról, hogy a mesterséges intelligencia előítéletektől mentes legyen, és ne ismételje meg a nemet, etnikai hovatartozáson, fogyatékonyságon vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetést”⁽⁸⁾;

23. hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell a bűnüldöző hatóságok körében tapasztalható diszkriminatív hozzáállással, a rendőri brutalitással és a bizonyos faji vagy etnikai csoportokat érintő etnikai alapú profilalkotással, és úgy véli, hogy a rendőrségnek és a bűnüldöző hatóságoknak példát kell mutatniuk a rasszizmus és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem terén;

24. elengedhetetlennek tartja, hogy azokban a tagállamokban, ahol a helyi és regionális önkormányzatoknak rendfenntartási hatáskörük van, intézkedéseket hozzanak a bűnüldözésben előforduló rasszizmus leküzdésére és megelőzésére, ellenőrizzék a rendőrségi gyakorlatokat, beruházzanak e hatóságok képzésébe és fejlesztésébe, és átlátható módon kezeljék az etnikai alapú profilalkotással kapcsolatos adatokat. A helyi és regionális önkormányzatoknak olyan átfogó helyi erőszakmegelőzési programokat is ki kell dolgozniuk, amelyek a közbiztonságon, valamint az uniós megkülönböztetésmentességi normáknak a rendfenntartás terén történő maradéktalan tiszteletben tartásán alapulnak;

25. ismét „hangsúlyozza, hogy a középpontban egy olyan társadalom kell, hogy álljon, amelyben minden csoport emberi jogait teljes mértékben tiszteletben tartják, és amely eleget tesz a nemzetközi és regionális normáknak, gondolva itt többek között a diszkrimináció, a rasszizmus és az intolerancia egyéb formái elleni küzdelemre az erőszakos radikalizálódás megelőzése és az ellene való fellépés során”⁽⁹⁾;

Helyi és regionális önkormányzatok a frontvonalban

26. üdvözlí, hogy az EU 2020 és 2025 közötti időszakra szóló, rasszizmus elleni cselekvési terve a helyi és regionális önkormányzatokat helyezi a rasszizmus elleni küzdelem középpontjába. Az RB megjegyzi, hogy a lakossághoz való közelségük miatt a helyi és regionális önkormányzatok döntő szerepet játszanak az európai értékek előmozdításában és tiszteletben tartásában, és élenjárnak a rasszizmus és a gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelemben, a kiszolgáltatott csoportok és kisebbségek védelmében, valamint a társadalmi kohézió előmozdításában;

⁽⁷⁾ 2354/2020. sz. RB-vélemény: Az Európa digitális jövőjének megtervezésére irányuló stratégia és az európai adatstratégia.

⁽⁸⁾ 2014/2020. sz. RB-vélemény: Mesterséges intelligencia: a kiválóság és a bizalom európai megközelítése.

⁽⁹⁾ 6329/2015. sz. RB-vélemény: A radikalizálódás és az erőszakos szélsőségek elleni küzdelem: megelőző mechanizmusok helyi és regionális szinten.

27. kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat ismerjék el stratégiai partnerként a nemzeti cselekvési tervek kidolgozásában, végrehajtásában és nyomon követésében, tekintettel felelősségi körükre és arra, hogy a hatáskörükön belül már most is fontos rasszizmusellenes munkát végeznek;

28. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak a rasszizmussal kapcsolatos tudatosság, képzés és oktatás előmozdításában, különösen a fiatalok körében;

29. rendkívül fontosnak tartja, hogy a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben az uniós alapokból és a Next Generation EU eszközökből pénzügyi forrásokat különítsenek el a helyi és regionális önkormányzatok számára arra, hogy előmozdítsák a társadalmi befogadást, valamint fellépjenek a rasszizmus és a hátrányos megkülönböztetés ellen olyan területeken, mint a munkaerőpiachoz, az oktatáshoz, a szociális jóléthez, az egészségügyi ellátáshoz és a lakhatáshoz való hozzáférés. Ennek során kiemelt figyelmet kell fordítani a leginkább kiszolgáltatott helyzetben levő csoportokra, valamint forrásokat kell elkülöníteni a kísérő nélküli külföldi gyermekek támogatásához és segítéséhez, hiszen ez sok esetben a helyi és regionális önkormányzatok feladata;

30. úgy véli, hogy a rasszizmus elleni nemzeti szintű cselekvési tervek elfogadása mellett helyi és regionális cselekvési tervek kidolgozása is hasznos lehet, melyek konkrét intézkedésekkel segíthetik a strukturális rasszizmus kezelését. Ez az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) álláspontját is tükrözi, mely a 2019. évi jelentésében hangsúlyozza, hogy a rasszizmus elleni küzdelem terén minden szinten cselekvési tervekre van szükség. A helyi és regionális önkormányzatokat megfelelően támogatni kell a szubnacionális cselekvési tervek kidolgozásában, többek közt a kapacitásépítést elősegítő ad hoc kezdeményezések révén;

31. felajánlja, hogy közreműködik ebben, platformot biztosítva olyan, a rasszizmus elleni helyi és regionális szintű intézkedések továbbfejlesztéséhez, melyek például a társadalmi integráció támogatására, az energiaszegénység elleni küzdelemre és a tisztességes lakhatáshoz való hozzáférés előmozdítására alapulnak;

32. a rasszizmus elleni nemzeti cselekvési tervek legitimitásának biztosítása és a rasszizmus elleni hatékonyabb európai küzdelem érdekében hangsúlyozza a nemzeti, regionális és helyi hatóságok, valamint a civil társadalom bevonásának fontosságát; Emellett az is fontos, hogy az országok, illetve a helyi és regionális önkormányzatok megosszák egymással a bevált gyakorlatokat, valamint a különböző kormányzati szintek által kidolgozott rasszizmus elleni nemzeti és regionális tervekben előírt célkitűzéseket és fellépéseket;

33. úgy véli, hogy a rasszizmus elleni nemzeti cselekvési tervek vonatkozó jövőbeli európai bizottsági javaslatokban rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében jól kidolgozott folyamatokra van szükség annak biztosításához, hogy a cselekvési tervek a kitűzött határidőn belül végrehajtsák, azok egyértelmű és mérhető célokat tartalmazzanak, és hogy az előrehaladást mind nemzeti, mind európai szinten nyomon kövessék, és az Európai Bizottság teljes mértékben felelősséget vállaljon a nyomon követés rá eső részéért;

34. hangsúlyozza, hogy elő kell irányozni, hogy a rasszizmus elleni nemzeti cselekvési tervek eredményességét két évvel a létrehozásuk után értékeljék, a helyi és regionális önkormányzatok észrevételeinek teljes körű figyelembevételével;

A Régiók Európai Bizottsága, az uniós intézmények és a rasszizmus elleni kezdeményezések

35. támogatja az UNESCO „Európai Városok Koalíciója a Rasszizmus Ellen” (ECCAR) kezdeményezését, és különösen üdvözlöi a rasszizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos európai projekteket, többek között az Európai Bizottság Jogok, egyenlőség és polgárság programja keretében nemrégiben támogatást kapott „A rasszizmus elleni mindennapos küzdelem támogatása” (SUPER) projektet;

36. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy minden évben hivatalosan vonja be az RB-t a befogadás és a sokszínűség európai fővárosának/fővárosainak kijelölésébe, mellyel elismeri és kiemeli a városok arra irányuló erőfeszítéseit, hogy helyi szinten határozott befogadási stratégiákat vezessenek be;

37. nagy örömmel vesz részt hivatalos partnerként a faji megkülönböztetés elleni küzdelem nemzetközi napjával összefüggésben 2021. március 21-én tartandó rasszizmusellenes csúcstalálkozó megszervezésében;

38. úgy véli, hogy mivel az RB és a helyi és regionális önkormányzatok az élvonalban küzdenek a rasszizmus és a megkülönböztetés ellen, hivatalos szerepet kell játszaniuk az uniós intézményekkel folytatott eszmecserékben, rendszeres konzultációkban és párbeszédben;

39. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló kiterjedt erőfeszítéseit, hogy megerősítse az alapvető értékeken alapuló szakpolitikákat, és hogy a különböző típusú (faji alapú, az LMBTIQ-személyekre, a romákra és a fogyatékkal élőkre vonatkozó, illetve az antiszemitizmusra épülő) megkülönböztetés kezelését célzó számos cselekvési terv és stratégia révén létrehozza az EU egyenlőségközpontú Unióját. Tekintve azonban a fenti stratégiák horizontális jellegét, az RB helyesnek tartaná, ha nemcsak egyedi, hanem interszekcionális eredményjelentések is születnének, melyek értékelik a különböző stratégiák közötti kapcsolódásokat és a stratégiák kumulatív hatását azokban az esetekben, amikor nemzeti, regionális vagy helyi szinten a diszkrimináció egyszerre többféle formája fordul elő;

40. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy létrehozza az egyenlőségközpontú Uniót, amely az új belső Esélyegyenlőségi Munkacsoport segítségével minden ember érdekeit védi, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélkül, azáltal, hogy az egyenlőséget és az interszekcionalitást beépíti valamennyi uniós politikába, jogszabályba és finanszírozási programba;

41. várakozással tekint a rasszizmus elleni küzdelemmel foglalkozó, az Európai Bizottság által kinevezendő koordinátorral való együttműködés elé;

42. az Európai Bizottság felhívásának eleget téve jó példával fog elől járni, és munkaerő-felvételi és kiválasztási intézkedések révén javítani fogja az RB személyzetének reprezentativitását.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

**A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak
érvényre juttatásáért**

(2021/C 300/06)

Főelőadó:	Daniela Ballico (IT/ECR), Ciampino (RM) polgármestere
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030) COM(2021) 101 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

- hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2., 9., 10., 19., 168. cikkében és 216. cikkének (2) bekezdésében, valamint az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. és 21. cikkében, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 3., 15., 21., 23. és 26. cikkében, a szociális jogok európai pillérének 3. és 17. cikkében, valamint a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2009. november 26-án ratifikált ENSZ-egyezményben foglalt jogait az Európai Unió és a tagállamok minden területén és minden szintjén garantálni és támogatni kell;
- üdvözlí az „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című közleményt, mely stratégiai intézkedés célja a fogyatékossgal élő személyek autonómiájának és befogadásának előmozdítása, jogaik egyenlő mértékben történő gyakorlásának biztosítása, valamint a hátrányos megkülönböztetés és a társadalmi marginalizálódás által leginkább veszélyeztetett polgárok védelme;
- úgy véli, hogy – tekintettel hatáskörükre és a fejlesztések során végzett munkájukra – a stratégia megtervezésében, végrehajtásában és nyomon követésében stratégiai partnerekként kell elismerni a helyi és regionális önkormányzatokat;
- szorgalmazza a helyi és regionális önkormányzatok nagyobb elismerését, mivel a fogyatékossgal élő személyek befogadására irányuló stratégiák közül számosat helyben kell végrehajtani és megvalósítani, szoros együttműködésben az érintettekkel. A stratégia iránti teljes felelősségvállalás biztosítása érdekében a megfelelő nemzeti, regionális és települési stratégiák és eszközök mellett az európai alapokból is elegendő további forrásra van szükség a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelére való méltányos áttérés és a közösségekben való részvételük megvalósításához;
- hangsúlyozza a stratégia szakpolitikai keretének és fellépéseinek fontosságát, mivel új lehetőséget jelent meghatározott célkitűzések elérésére a fogyatékossgal élő személyek befogadásának és önálló életvitelének területén az Európai Unióban, kezdve a tagállamokkal. A stratégia nehéz időszakban készült, mivel a Covid19-világjárvány súlyos veszélybe sodorta a fogyatékossgal élő személyek túlélését, egészségét és méltóságát, rámutatva a szociális védelem és a társadalmi befogadás rendszereinek valamennyi hiányosságára;
- üdvözlí az európai népesség egyötödét kitevő, fizikai és/vagy szervi, érzékszervi, értelmi fogyatékossgal, mentális egészségi problémákkal vagy többszörös fogyatékossgal élő személyek jogainak és lehetőségeinek garantálását célzó intézkedési keret létrehozását. A fogyatékossgal a szegénység, a kirekesztettség és a depresszió magasabb kockázati tényezője, különösen akkor, ha a környezetet nem az emberek sokféleségét szem előtt tartva tervezték meg;
- üdvözlí a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre vonatkozó stratégiát, amely az első egyetemes cselekvési terv a fogyatékossgal élő személyek jogainak és lehetőségeinek biztosítására;

8. támogatja a fogyatékoságügyi platform 2021-es elindítását, és kéri, hogy az Európai Bizottság által létrehozandó fogyatékoságügyi platformban megfigyelői minőségben vehessen részt annak biztosítása érdekében, hogy a fogyatékosággal élő személyeket ténylegesen bevonják minden politikába és minden programba. Hangsúlyozza, hogy teljes mértékben be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat, mivel kulcsfontosságú szereplők a fogyatékosággal élő személyeket helyi szinten közvetlenül érintő politikák irányításában;

9. szorosabb együttműködést szorgalmaz a reprezentatív európai intézményi szintekkel, és ezért kiemeli, hogy az RB hozzájárulhat a platform munkájához azáltal, hogy mozgósítja a helyi és regionális önkormányzatokat annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet az új stratégia kihívásaira. Ide tartozik a fogyatékosággal élő személyekkel szembeni sztereotípiák és hátrányos megkülönböztetés leküzdése, valamint a velük szembeni megfelelő és egyenlő bánásmód elősegítése a mindennapi életben;

10. hangsúlyozza a civil társadalmi szervezetekkel, a fogyatékosággal élő személyek szövetségeivel és családtagjaikkal való együttműködés fontosságát a „Semmit rólunk nélkülünk” elv gyakorlatba való átültetése céljából, olyan mechanizmusok biztosításával, amelyek lehetővé teszik a fogyatékosággal élő személyek és családjuk részvételét, az ágazatban tevékenykedő testületek révén, valamint külön terek létrehozásával a fogyatékosággal élő nők és lányok számára;

11. megismétli a holisztikus interszekcionális megközelítés elfogadásának fontosságát; szorgalmazza a nem, társadalmi nem, szexuális irányultságon, faji vagy etnikai származáson, koron, valláson és meggyőződésen vagy nehéz társadalmi-gazdasági vagy egyéb kiszolgáltatott helyzetben alapuló akadályok többszörös metszéspontjában található, fogyatékosággal élő személyek veszélyeztetett csoportjaira vonatkozó konkrét intézkedések beillesztését. Ezért azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy fejlessze tovább az interszekcionális megközelítést, és dolgozzon ki olyan kezdeményezéseket, amelyek hatással lesznek a közpolitikák tervezésére, irányítására és értékelésére;

12. rámutat arra, hogy el kell fogadni azt az elvet, mely szerint a közigazgatásnak példát kell mutatnia a társadalmi befogadás strukturálásának módjáról, valamint a fogyatékosággal élő személyek jogainak és esélyegyenlőségének garantálásáról mind a nyitott munkaerőpiaci foglalkoztatási lehetőségek, mind pedig az akadálymentes szolgáltatások nyújtása tekintetében. Ennek érdekében az RB-nek mint munkáltatónak és intézményi szereplőnek jó példával elől járva követnie kell ezt az elvet, és ki kell dolgoznia egy ütemtervet ehhez;

13. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy különösen a munkaerőpiaci integráció, valamint az áruk és szolgáltatások hozzáférhetősége terén a köz- és magánszféra partnerségén keresztül rámutassunk a magánszektor bevonásának módjaira;

14. megjegyzi, hogy a stratégia a világiárványt csak az önálló életvitel és csekély mértékben az oktatási befogadás szempontjából veszi figyelembe. Ezenkívül megjegyzi az informális gondozás megfelelő elismerésének hiányát, amely főként a nőket érinti, akik szerepvállalása a világiárvány idején minden eddigénél erőteljesebbé vált a családjuknak nyújtott szolgáltatások szükséglete miatt, és ez rávilágított az alapvető gondozási és ápolási munka fontosságára, valamint arra, hogy meg kell erősíteni a technológiákhoz való hozzáférést és azok használatát a személyes szférában;

15. sürgeti a tagállamokat, hogy nemzeti reformprogramjaikba és nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveikbe foglaljanak bele fogyatékosággal élő személyekre vonatkozó egyedi intézkedéseket.

Akadálymentesség, autonómia és egyenlőség

16. egyetért az Európai Bizottsággal az összes érdekelt felet összefogó AccessibleEU elnevezésű erőforrásközpont 2022-ben történő elindításában. Emellett sürgeti: a támogató technológiák belső piaca működésének 2023-ig történő kiértékelését; a közbeszerzési irányelvek szerinti akadálymentesítési kötelezettségek végrehajtásának támogatását; a web-akadálymentesítési irányelv alkalmazásának értékelését; a vasúti infrastruktúrára és akadálymentesítési szintjére vonatkozó leltár elindítását;

17. üdvözli, hogy az EU és tagállamai ratifikálták a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményt (UNCRPD); kéri a Tanácsot és az összes tagállamot, hogy írják alá a fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény fakultatív jegyzőkönyvét;

18. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy nyomon kell követni a különböző akadálymentesítési irányelvek végrehajtását annak érdekében, hogy az EU és valamennyi intézmény végrehajthassa a megfelelő végrehajtási politikákat; az akadálymentességi szabályokat szigorúan tiszteletben kell tartani, valamint meg kell erősíteni őket az akadálymentes környezet biztosítása érdekében, mind a lakóépületekben, mind pedig az akadálymentességi lánc valamennyi elemében;

19. emlékeztet arra, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek minden lehetőséget meg kell adni arra, hogy önálló életet éljenek, és hogy egész életük során garantált legyen az autonómiához való joguk. Alapvető fontosságú, hogy szabályozzák a fizikai fogyatékossgal rendelkező, nagyobb fokú függőségben élő személyek számára biztosított személyes segítségnyújtást;

20. hangsúlyozza minden fogyatékossgal élő személy kulcsfontosságú szerepét, akik helyzetük legjobb ismerői. Ebben a tekintetben a helyi és regionális önkormányzatoknak kulcsszerepük van abban, hogy felismerjék a döntéshozatali folyamatokban való aktív részvételük szükségességét, többek között az akadálymentesség szempontjából. Ezzel kapcsolatban kiemeli az Európai Bizottság által évente odaítélt Access City díjat, amelyet három olyan európai városnak ítél oda, amelyek élen járnak abban, hogy a városi szerkezetet könnyebben hozzáférhetővé teszik valamennyi polgár számára, különös figyelmet fordítva az életkorral és általában a mobilitás szintjével kapcsolatos problémákra, valamint ösztönzi, hogy hasonló kezdeményezések díjazzák a vidéki térségekben és a természeti környezetben biztosított akadálymentességet is;

21. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az épületek energiával kapcsolatos jogi keretének 2021. évi felülvizsgálata során tekintse kötelező kritériumnak az akadálymentességet annak érdekében, hogy az épületek hozzáférhetőbbé váljanak a fogyatékossgal élő személyek számára;

Az uniós jogok gyakorlása

Szabad mozgás és tartózkodás

22. egyetért azzal, hogy 2023 végéig el kell fogadni az európai fogyatékossgai kártyát annak érdekében, hogy biztosított legyen az uniós jogok teljes körű gyakorlása, valamint a fogyatékossgai státusz valamennyi tagállamban történő kölcsönös elismerése. Várakozással tekint az európai kártyáról szóló jövőbeli európai bizottsági javaslat elé, és reméli, hogy az kezelni tudja majd a kísérleti szakaszban tapasztalt nehézségeket;

23. támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy hatékonyabban működjön együtt a tagállamokkal a kártya mielőbbi bevezetése érdekében, és ezzel egyidejűleg törekedjen a fogyatékossgai státusz elismerésének harmonizálására, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy a hasonló ellátásokhoz és támogatásokhoz való jog, valamint az akadályok felszámolása révén biztosítsák az Európai Unión belüli mobilitáshoz való jogot;

A demokratikus folyamatban való részvétel előmozdítása

24. egyetért azzal, hogy a stratégiában említetteknek megfelelően elő kell mozdítani a fogyatékossgal élő személyek polgári és politikai életben való részvételét, mivel még jelenleg is hátrányos megkülönböztetés éri őket a szavazati joguk gyakorlása során;

25. kéri az Európai Bizottságot, hogy vegyen fontolóra egy európai megállapodást a fogyatékossgal élő személyek szavazati jogáról annak érdekében, hogy mindenféle akadály megszűnjön, valamint megerősítést nyerjen, hogy a fogyatékossgal élő személyek minden más európai polgárhoz hasonlóan teljes mértékben kifejezésre juttathatják politikai preferenciájukat. Rámutat arra, hogy a jelenlegi helyzet szerint az Európai Bizottság elfogadott egy konzultációs programot az inkluzív európai választásokról, amely azonban nem foglalkozik a fogyatékossga témájával. Ajánlja, hogy ebbe a programba mihamarabb foglalják bele a fogyatékossgal élő személyeket is, valamint minden olyan területet, ahol választásokra kerül sor;

26. egyetért azzal, hogy javítani kell a fogyatékossgal élő személyek hozzáférését az egészségügyi ellátás teljes skálájához; továbbá osztja az Európai Bizottság értékelését a szociális jóléti, valamint az egészségügyi szolgáltatások elégtelenségéről, amelyek a pandémia időszakában megmutatták korlátaikat. Kiemeli a távoli és vidéki területek különösen nehéz helyzetét. Megjegyzi, hogy a szegregáció kérdése első alkalommal jelenik meg egy ilyen fontos európai dokumentumban, és üdvözlí ezt. Ugy véli, hogy teljes mértékben helyénvaló foglalkozni a fogyatékossgal élő személyek szegregációjával, valamint az intézményi elhelyezésüket felváltó teljes és ténylegesen önálló életükhöz fűződő joguk gyakorlásával kapcsolatos kérdésekkel, illetve közösségi részvételükkel, olyan helyi szolgáltatások kidolgozása révén, amelyek magukban foglalják az egészségi állapot nyomon követését, az önállóságot és a személyes segítségnyújtást támogató eszközök digitalizációját, valamint annak megválasztását, hogy hol, kivel és hogyan kívának élni;

Az új munkahelyekhez szükséges új készségek kialakítása

27. felhívja a figyelmet arra, hogy a pandémia okozta válság az Európai Unió egész területén munkahelyek megszűnéséhez vezetett a fogyatékossgal élő személyek körében. Megismétli továbbá, hogy ez történt a fogyatékossgal élő személyeket gondozó hozzátartozók esetében is, ez a jelenség pedig főként a gondozottak anyját, partnerét vagy lányait érinti;

28. osztja azt a nézetet, hogy a digitális átalakulás és a zöld átállás felgyorsítása lehetőségeket kínál az információs és kommunikációs technológiák, a mesterséges intelligencia és a fogyatékossgal élő személyek igényeire igazított robotika használatának, valamint a digitális készségeikbe való beruházás szükségességének köszönhetően;

29. emlékeztet arra, hogy összehasonlítható adatokat kell gyűjteni a fogyatékosokról annak érdekében, hogy jobban fel lehessen mérni a különböző körülményekkel rendelkező fogyatékosokkal élő személyek helyzetét, mérni lehessen a szakpolitikákat és az intézkedéseket, nyomon lehessen követni azok alakulását, és meg lehessen tenni a megfelelő intézkedéseket;

30. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy módszeresen foglalkozzon a fogyatékosokkal élő személyekkel kapcsolatos információhiány kérdésével, különösen a vidéki térségekben. Amint azt a fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (UNCRPD) előírta, valamint az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága is megerősítette, az információhiányt nemcsak bontott adatokkal kell pótolni, hanem a befogadásra vonatkozó olyan mutatókkal is, amelyek figyelemmel kísérik a szakpolitikákat és a fogyatékosokkal élő személyek jogainak tiszteletben tartását;

31. egyetért azzal, hogy a fogyatékosokkal élő személyek szakmai profilját ki kell igazítani, amiben szerepet játszhat a szakoktatás és -képzés, valamint a következő, a 2021–2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési terv. Támogatja azt a stratégiát is, hogy ezeket az intézkedéseket a tagállamok határozott elkötelezettsége révén hajtsák végre annak biztosítása érdekében, hogy azok inkluzív és akadálymentes programokkal rendelkezzenek, továbbá a szükséges forrásokkal is, felhasználva és kiegészítve a meglévőket. Ezenkívül hangsúlyozza, hogy fokozottan meg kell erősíteni a fogyatékosokkal élő személyek felsőoktatási tanulmányokhoz való hozzáférést;

32. hangsúlyozza, hogy egyedi rendelkezésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik a fogyatékosokkal élő személyek továbbképzését és átképzését, különös tekintettel a digitális átállásban rejlő lehetőségek kiaknázására. Ennek alapján üdvözli a tanulószerszódás gyakorlati képzéseknek a társadalmi befogadás eszközeként való alkalmazását az ifjúsági garancia programban;

33. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy a tagállamokat egyértelmű célok meghatározására biztatja a fogyatékosokkal élő személyek foglalkoztatási rátájának növelésére különösen a nyitott munkaerőpiacon és a foglalkoztatási szolgálatok kapacitásának megerősítésére irányulóan. Megismétli, hogy meg kell könnyíteni az önfoglalkoztatást és az önálló vállalkozói tevékenységet a fogyatékosokkal élő személyek számára. Sürgősen a tagállamokat, hogy vegyék fontolóra adókedvezmények alkalmazását a fogyatékosokkal élő munkavállalókat foglalkoztató vállalkozások számára, illetve a fogyatékosokkal élő önfoglalkoztatók és különösen a vállalkozói tevékenység kedvezményes adózását;

34. üdvözli a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv közzétételét, amely előtérbe helyezi a szociális gazdaságot támogató környezet, köztük a fogyatékosokkal élő személyekkel kapcsolatos lehetőségek javítását is. Több beruházást szorgalmaz a szociális vállalkozásokba, különös tekintettel az integrációra. Hangsúlyozza, hogy a szociális vállalkozások előmozdíthatják a tevékenységek piaciorientált modelljét, amelyek – sikeres irányítás esetén – pénzügyileg fenntartható módon kiterjeszthetők a nyitott munkaerőpiacra is ⁽¹⁾;

Egyenlő hozzáférés és megkülönböztetésmentesség

35. elismeri, hogy az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés kérdése nem másodlagos jelentőségű, és különösen az értelmi vagy pszichoszociális fogyatékosokkal élő és a mentális egészségügyi problémákkal küzdő személyekkel szembeni intézményi megkülönböztetéshez kapcsolódik. Sürgősen a tagállamokat, hogy hívják fel a figyelmet a bevált gyakorlatokra, ami elősegíti ezek terjesztését és multiplikátorhatását;

36. emlékeztet arra, hogy a fogyatékos és/vagy mentális betegséggel élő uniós polgárok jelentős része állhat gondnokság (plenary guardianship) vagy részleges gondnokság (partial guardianship) alatt. Aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy a gondnokság alá helyezés gyakorlatilag az összes törvényesen biztosított jog elvesztésével járhat. Ilyenkor az ember életére vonatkozó döntések legnagyobb részét egy jogi képviselő hozza meg. Számos felnőttet akarata ellenére helyez el intézményben a törvényesen kijelölt képviselője. Az RB azt javasolja a tagállamoknak, hogy fogadjanak el jogszabályokat a fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény ⁽²⁾ 12. cikkének végrehajtására, és a döntéshozatalba vonják be az igénybe vevőket, családjukat, az érintettek jogainak védelmével foglalkozó szervezeteket és a szakembereket.

37. alapvető fontosságúnak tartja a fogyatékosokkal élő személyekkel, különösen a fogyatékosokkal élő nőkkel, gyermekekkel és fiatalokkal szembeni erőszak elleni küzdelem, valamint az értelmi fogyatékosokkal élő és kapcsolatteremtési nehézségekkel küzdő személyekkel kapcsolatos kérdések kezelését. Kijelenti, hogy az új stratégiában meg kell erősíteni az intézkedéseket e téren; Például jobban nyomon kell követni a védett bentlakásos létesítményeket, valamint teljes mértékben hozzáférhetővé kell tenni a nők számára biztosított valamennyi tanácsadó központot és menedékhelyet;

⁽¹⁾ Eurofound (2021), Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States, https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20013en.pdf.

⁽²⁾ https://www.un.org/disabilities/documents/convention/convention_accessible_pdf.pdf.

38. egyetért azzal, hogy a fogyatékoság témájában az Európai Unió előtt álló egyik legnagyobb kihívás az, hogy a fogyatékossgal élő személyek életének minden területén fel kell lépni a megkülönböztetés ellen;

39. elismeri, hogy az oktatás az egyenlőtlenségek kezelésének fő eszköze, a fogyatékossgal élő személyek tekintetében is. Egyetért azzal, hogy az inkluzív oktatás biztosításának ki kell terjednie a fogyatékossgal élő gyermekekre, serdülőkorúakra és felnőttekre is. Elismeri, hogy az e területre irányuló európai programok támogatják és előmozdítják az ilyen tevékenységeket. Kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a fogyatékossgal élők egyesületei és családtagjaik a bevált gyakorlatok megosztásának előmozdítása érdekében vegyenek részt a fogyatékossgal élő személyekre irányuló oktatási programokban, valamint hogy tegyék lehetővé a helyi és regionális önkormányzatok aktív részvételét a társadalmi befogadásra irányuló politikák oktatási politikákkal való integrálásában;

A művészethez és a kultúrához, a szabadidős tevékenységekhez, a kikapcsolódást elősegítő tevékenységekhez, a sporthoz és a turizmushoz való hozzáférés javítása

40. támogatja, hogy a fogyatékossgal élő személyek, mégpedig különösen a gyermekek és a fiatalok személyiségfejlődését, mint bárki másét, a művészethez és a kultúrához, a szabadidős tevékenységekhez, a kikapcsolódást elősegítő tevékenységekhez, a sporthoz és a turizmushoz való hozzáférés révén segítsék elő;

41. hangsúlyozza különösen a sport szerepét a fogyatékossgal élő személyek befogadásának előmozdításában, és sürgeti a tagállamokat, hogy mozgítsák elő a gyermekek, fiatalok és a nagyobb korlátozást jelentő fogyatékossgal élő személyek részvételét elősegítő programokat;

Példamutató

42. elismeri annak fontosságát, hogy a stratégia hatékony végrehajtása érdekében egy sokoldalú rendszert fogadjanak el. Az első lépés a fogyatékossgal élő személyek szisztematikus bevonása a döntéshozatalba;

43. hangsúlyozza, hogy a gyakorlatban hatékonyan fel kell lépni a nyilvános vitában, a médiában való megjelenésben és az oktatásban a fizikai és értelmi fogyatékossgal élő személyek sztereotípiáinak ellen, a fizikai/értelmi fogyatékossgal élő személyekkel és megbélyegzéssel szembeni zéró tolerancia mellett, ideértve a diszkriminatív nyelvhasználatot is. A helyi és regionális önkormányzatok helyzetüknél fogva jó példával tudnak elől járni mind munkáltatóként és szolgáltatóként, mind pedig a polgárokhoz való közelségük okán;

44. egyetért az Európai Bizottság azon kötelezettségvállalásával, hogy megerősíti az emberi erőforrásokkal kapcsolatos stratégiát annak érdekében, hogy fogyatékossgal élő személyeket alkalmazzanak a munkahelyeken, és észszerű alkalmazkodás révén segítsék őket annak érdekében, hogy ugyanolyan hatékonyan tudjanak dolgozni, mint munkatársaik: ez magában foglalja az épületek és az összes munkaeszköz akadálymentességét, különös tekintettel az embereket segítő technológiák tervezésére, kifejlesztésére és használatára;

45. támogatja, hogy a fogyatékossgal élő személyek társadalmi befogadása hatásának mérésére és értékelésére szolgáló hatékony, már meglévő adatokon alapuló mutatók bevezetésével erősítsék meg a stratégia végrehajtásának nyomonkövetési keretét, valamint az értékelés alapján intézkedéseket javasoljanak és építsenek be; emlékeztet az olyan éves jelentések elkészítésének fontosságára, amelyek összefoglalják a fogyatékossgal élő személyek befogadása terén a tagállamok által elért eredményeket, beleértve a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a fogyatékossgal élők és családtagjaik egyesületeinek bevált gyakorlatait is; bevált gyakorlatait is;

46. arra kéri az Európai Uniót, a tagállamokat, valamint azok regionális és helyi önkormányzatait, hogy nagyobb hangsúlyt helyezzenek a fogyatékossgal élő személyek dimenziójára a nemzeti és regionális statisztikai rendszerekben, hogy az Eurostattal együtt megbízható és rendszeres adatok álljanak rendelkezésükre.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Biztonságos és fenntartható vegyi anyagok a toxikus anyagoktól mentes környezetért Európa városaiban és régióiban

(2021/C 300/07)

Előadó:	Adam STRUZI (PL/EPP), Mazóvia (Mazowieckie) vajdaság elnöke
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: <i>A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért</i> COM(2020) 667 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A vegyi anyagokra vonatkozó stratégia jelentősége

1. nagy örömmel fogadja és támogatja a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia végrehajtásához vezető lépéseket, mivel a vegyi anyagok majdnem a teljes gyártási piacot uralják, és alapvető szerepet játszanak a mindennapi életben. Hangsúlyozza, hogy ezek a tevékenységek különösen fontosak az emberi egészség, a környezetvédelem és a gazdaság szempontjából, gondolva itt a biztonságos és fenntartható vegyi anyagok kifejlesztésére is;
2. elismeri, hogy a stratégia hozzáadott értéket képvisel a következő területeken: az európai vegyipar versenyképességének növelése, a vegyi anyagok kulcsszerepének kiaknázása a klímasemlegesség biztosítása érdekében, a Párizsi Megállapodás céljainak elérése, a körforgásos gazdaság törekvéseinek teljesítése, a helyreállítási és energetikai átállási terv támogatása, valamint a vegyi anyag-kezelés különböző szempontjainak integrálása, gondolva itt többek között a biztonságra, az energiahatékonyságra, a környezeti hatásra, a tudományra és az innovációra;
3. felhívja a figyelmet, hogy a Covid19-válság rávilágított társadalmaink sebezhetőségére, valamint arra, hogy növelni kell a gazdasági, társadalmi és környezeti sokkokkal szembeni ellenálló képességüket. Megerősíti, hogy az új Európai Helyreállítási Eszköz központi szerepet játszik az EU támogatásában, miközben egyengeti az utat egy zöldebb és méltányosabb átállás, valamint fenntarthatóbb jövő felé;
4. különösen a zöld megállapodás és az energetikai átállás megvalósítását illetően kulcsfontosságúnak tartja a technológiai szuverenitást, valamint egy reziliens és fenntartható európai értékteremtési hálózatot, továbbá a zárt európai értékláncokat. Rámutat arra, hogy a fenntartható megoldások érdekében el kell kerülni, hogy az EU-ban szabályozott anyagok gyártását vagy felhasználását olyan harmadik országokba helyezték át, ahol a munkahelyi egészségvédelem, biztonság és környezetvédelem összehasonlítható, magas színvonalra nem garantált – csak vonzó és stabil keretfeltételek képesek megtartani vagy visszaállítani a hozzáadott értéket és a termelést az európai régiókban, illetve zárt értékláncokat létrehozni;
5. kéri a többszintű kormányzás jelentőségének elismerését annak érdekében, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia céljait és törekvéseit hatékonyan össze lehessen kapcsolni az európai gazdaság zöld helyreállításával. Hangsúlyozza, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia által lefedett témák széles köre lehetővé teszi új és meglévő tervek integrálását a vegyiparba, valamint olyan intézkedések kidolgozását és végrehajtását, amelyek megfelelő figyelembe vehetik a helyi piaci igényeket, és a szubszidiaritás elvével összhangban kiegészíthetik a nemzeti erőfeszítéseket;
6. hangsúlyozza, hogy a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek jó alkalmat kínálnak a többszintű kormányzásban rejlő lehetőségek kiaknázására, többek között a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia végrehajtása tekintetében. Ezeket az intézkedéseket megfelelő szabályozási keretekkel és forrásokkal kell támogatni, és a tervek kidolgozásába és végrehajtásába teljes mértékben be kell vonni a helyi és a regionális önkormányzatokat, valamint közvetlen hozzáférést kell biztosítani számukra az uniós forrásokhoz;

7. felhívja a figyelmet azokra a jogi, pénzügyi és technikai akadályokra, amelyekkel a helyi és regionális önkormányzatok a vegyi anyagok kezelése kapcsán szembesülnek. Egy koherens, kiszámítható és egyszerűsített jogi keret elő fogja segíteni a vegyi anyagok értékelésének és kezelésének egységes megközelítését valamennyi uniós országban, csökkentve annak az esélyét, hogy újabb joghézagok alakuljanak ki az EU és más régiók között. Emellett a technikai segítségnyújtás és a támogatások lehetővé teszik, hogy a helyi és regionális önkormányzatok ösztönözzék a biztonságos és fenntartható (kiindulási) anyagok és termékek fejlesztésével, forgalmazásával, bevezetésével és terjesztésével kapcsolatos beruházásokat;

8. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság lehetőséget kap arra, hogy támogassa a tudományos kutatást és az innovációt, ezen belül például az energetikai, építőipari, mobilitási, egészségügyi, mezőgazdasági és elektronikai ágazatokban alkalmazott fejlett anyagoknak a zöld átállást szolgáló fejlesztését, az alacsony környezeti hatású vegyi és egyéb anyagok alacsony szén-dioxid-kibocsátású gyártási folyamatainak kutatását, fejlesztését és bevezetését, illetve az olyan innovatív üzleti modelleket, amelyek például a vegyi anyagok és az egyéb erőforrások hatékonyabb felhasználásán, valamint a hulladék és a kibocsátás minimalizálásán alapulnak⁽¹⁾;

A vegyi anyagokra vonatkozó stratégia összhangja az egyéb uniós dokumentumokban tárgyalt területekkel

9. üdvözlí, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia – tekintettel az emberi egészség és a környezet védelmét szolgáló számos intézkedésre – szorosan kapcsolódik a zöld megállapodáshoz. Az átfogó vegyipari jogszabályok bevezetése segíthet annak biztosításában, hogy a szabályokat átláthatóan alkalmazzák és sikeresen érvényesítsék. A vegyi anyagok fogyasztási cikkekben – többek között mosó- és tisztítószerekben, kozmetikumokban és az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokban – való használatára vonatkozó új követelmények és korlátozások bevezetése jó hatással lesz a környezetre és a fogyasztók egészségére. A vegyipar tervezett átalakításának stabilitása és hatékonysága azonban nagymértékben attól függ, hogy a változások összeegyeztethetők-e a már meglévő megoldásokkal, valamint a megvalósításukhoz előirányzott időkerettel és erőforrásokkal;

10. egyértelmű és koherens politikát szorgalmaz, amely helyi, regionális és globális szinten egyaránt biztosítja a körforgásos ipar előmozdításához szükséges eszközöket és erőforrásokat, a megoldások kidolgozásától kezdve a fenntartható gyártáson, a forgalmazáson és a felhasználáson keresztül egészen az újrafeldolgozásig, a hasznosításig és a vegyi anyagok ártalmatlanításáig, tiszteletben tartva ugyanakkor a környezetet és az emberi egészséget. Ezért kéri, hogy tisztázzák a vegyi anyagokra, a termékekre és a hulladékokra vonatkozó jogszabályok közötti kapcsolódási pontokat, hogy minden tagállamban meg lehessen valósítani a körforgásos gazdaságot;

A régiók és a helyi önkormányzatok különleges szerepe

11. hangsúlyozza, hogy a régiók és a helyi önkormányzatok nagy érdeklődéssel és szívesen tesznek lépéseket a vegyi anyagok biztonságos előállításának és fenntartható használatának javítása érdekében. Ezeket az intézkedéseket megfelelő szabályozási keretekkel és erőforrásokkal kellene támogatni, teljes körű hozzáférést biztosítva az ismeretanyaghoz, és pénzügyi forrásokat garantálva az önkormányzatok számára. Fontos emellett, hogy az önkormányzatok visszajelzést kaphassanak a hatályos jogszabályok végrehajtásával és alkalmazásával kapcsolatos nehézségekről és problémákról;

12. tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szoros kapcsolatban vannak a lakossággal és közvetlen ismeretekkel rendelkeznek az egyes régiók sajátosságait illetően, rámutat, hogy olyan kampányokat lehetne kidolgozni és lebonyolítani, amelyek felhívják a figyelmet a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia elveire és céljaira. A helyi önkormányzatok és az adott régióban működő vállalkozások közötti közvetlen együttműködés lehetővé teszi a bevezetett szabályok alkalmazásából adódó problémák gyakorlati értékelését. Fontos, hogy mind a jogszabályok közvetlen alkalmazásáért felelős helyi hatóságok, mind pedig a betartásukat felügyelő szervek megfelelő jogi eszközökkel rendelkezzenek a jogszabályok betartásának nyomon követéséhez és ellenőrzéséhez;

13. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepet játszanak a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia végrehajtásában. Tekintettel arra, hogy közvetlen ismeretekkel rendelkeznek az egyes régiók sajátosságait illetően, ezeket az önkormányzatokat fontos bevonni a tájékoztató kampányok megszervezésébe annak érdekében, hogy (többek között a kkv-k és a lakosság/polgárok körében) növeljék a tudatosságot. A gazdaság egyes ágazatait pedig arra kell ösztönözni, hogy a káros vegyi anyagokat alternatív anyagokkal helyettesítsék, illetve már a tervezési szakaszban arra törekedjenek, hogy biztonságos és fenntartható vegyi és egyéb anyagokat állítsanak elő;

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért.

14. fontosnak tartja, hogy a helyi és regionális szint a közbeszerzések odaítélésekor megkövetelje, hogy a termékek és áruk biztonságos vegyi anyagokat tartalmazzanak, így segítve elő a nemkívánatos termékek és áruk fokozatos eltűnését;

15. hangsúlyozza, hogy a kkv-k innovációs és beruházási kapacitása különösen fontos az anyagok biztonságos és fenntartható előállítása és felhasználása szempontjából. A kkv-k potenciálja a helyi és regionális szintű támogatás és párbeszéd révén jól kiaknázható, hiszen éppen ők kínálnak specifikus vegyi anyagokat és ezek szükség szerint módosított formáit innovatív speciális és részipari termékekhez. Mivel elég kis mennyiségre és sokféle vegyi anyagra van szükségük, nagyobb valószínűséggel szembesülnek azzal a problémával, hogy az egyes anyagokra vonatkozó bevett eljárások igen költségesek és időigényesek, és rá vannak utalva az előregisztrálóktól, az engedélyek jogosultjaitól, a beszállítóktól és a vásárlóktól származó információkra és a velük folytatott együttműködésre. A régióközi támogatás nagyon hasznos lehet ezen a területen;

16. kéri, hogy a követelmények érthető, átlátható és észszerű adminisztratív terhek mellett végrehajthatók legyenek a helyi hatóságok és a kkv-k számára; ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy számos fontos információ még mindig csak angolul érhető el, és ez a nyelvi akadály problémát jelent;

A stratégia végrehajtásának megszervezése

17. úgy véli, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia sikeres végrehajtásának biztosítása érdekében az erőfeszítéseket egy alulról felfelé építkező megközelítést alkalmazva kell meghatározni, és a szubszidiaritás és az arányosság elvének tiszteletben tartásával méltányosan kell megosztani az uniós térségek között, ugyanakkor – szem előtt tartva a költség-haszon arányt – gondoskodni kell a szükséges rugalmasságról;

18. hangsúlyozza, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó stratégiához olyan végrehajtási tervre van szükség, amelynek segítségével nagyobb biztonságban érzik magukat az érintett felek, a minimálisra csökken a végrehajtási folyamatokból adódó kockázat, folyamatosan nyomon lehet követni az eredményeket és hatékonyan reagálni lehet a veszélyekre;

19. ugyanakkor rámutat arra, hogy egyes vegyi anyagok bizonyos felhasználásokhoz szükséges funkcionalitása és reakcióképessége gyakran elválaszthatatlanul összekapcsolódik veszélyes tulajdonságaikkal. Ezért olyan eljárásokat és technológiákat is figyelembe kell venni és támogatni kell, amelyek lehetővé teszik a veszélyes anyagok biztonságos használatát teljes életciklusuk során, garantálva, hogy hasznos élettartamuk végén hulladékként is megfelelően kezeljék őket. A specifikus vállalhatatlan kockázatokat azonosítani kell és ki kell zárni;

20. felhívja a figyelmet arra, hogy a stratégia végrehajtásához rugalmas és innovatív megoldásokra, valamint új üzleti modellekre lesz szükség az innovatív technológiák bevezetése és népszerűsítése érdekében. Ez segíteni fogja a gazdasági helyreállítást, a kkv-k versenyképességének növelését, illetve az emberi egészség és a környezet javítására irányuló megoldások végrehajtását az alábbiak révén:

- a körforgásos gazdaság és a fenntartható agráripari rendszerek megvalósítása,
- fenntartható bioalapú megoldások bevezetése,
- egészségügyi és környezetvédelmi politikák megvalósítása,
- a fenntartható kék gazdaságra való áttérés,
- a digitális hálózati összekapcsoltság és ökoszisztémák technológiai kiegészítőkként való használata,
- fenntartható és méltányos átmenet, valamint munkahelyteremtés, pénzügyi támogatást nyújtva a stratégia céljaival összhangban lévő projektekhez;

21. ajánlja, hogy a stratégiára és a reziliencia megerősítésére vonatkozó nemzeti tervek kidolgozása során konzultáljanak a helyi és regionális önkormányzatokkal. Szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság hasznosítsa a regionális központokból álló RB-s hálózat segítségével összegyűjtött tapasztalatokat;

22. arra ösztönzi az Európai Bizottságot és a vegyi anyagok szabályozásában érintett hatóságokat (ECHA, tagállami hatóságok), valamint a szakértői bizottságokat (pl. RAC), hogy a gyakorlati és fenntartható megoldások érdekében segítsék elő az eljárások nagyobb átláthatóságát és az érintett vállalatokkal és régiókkal folytatott szakmai és tudományos információcserét. Kéri továbbá az Európai Bizottságot, hogy az uniós jogszabályoknak az e stratégiából eredő módosításai mindig feleljenek meg a minőségi jogalkotás európai bizottsági programjának, ezért mindig vessék alá azokat megfelelő

hatásvizsgálatnak. Erre különösen szükség van a hatásvizsgálatokban, valamint az „alapvető társadalmi felhasználások” azonosításában és meghatározásában, ami azonban nem vezethet az anyagok biztonságos felhasználásának megfelelő indokolás nélküli kizárásához. Kéri, vegyék fontolóra, nem volna-e hasznos elemezni a kockázatkezelési lehetőségeket azelőtt, hogy döntés születik egy anyagnak a jelöltlistára (engedélyezés céljából) történő felvételéről;

23. úgy látja, hogy a mezőgazdaságban, a textiliparban, valamint az elektronikai és építőiparban komoly lehetőségek rejlenek a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia végrehajtását illetően. Ezek az ágazatok az egész folyamatban fontos szerepet töltenek be, és előmozdítják a fenntartható és biztonságos vegyi anyagok fejlesztését, mivel tevékenységeik során széles körben használják ezeket az anyagokat;

24. rámutat, hogy a mezőgazdasági ágazat fontos felvevőpiaca olyan vegyi anyagoknak – köztük a növényvédő szereknek és a műtrágyáknak –, amelyek közvetlenül kihatnak az emberi egészségre és a környezet állapotára. A zöld megállapodás kötelezettséget vállal az ökológiai élelmiszer-termelés fejlesztésére, ami következtésképpen csökkenteni fogja a vegyi anyagok használatát a mezőgazdasági ágazatban. Ezzel összefüggésben az RB kiemeli, hogy innovatív megoldásokat kell találni, ami jó lehetőséget kínál a tudósoknak arra, hogy bioalapú vegyi anyagokat fejlesszenek ki;

Támogatás szabályozási intézkedések révén

25. emlékeztet az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) elemzésére, amelyből kiderül, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok nem megfelelő végrehajtása a legtöbb esetben a helyi, regionális és nemzeti hatóságok közötti koordináció hiányosságaira vezethető vissza. Ez az adminisztratív kapacitás hiányával, az elégtelen finanszírozással, tudással és adatmennyiséggel, a megfelelési mechanizmusok elégtelen működésével, valamint a szakpolitikai integráció hiányával függ össze. Hangsúlyozza ezért, hogy meg kell szüntetni a meglévő szakpolitikák és jogszabályok hiányosságait, biztosítani kell a szakpolitikai koherenciát és a szabályozás stabilitását, és forrásokat kell elkülöníteni arra, hogy segítsük a vállalkozók új követelményekhez való alkalmazkodását és az adminisztratív munkaerő képését;

26. felhívja a figyelmet arra, hogy a végrehajtott módosítások valódi jogi eszközöket adnak a regionális és helyi önkormányzatok kezébe ahhoz, hogy a vegyipar átalakítása során megvédjék az adott területeket és lakosaikat mind a vegyi anyagok használatával összefüggő kockázatoktól, mind pedig a veszélyes vegyi anyagok kezelésével kapcsolatos kockázatoktól;

27. felül kell vizsgálni és meg kell erősíteni a REACH és a CLP rendeletet, valamint ezeknek a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó jogszabályokhoz való kapcsolódását, és egyszerűsíteni kell az eljárásokat. Felhívja a figyelmet arra, hogy új jogszabályok bevezetése előtt az Európai Bizottságnak konzultálnia kell a REACH rendelet és a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó jogszabályok végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságokkal. Fontos, hogy az új szabályok kiegészítsék a már meglévő jogszabályokat, és – bevett és jól működő eljárások segítségével – hatékonyabbá tegyék azok alkalmazását és érvényesítését;

28. rámutat arra, hogy a REACH rendeletben szigorítani kell a forgalomba kerülő hasznosított anyagok biztonságos felhasználására vonatkozó követelményeket;

29. hangsúlyozza, hogy egy egységes eszközt kell alkalmazni az állami intézkedések összehangolására. Ez biztosítaná a hozzáférést a vegyi anyagokkal kapcsolatos jogszabályok által lefedett összes területen tervezett és elindított hatósági kezdeményezésekről szóló friss információkhoz;

Az előírások ellenőrzésének és érvényesítésének megerősítése

30. megjegyzi, hogy Európának határozott és összehangolt jogérvényesítési politikára van szüksége, különösen a behozatal tekintetében, gondolva itt az online értékesítésre is, ugyanis ez utóbbinál fordul elő a leggyakrabban, hogy a termék nem felel meg a benne található anyagokra vonatkozó szabályoknak;

31. felhívja a figyelmet, mennyire fontos a jogszabályi változások nyomon követése és bejelentése. Ennek alapján kell ellenőrizni és érvényesíteni a szabályokat, reagálni a be nem tartásukra, illetve korrekciós intézkedéseket hozni;

32. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a meglévő jogszabályok ellenőrzését és végrehajtását. Az uniós piacra vonatkozó következetes és egyszerűsített szabályozás hatással lesz az egységesített és összehangolt ellenőrzési és végrehajtási politikára;

33. felhívja a figyelmet arra, hogy a rendszerben előirányzott engedélyezési eljárásoknak ugyanúgy kell vonatkozniuk a nem uniós termelőkre, mint az európaiakra. A stratégiának ezért arra kell összpontosítania, hogy valamennyi érdekelt fél számára egyenlő versenyfeltételeket teremtsen. Így olyan rendszer jöhet létre, amelyben a tagállami, illetve a nem uniós piacokon aktív vállalkozók egyenlők a törvény előtt, ami biztosítja az európai vállalkozások versenyképességét és innovációs erejét;

Innovációs és versenyképesség

34. hangsúlyozza, hogy a vegyiparnak át kell alakítania saját termelési folyamatait annak érdekében, hogy 2050-re elérje a klímasegítségességét. Az ágazati energetikai átalakításhoz gyakran elengedhetetlen a meglévő létesítmények radikális korszerűsítése vagy teljes megújítása, ami – párhuzamosan a biztonságos és fenntartható vegyi anyagokra irányuló innováció megvalósításával – problémás lehet. A klímasegítségesség és az innovatív megoldások jelentette kihívások azonban előmozdítják a vállalkozások versenyképességének megőrzését és megerősítését;

35. felhívja a figyelmet arra, hogy a szellemi tulajdon védelme tekintetében fontos, hogy megőrizzük az európai vállalkozások, különösen a kkv-k innovációs és versenyképességét. A meghozandó intézkedéseknél ügyelni kell arra, hogy az illetékes hatóságok egységes elveket és kereteket alkalmazzanak, például oly módon, hogy megbízható szabályozási feltételeket dolgoznak ki, és gondoskodnak a birtokukban lévő, üzleti szempontból érzékeny információk védelméről;

36. ajánlja, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia végrehajtásával kapcsolatos módosítások bevezetésekor vegyék figyelembe a létesítmények kiigazításához/átalakításához, valamint az uniós piacról kivont veszélyes vegyi anyagok kezeléséhez szükséges időt. A meghozott intézkedések érinthetik a vegyi anyagok továbbfelhasználóit és üzleti modelljeiket. Ezzel összefüggésben az európai jogszabályok bevezetésekor figyelembe kell venni az egész ágazat véleményét a kivont nyersanyagok/termékek helyettesítésének alternatív lehetőségeiről, és hatásvizsgálatot kell végezni a regionális és helyi önkormányzatok, valamint a közösségek bevonásával;

37. úgy véli, hogy az anyagok vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályok szerinti engedélyezését jobban össze kell hangolni a beruházási és innovációs ciklusokkal – különösen az összetett termékek esetében –, valamint a szükséges termék- és anyagjótárgyakokra és létesítményengedélyekre vonatkozó eljárások hosszával;

38. nagyon fontosnak tart minden olyan intézkedést, amelynek célja, hogy bővüljenek a környezetben – többek között a szárazföldön és a levegőben, az ivóvízben, az élőlényekben és az élelmiszerekben – található veszélyes vegyi anyagokkal, azok forrásaival és az emberi egészségre gyakorolt hatásaival kapcsolatos tudományos ismeretek, ezért üdvözlő, hogy a stratégia megerősítene „a szennyező fizet” elvet;

Az anyagáramlási lánc

39. hangsúlyozza, hogy a kutatás és fejlesztés, a fenntartható vegyi anyagokba való beruházás és a technológiai innováció előmozdítása révén támogatni kell a különböző ágazatok és vállalkozások arra irányuló erőfeszítéseit, hogy helyettesítsék a potenciálisan veszélyes anyagokat;

40. felhívja a figyelmet, hogy új szabványokat és tanúsítványokat kell elterjeszteni és bevezetni a fenntartható vegyi anyagokra vonatkozóan. A környezetvédelmi kritériumok regionális és helyi önkormányzatok általi alkalmazása hatással lenne a fenntartható termékek népszerűsítésére, illetve használatuk ösztönzésére;

41. támogatja a fenntarthatóság koncepciójának megvalósítását, egészen az anyagok tervezési szakaszától kezdve. Fontos, hogy a fenntartható anyagokból készült termékek maradéktalanul újrafeldolgozhatók legyenek, így látva el biztonságos nyersanyaggal a további termelést. A gyártási folyamat közvetlenül és szervesen kapcsolódik a terméktervezési és -fejlesztési folyamathoz. Ha egy termék életciklus-kilátásait már a tervezési szakaszban figyelembe veszik, akkor a fenntartható gyártás olyan szerepet fog játszani, amely elősegíti a fenntartható termékek létrehozását, csökkentve vagy megszüntetve a környezetre és a társadalomra gyakorolt negatív hatásokat. A cél az, hogy a vegyipar egyszerre legyen alacsony kibocsátású, energiahatékony, a termelés és a felhasználás szempontjából biztonságos, emellett versenyképes és az előtte álló kihívások kezelésére képes;

42. rámutat arra, hogy a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia végrehajtása nagymértékben függ a körforgásos gazdaság célkitűzéseinek elérésétől. A vegyi anyagok újrafeldolgozása lehetőséget jelent a vegyipar számára, mivel segít abban, hogy csökkentsük a környezeti hatást, illetve innovatív megoldásokat találjunk az újrafeldolgozott anyagok különböző termékekben való felhasználására, és lehetővé teszi jó minőségű újrafeldolgozható anyagok előállítását. Ezért hangsúlyozza, hogy ezt a területet külön támogatási rendszernek kellene lefednie az újrafeldolgozott anyagok használatának ösztönzése érdekében;

43. fontosnak tartja az egyes anyagok/termékek uniós piacról való kivonásából származó hulladék kezelésének kérdését. Ennek nemcsak pénzügyi vonzata van, de környezeti költségekkel is jár. Ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban az EU-nak támogatnia kell mind a regionális és helyi önkormányzatokat, mind pedig a vállalkozásokat munkamódszereik megváltoztatásában és a létesítmények korszerűsítésében, valamint abban, hogy beruházzanak a fenntartható innovációba a hulladékháramok megtisztítása, az újrafeldolgozás növelése és a hulladéklerakás csökkentése érdekében, különös tekintettel a műanyagokra és a textiltermékekre;

A vegyi anyagok értékelése és a vegyi anyagokra vonatkozó információkhoz való hozzáférés

44. nagyon fontosnak tartja az interregionális együttműködést egy olyan, koherens politika kialakítása céljából, amely a biztonságos vegyi anyagok népszerűsítésére, használatuk biztonságosabbá tételére, valamint a körforgásos termelés előmozdítására irányul;

45. fontosnak tartja továbbá a termékbiztonságot, különös tekintettel arra, hogy a termékek ne tartalmazzanak potenciálisan veszélyes anyagokat, és teljes életciklusuk során könnyen hozzá lehessen férni a kémiai összetételükre vonatkozó információkhoz;

46. e tekintetben felhívja a figyelmet a tájékoztatáshoz való jogra annak érdekében, hogy a fogyasztók megalapozott döntéseket hozhassanak. Rámutat, hogy ez hatékony tájékoztatási követelmények bevezetésével és annak biztosításával valósítható meg, hogy a veszélyes anyagok jelenléte a termék gyártási pontjától kezdve nyomon követhető legyen, többek között az ECHA által fenntartott SCIP adatbázison keresztül, valamint termékútlevelek bevezetése révén;

47. hangsúlyozza, hogy létre kell hozni egy, a kémiai biztonságra vonatkozó, teljes mértékben összekapcsolt és interdiszciplináris uniós adatbázist, amelyet az Európai Vegyianyag-ügynökség állítana fel. Ezek az intézkedések biztosítják a vegyi anyagokra, valamint a vegyi anyagok kockázateértékelésére vonatkozó egységes és átlátható megközelítés kialakítását. Gondoskodnak továbbá arról, hogy pontos és egyértelmű fogalommeghatározások és kritériumok álljanak rendelkezésre, amelyek figyelembe veszik a vegyi anyagok használatára és a lehetséges kitétségre vonatkozó megfelelő szakértelmet, illetve megbízható és naprakész tudományos bizonyítékokon alapulnak;

48. úgy véli, hogy egy termék fenntarthatóságának értékelésekor figyelembe kell venni a teljes életciklust, és ügyelni kell a lehető legmagasabb szintű körforgásosságra, gondolva itt többek között az erőforrás-hatékonyságra, az energia-, víz- és földhasználatra, valamint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának és egyéb szennyezéseknek a csökkentésére. Emellett azokból a termékek fenntarthatóságának értékelésére szolgáló módszerekből kell kiindulni, amelyek kidolgozását az európai vegyipari vállalatok már megkezdték. Rámutat, hogy ez az értékelés elsődleges információforrás lehet a helyettesítésre vonatkozó döntések meghozatalakor is;

Biogazdaság

49. felhívja a figyelmet az ipari és a mezőgazdasági ágazat együttműködésének jelentőségére. A mezőgazdasági ágazat fontos információforrás a bioalapú anyagok előállítása és felhasználása szempontjából, és ennek kapcsán kiemelt figyelmet érdemelnek a biomasszában mint vegyianyag-termeléshez használatos alapanyagban rejlő lehetőségek. Ugyanakkor a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiában meghatározott célokkal összhangban a peszticidek, rovarirtó szerek és egyéb mezőgazdasági vegyi anyagok jelentős csökkentése kulcsfontosságú a biológiai sokféleség megőrzéséhez és a környezeti károk csökkentéséhez;

50. hangsúlyozza a hidrogén szerepét az energiahatékonyság javításában és az innováció fejlesztésében. A hidrogéntekológiák prioritást élveznek az európai zöld megállapodás megvalósításában, és kulcsszerepet játszanak a vegyipar átalakításában. Bevezetésükhöz koherens és egyszerűsített jogszabályokra és pénzügyi támogatásra van szükség;

51. elismeri a hidrogénben rejlő lehetőségeket. A hidrogén kulcsfontosságú elem lehet az egyik leginkább energiaigényes ágazatnak számító vegyipar átalakításában. Hangsúlyozza azonban, hogy a hidrogénben rejlő lehetőségek kiaknázásához pénzügyi támogatásra van szükség;

A szakértelem biztosítása

52. a humán tőke fontos terület a vegyi anyagokra vonatkozó stratégia végrehajtásában. Felhívja a figyelmet arra, hogy a digitális és zöld átállás, valamint a terület átalakítása/újratervezése során biztosítani kell a személyzet folyamatosságát. Fontos továbbá, hogy elegendő idő álljon a munkavállalók rendelkezésére ahhoz, hogy megfelelő képzésben részesüljenek a vegyi anyagok kezelése terén. A munkavállalók továbbképzése és átképzése kulcsfontosságú a versenyképesség biztosításához;

53. üdvözli annak lehetőségét, hogy uniós alapokból pénzügyi támogatást nyújtsanak a vegyi anyagok gyártásában és felhasználásában részt vevő munkavállalók továbbképzéséhez és átképzéséhez⁽²⁾. Ezek az intézkedések új gazdasági lehetőségeket teremtenek, miközben előmozdítják a társadalmi igazságosságot és a rezilienciát – különösen a legkiszolgáltatottabb régiókban –, és elősegítik a zöld átállás sikerét;

54. rámutat arra, hogy a megfelelő kockázatértékeléshez, az intézkedések rangsorolásához, a biztonságos és fenntartható anyagok felkutatásához, valamint az egyes előnyök és hátrányok megvitatásához a vállalatok és a hatóságok részéről igen összetett tudásra, szakértelemre és sok ráfordított időre van szükség, és hogy e téren folyamatosan szükség van a tájékoztatásra, a tanácsadásra és a továbbképzésre;

Pénzügyi támogatás

55. kéri egy olyan költségvetési keret létrehozását, amely egyenlő feltételeket biztosít az iparágak a biztonságos és fenntartható vegyi és egyéb anyagokra történő átállást célzó átalakításához, ösztönzi a magatartásbeli változást, ugyanakkor szavatolja a versenyképességet az európai és a globális piacon. Ezeknek az intézkedéseknek köszönhetően a fenntartható átalakulás alighanem elő tudja mozdítani a társadalmi és gazdasági kohéziót;

56. kéri, hogy mivel a Covid19-világjárvánnyal járó válság érezhetően befolyásolja a helyi és regionális önkormányzatok pénzügyeit és működését, az Európai Unió biztosítson közvetlen hozzáférést a fenntartható vegyi anyagokat támogató projektek finanszírozásához. Emellett az EU-nak további támogatást kell nyújtania az átalakulóban lévő régiók számára;

57. hangsúlyozza, hogy olyan jogi és pénzügyi eszközöket kell rendelkezésre bocsátani, amelyek lehetővé teszik a vegyi anyagok új generációjának kifejlesztésére irányuló innovatív megoldásoknak, valamint a vegyipar zöld átállásának helyi és regionális szintű előmozdítását és támogatását;

58. támogatja az egész EU-ra kiterjedő humán és környezeti (bio)monitoring finanszírozására szolgáló alapot a Horizont Európa program keretében.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia a toxikus anyagoktól mentes környezetért.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A helyi és regionális önkormányzatok szerepe a tengeri környezet védelmében

(2021/C 300/08)

Előadó: Emma NOHRÉN (SE/Zöldek), Lysekil alpolgármestere
Referenciaszöveg: A Tanács portugál elnöksége

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözlöi a portugál elnökség felkérését a helyi és regionális önkormányzatoknak a tengeri környezet védelmében betöltött szerepével kapcsolatban;
2. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EU tengeri környezete 2020-ra nem érte el a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvben előírt és az ENSZ 2017. évi, „A mi óceánunk” című konferenciáján tett uniós kötelezettségvállalásnak megfelelő jó környezeti állapotot;
3. emlékeztet arra, hogy az egészséges tengerek kritikus fontosságúak a bolygó számára a létfenntartó funkciók, például az oxigéntermelés, az éghajlat-szabályozás, az élelmiszer-termelés és számos egyéb ökoszisztéma-szolgáltatás szempontjából;
4. megjegyzi, hogy a partvidékek az EU legsűrűbben lakott területei, és számos élőlénynek adnak otthont; a halaknak a növekedéshez és a fejlődéshez ivadéknevelésre és táplálkozásra szolgáló területekre van szükségük ezekben a törékeny tengeri ökoszisztémákban; aggodalmát fejezi ki a halállományokkal kapcsolatban, beleértve a kereskedelmi céllal hasznosított állományokat is, mivel városfejlesztési és turisztikai szempontból egyre nagyobb nyomás nehezedik a part menti területekre;
5. figyelmeztet arra, hogy az Unió partvidékeinek és tengereinek állapotát tovább súlyosbítja az éghajlatváltozás és az óceánok elsavasodása által gyakorolt nyomás, amely megváltoztatja a tengerek fizikai és kémiai jellemzőit a bolygónk tűrőképességének határáig, ahol visszafordíthatatlan változások történnek a földi élet ökológiai körülményeiben;
6. támogatja az európai zöld megállapodásban és a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiában meghatározott, a biológiai sokféleség védelmére irányuló célokat és célértékeket; hangsúlyozza, hogy az óceánok Európa számára létfontosságú szerepét jobban meg kell jeleníteni és ki kell emelni; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy – az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye részes feleinek 15., a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, a 2020 utáni időszakra vonatkozó, 2021-ig közzéteendő globális politikai keretével összhangban – a halászati erőforrások megőrzésére és a tengeri ökoszisztémák védelmére irányuló cselekvési tervében világos, mérhető célokat és megfelelő határidőket tűzzön ki⁽¹⁾; emlékeztet arra, hogy az óceánjainknak és partvidékeinknek az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó stratégiákban betöltött kulcsfontosságú szerepét megfelelően figyelembe kell venni a javasolt megoldásokban⁽²⁾;
7. hangsúlyozza, hogy az uniós polgárok 94 %-a fontosnak tartja a környezet védelmét⁽³⁾, ami alátámasztja, hogy a környezetvédelmet minden szinten, szisztematikus, ágazatokon átívelő módon teljes mértékben integrálni kell a közigazgatási döntéshozatalba;

⁽¹⁾ COM(2020) 380 final.

⁽²⁾ Amint azt az IPCC „Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate” [Különleges jelentés az óceánokról és a krioszféráról az éghajlatváltozás időszakában] című dokumentuma is kiemelte.

⁽³⁾ Lásd a következő dokumentum 3.2. háttérmagyarázatát: EEA Report 17/2019: Marine messages II.

8. úgy véli, hogy a világjárvány és az ahhoz kapcsolódó korlátozások is újabb bizonyítékkal szolgálnak arra, hogy a természetnek jelentős szerepe van a rekreáció, az egészség és a mentális jóllét szempontjából; hangsúlyozza, hogy gazdaságunk zöld helyreállítási és rezilienciaépítési tervek révén történő újjáépítésekor maximálisan figyelembe kell venni a természet és a biológiai sokféleség valódi értékét; hangsúlyozza, hogy a tengeri környezetbe történő beruházások rövid távú társadalmi-gazdasági és közép- és hosszú távú környezeti előnyökkel járhatnak, többek között azért, hogy aktívan helyreállítsák a tengeri ökoszisztémákat, növelik az elektronikus távellenőrzést (REM), és a műanyagszennyezést annak forrásánál állítják meg⁽⁴⁾;

9. hangsúlyozza, hogy a biológiai sokféleség sikeres helyreállítása és a környezetkárosodás megállítása érdekében alapvető fontosságú a felelősségteljes termelésen alapuló, valódi körforgásos gazdaság létrehozása, amely egyértelmű célokat tűz ki az áruk újrafelhasználása, a fogyasztás csökkentése és az anyagok újrahasznosítása terén, ami jelentősen csökkenti az új nyersanyagok felhasználását; szilárd meggyőződése, hogy az összefonódó éghajlati, biodiverzitási és erőforrás-felhasználási válságokat együtt kell kezelni;

10. hangsúlyozza, hogy az ökoszisztéma-alapú megközelítés, valamint az elővigyázatosság és a „szennyező fizet” elve a tengeri környezetre vonatkozó uniós jogalkotást vezérlő alapvető szakpolitikai elvek;

11. úgy véli, hogy ideje cselekedni, egyrészt a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtásával kapcsolatos strukturális problémák orvoslásával, másrészt pedig olyan intézkedésekkel, amelyekkel kiaknázhatók a helyi és a regionális önkormányzatokban rejlő, az EU tengeri környezetének védelme érdekében egyelőre kihasználatlan lehetőségek;

A tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtásának javítása a helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulásával

12. rámutat arra, hogy a helyi és regionális szintű önkormányzatok által az emberi tevékenységek, például a városépítés, a közlekedési projektek, a szennyvízkezelés, a hulladékgazdálkodás, az ipari termelés, a mezőgazdasági termelés, az energiatermelés stb. engedélyezésével tervezésével kapcsolatban számos szakpolitika és döntés – közvetlenül vagy közvetve – hatással van a víz minőségére, a tengerekre és a tengeri biodiverzításra, mind a part menti területeken, mind a tengeren; ezért a környezet védelmét minden közigazgatási döntéshozatali modellbe be kell építeni; hangsúlyozza, hogy a zöld közbeszerzés kulcsszerepet játszhat abban, hogy a közösségek és régiók erőforrás-hatékonyra és környezetvédelmi szempontból fenntarthatóvá váljanak;

13. elismeréssel adózik a tengeri környezet javítását célzó számos sikeres intézkedés terén már most is együttműködő számos önkormányzat és régió előtt, és elvárja a tagállamoktól, hogy teljes mértékben vegyék figyelembe ezeket az erőfeszítéseket, és integrálják azokat a tengeri környezetre vonatkozó nemzeti stratégiáik tervezésébe és értékelésébe; megismétli, hogy a tagállamok felelősek a tengeri környezetre vonatkozó stratégiáik folyamatosságának és koordinációjának, illetve az azokkal kapcsolatos együttműködés biztosításáért a nemzeti, regionális és helyi kormányzatok közötti vertikális koordináció megerősítése és javítása érdekében;

14. megjegyzi, hogy számos település és régió nem ismeri a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtásával kapcsolatos fellépési jogait, illetve feladatait; arra kéri az egyes tagállamokat, hogy értékeljék a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv célkitűzéseinek megvalósítása érdekében bevezetett eljárásokat, tisztázzák a különböző döntéshozó szervek felelősségi köröit, és tájékoztassák őket ezekről a stratégia hatékonyságának és eredményességének biztosítása érdekében;

15. hangsúlyozza, hogy el kell ismerni a helyi és regionális önkormányzatok szerepét a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtásában; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot arra vonatkozó szabályokra, hogy a tagállamok hogyan vonják be ezeket az önkormányzatokat a konzultációs eljárásba és az intézkedések meghatározásának, kidolgozásának és tervezésének folyamatába, tisztázzák a felelősségi köröket, és segítsék elő a helyi és regionális önkormányzatok nagyobb szerepvállalását és felelősségvállalását;

16. megjegyzi, hogy a vállalatok készek kézzelfogható helyreállítási projektek támogatására; hangsúlyozza a tengervédelmi stratégia folyamatosságának és hosszú távú jövőképének fontosságát, helyi szinten is; úgy véli, hogy ha világos és átlátható irányt szabnak a tengervédelmi stratégia számára, az beruházási lehetőségeket teremt a vállalkozások számára;

⁽⁴⁾ Lásd https://www.birdlife.org/sites/default/files/turning_the_tide_june2020_1.pdf.

17. tudomásul veszi az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy összehangolja a tagállamok, valamint a szomszédos, nem uniós országok között a vízhez és a biológiai sokféleséghez kapcsolódó, a különböző uniós jogszabályok szerinti előírásokat, eljárásokat, küszöbértékeket és jelentéstételt;

18. támogatja a regionális tengeri egyezményekkel való további együttműködést; hangsúlyozza, hogy a „jó környezeti állapot” közös regionális szintű értelmezése kulcsfontosságú; szilárd meggyőződése, hogy a harmonizált megközelítés és a szinkronizált jelentéstétel végső soron szinergiákat hoz létre és erőforrásokat takarít meg; arra kéri a tagállamokat, hogy támogassák egy összehangolt és megbízható adatgyűjtési rendszer létrehozását és kötelezzék el magukat emellett;

19. hangsúlyozza, hogy a hosszú távú adatsorok döntő fontosságúak a környezetben bekövetkező lassú változások észleléséhez, az ökoszisztéma-károsodás mozgatórugóinak nyomon követéséhez, valamint a fellépések és intézkedések értékeléséhez;

20. javasolja, hogy a tagállamok vonják be a helyi ismeretekkel rendelkező part menti településeket és régiókat az adatok gyűjtésébe és értékelésébe; támogatja a civil tudomány iránti nyitottságot;

21. elismerését fejezi ki az Európai Bizottság nyilvánosan hozzáférhető WISE Marine internetes portálja⁽⁵⁾ kapcsán, amely többek között információkat tartalmaz az egyes mutatók tagállamok által jelentett állásáról; az utóbbiaknak további késedelem nélkül javítaniuk kell az elektronikus jelentéstételt;

22. tudomásul veszi, hogy a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv első végrehajtási ciklusa összetett feladat és kihívás volt, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy meghatározott küszöbértékek és egyértelmű, ambiciózus és mérhető célok nélkül soha nem lesz előrelépés; ezért sürgeti, hogy ezeket a célértékeket további késedelem nélkül határozzák meg;

23. hangsúlyozza, hogy a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv megvalósítása teljes mértékben függ a víz-keretirányelv és a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv sikeres végrehajtásától; ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan lehetne javítani az irányelvek közötti koordinációt és koherenciát, és javasoljon iránymutatást a tagállamoknak az irányelvek végrehajtásának koordinálásáról;

24. szükségesnek tartja a tengeri térségeknek a különböző érdekelt felek általi koherens kezelését; hangsúlyozza, hogy az ökoszisztéma-alapú megközelítés képezi a tengeri területhasználat-tervezésről szóló irányelv végrehajtásának alapját, amelynek célja a jó környezeti állapot elérését segítő irányítási döntések érvényre juttatása;

A helyi és regionális önkormányzatokban rejlő potenciál kiaknázása

25. javasolja, hogy a part menti közösségek és régiók ragadják meg a lehetőséget a helyi gazdaság fellendítésére, új munkahelyek teremtésére, és ezzel egyidejűleg javítsák parti tengervizeik állapotát az Európai Tengerügyi és Halászati Alap, a LIFE program és a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv célkitűzéseihez hozzájáruló intézkedéseket és projekteket támogató más uniós alapok felhasználásával;

26. rámutat, hogy a helyi szinten végrehajtott intézkedések eredményeit be kell építeni a nemzeti tengerstratégia értékelésébe; hangsúlyozza, hogy az intézkedéseknek lehetőleg hosszú távúaknak kell lenniük, mivel az eredmények a tengeri környezet lassú regenerálódása miatt időbe telnek; emlékeztet arra, hogy a megfelelő hosszú távú értékeléshez pénzügyi eszközöket kell biztosítani;

27. megjegyzi, hogy a turizmus a part menti régiók egyik legfontosabb gazdasági ágazata; hangsúlyozza, hogy a fenntartható turizmusnak holisztikus szemléletet kell követnie a helyi lakosok jóllétének és a „vízfelszín alatti életnek” a figyelembevételével;

28. rámutat arra, hogy a turizmusból származó műanyag hulladék és víz alatti zaj lehet a legnagyobb hatással a tengeri állatokra, és ezért hangsúlyozza a természet és a tengeri élet megőrzésének fontosságát, amelyek a part menti területek fő vonzerejét jelentik; ösztönzi a part menti közösségeket, hogy népszerűsítsék az olyan ötleteket, mint a kajakozásra kialakított „csendes öblök” vagy a motorcsónak-mentes övezetek, amelyek a helyi lakosok és a vízfelszín alatti életformák jóllétét is szolgálják;

⁽⁵⁾ <https://water.europa.eu/marine>

29. megállapítja, hogy a környezetvédelmi szempontból differenciált kikötői díjak hatékony megoldást kínálhatnak a part menti régiók számára a környezet javítására, illetve a levegőbe és vízbe történő kibocsátások, valamint a hulladék és a zaj csökkentésére;

30. kéri, hogy konzultáljanak a part menti településekkel és régiókkal a hajóútvonal-kijelölési döntésekről;

31. úgy véli, hogy a megfelelően kezelt, kombinált szárazföldi/tengeri védett területek fokozhatják a szárazföldi és tengeri környezet közötti sérülékeny átmeneti övezetek védelmét, ugyanakkor növelhetik a part menti régiók vonzerejét rekreációs és fenntartható turisztikai központként;

32. rámutat arra, hogy a tenger nélküli országok közösségei és régiói is függenek az óceánoktól a létfenntartó funkciók, valamint az élelmiszerek, a rekreáció, a közlekedés, az energia stb. szempontjából, és hasonlóképpen felelősek a folyókból származó szennyezésért is;

33. arra ösztönzi a településeket és a régiókat, hogy indítsák el saját kezdeményezéseiket, és működjenek együtt, határokon átnyúlóan is, valamint az adott tengerbe ömlő folyókkal rendelkező régiókkal is, hogy azonosítsák és megtervezzék az olyan konkrét problémák megoldására irányuló intézkedéseket, mint a műanyagszennyezés, a felesleges tápanyagok, a szennyezett lefolyások, a túlzott hajóforgalom vagy bármilyen más probléma; megismétli, hogy az ilyen kezdeményezések támogatására rendelkezésre állnak uniós források;

34. kész támogatni minden olyan kezdeményezést, amely az „uniós városok az egészséges óceánokért” elnevezésű platform létrehozására irányul, ahol az EU városai megvitathatják a tengeri biodiverzitás csökkenéséhez és a tengeri környezet károsodásához vezető okok közös kezelését;

35. rámutat arra, hogy a szárazföld és a tenger közötti kölcsönhatások, valamint a különböző szakpolitikai területek közötti kölcsönös kapcsolatok összetett kérdések a tengeri környezet megóvásának szempontjából, ami kihívást jelent a korlátozott kapacitással, emberi erőforrásokkal, idővel és pénzzel rendelkező helyi és regionális önkormányzatok többsége számára;

36. határozottan úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok tudásmegosztási támogatással, technikai segítségnyújtással és erőforrásokkal való ellátásával kiaknázhatók a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv hatékonyabb végrehajtására irányuló ambiciózusabb helyi és regionális szintű fellépéseket és intézkedéseket illető, egyelőre kihasználatlan lehetőségek;

37. a megfelelő uniós források felhasználásával javasolja egy olyan, az összes tagállam jó kommunikációs készségekkal rendelkező fiatal tudosaiból álló, ismeretterjesztési célú „uniós óceánakadémia” (EU Ocean Academy) létrehozását, amely az egyetemekkel együttműködve folyamatosan új ismereteket és tájékoztatást biztosítana az egészséges óceánok jelentőségéről, a tengeri környezet és más szakpolitikák közötti kapcsolatokról, a lehetséges intézkedésekről és a bevált gyakorlatokról;

38. kéri az Európai Bizottságot, hogy valósítsa meg a szubszidiaritást, és hozzon létre egy, a 2030-ig tartó időszakra szóló, a tengeri biodiverzitással foglalkozó munkacsoportot, amely gyakorló környezetvédelmi projektmenedzserek csoportjából áll, akik a helyi és regionális önkormányzatok rendelkezésére állnak, segítve őket, hogy önkéntes projekteket és intézkedéseket indíthassanak egy adott probléma kezelésére egy adott tengeri alkörzetben vagy szárazföldi területen; javasolja, hogy ez a munkacsoport segítse az egy adott területet közösen kezelő régiókat abban, hogy szakértők szerződtetésével elsajátítsák a megfelelő készségeket, valamint nyújtson operatív támogatást a tervezéshez és a szervezéshez, illetve biztosítson tanácsadást a projektekre és az uniós finanszírozásra való pályázás módjára vonatkozóan;

Melyek azok a területek, ahol az EU-nak egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítania?

39. üdvözli a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiának a növényvédő szerek és a tápanyagok csökkentésére irányuló célkitűzéseit, és megjegyzi, hogy az uniós tengerekben az eutrofizáció egyik fő forrását a mezőgazdaságból származó műtrágyák jelentik. Úgy véli, hogy az új célkitűzéseknek környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot is szavatolniuk kell;

40. hangsúlyozza, hogy a tengeri környezet szempontjából fontos a vízre, a levegőre és a talajra vonatkozó, 2021 májusában közzéteendő ambiciózus uniós szennyezőanyag-mentességi cselekvési terv hatékony végrehajtása;

41. tudomásul veszi, hogy tápanyagként a nitrogén és a foszfor alapvető nyersanyagnak számít, és hogy a foszfor szerepel a kritikus fontosságú nyersanyagok uniós listáján; tudása szerint a tápanyagok hatékonyan újrahasznosíthatók a szennyvízkezelés során, és kiválthatják a bányászatból származó primer nyersanyagot; kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot az EU-ban forgalmazott műtrágyákban található újrahasznosított tápanyagokra vonatkozó kvótakötelezettségekre vonatkozó uniós szabályokra;

42. határozottan támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy a közös halászati politika rendelkezéseinek megfelelően létrehozzák a hatékonyan kezelt védett tengeri területek koherens hálózatát, amely az uniós tengerek 30 %-át lefedi, beleértve a halállományok helyreállítására szolgáló területeket, valamint azokat a területeket, ahol korlátozzák a legpusztítóbb halászati technikákat és gazdasági tevékenységeket;

43. egyetért azzal a célkitűzéssel, hogy az uniós tengerek 10 %-ának magas szintű védelemben kell részesülnie, beleértve azokat a területeket is, ahol tilos minden fogás és minden gazdasági tevékenység, azaz a teljes tilalom alá eső övezeteket; hangsúlyozza, hogy a védett tengeri területek hálózatának képviselnie kell az EU tengeri ökoszisztémáinak sokféleségét; hangsúlyozza, hogy minden egyes védett tengeri területnek rendelkeznie kell egy kezelési tervvel és egy olyan kezelési tervvel, amely egyértelmű környezetvédelmi célokat, intézkedéseket és megfelelő nyomon követést tartalmaz;

44. aggodalommal tölti el a jelenlegi védett uniós tengeri területek elégtelen védelme, nyomon követése és ellenőrzése; megjegyzi, hogy az EEA szerint ⁽⁶⁾ az EU-ban a védett tengeri területek kevesebb mint 1 %-a tekinthető teljes körű védelmet élvező tengeri rezervátumnak; megjegyzi, hogy a védett tengeri területeken gyakran nem szabályozzák az emberi tevékenységeket, például a tengeri olajkitermelést, az ásványi anyagok kitermelését, a kotrást, a tengeri forgalmat, a halászatot és az akvakultúrát stb.; kéri, hogy átfogó hálózati szinten vezessenek be korlátozásokat a védett tengeri területeken végzett legpusztítóbb tevékenységekre vonatkozóan;

45. rámutat arra, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályok nagy részét, például a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvet és a természetvédelmi irányelveket a Számvevőszék jelentése ⁽⁷⁾ szerint nem hajtották végre megfelelően, és a tengeri környezet állapota miatt szigorúbb védelmi intézkedésekre van szükség; sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák a megfelelő intézkedések végrehajtására irányuló intézkedéseiket a tengeri környezet hatékonyabb védelme érdekében;

46. hangsúlyozza, hogy 2013 és a közös halászati politika reformja óta egyre inkább tudatában vagyunk annak, hogy az éghajlatváltozás és az óceánok savasodása hogyan hat az óceánokra, és milyen gyorsan következnek be ezek a változások; úgy véli, hogy már nem összpontosíthatunk kizárólag a halászati hozamok maximalizálására, ami nem lehet az EU halászati gazdálkodásának fő célkitűzése; szilárd meggyőződése, hogy azt kell célul kitűzni, hogy a halállományok regenerációja magasabb szintű legyen, mint ami a tengeri ökoszisztémák szempontjából kulcsfontosságú szerepük betöltéséhez szükséges, annak érdekében, hogy védelmet biztosíthassanak az olyan stresszforrások növekvő hatása ellen, mint az éghajlatváltozás és a biodiverzitás csökkenése, hogy az ilyen ökoszisztémák továbbra is nyújthassanak olyan kritikus jelentőségű szolgáltatásokat, mint az oxigéntermelés, az éghajlat-szabályozás, a szén-dioxid-tárolás és az élelmiszer-ellátás;

47. határozottan úgy véli, hogy a túlzott halászati kapacitáshoz, a túlhalászáshoz, az éghajlatváltozáshoz és az óceán savasodáshoz hozzájáruló mindenfajta káros halászati támogatásnak véget kell vetni; felszólít a kutatás és az innováció fokozott támogatására az európai hajóflotta környezeti lábnyomának csökkentése érdekében, különösen a meglévő hajókon használható alternatív üzemanyagok kifejlesztése, valamint annak révén, hogy az energiaadó-irányelvben megszüntetik a halászati célra használt üzemanyagra vonatkozó mentességet;

48. felhívja a figyelmet a sérülékeny mélytengeri ökoszisztémák lassú regenerálódására, és ezért a mélytengeri halászatról szóló uniós rendelet hatékony végrehajtásának szükségességére; emlékeztet arra a követelményre, hogy 400 méteres mélység alatt be kell szüntetni a tengerfenéki halászeszközökkel folytatott halászatot azokon a területeken, ahol ismert, hogy veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák léteznek vagy ilyenek valószínűleg előfordulnak; sürgeti, hogy a 400 és 800 méter közötti területeken határozzák meg a fenékhálászati lábnyomot, és zárják le azokat a területeket, ahol ismertek vagy valószínűleg előfordulnak veszélyeztetett tengeri ökoszisztémák;

⁽⁶⁾ Lásd a következő dokumentum 3.2. háttérmagyarázatát: EEA Report 17/2019: Marine messages II.

⁽⁷⁾ A Számvevőszék 26/2020. számú különjelentése: Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít.

49. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy erősítse meg a halászati gazdálkodás ökoszisztéma-alapú megközelítésének végrehajtását, többek között a több fajra kiterjedő megközelítések egyre nagyobb mértékű alkalmazásával, a halászati tevékenységek és más tényezők, például az éghajlatváltozás tengeri ökoszisztémákra, halpopulációkra és társadalomra gyakorolt negatív hatásainak minimalizálása, valamint az óceánok éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességének biztosítása érdekében; megismétli, hogy a teljes körűen dokumentált halászat és a minőségi adatok kulcsfontosságúak a halászati gazdálkodás javításához; arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket a hobbihorgászatra vonatkozó adatgyűjtés javítása érdekében, figyelembe véve azok környezeti hatását és társadalmi-gazdasági értékét;

50. üdvözli az Európai Bizottság klímarendeletről szóló javaslatát; hangsúlyozza, hogy az óceánok kulcsszerepet játszanak a Föld éghajlatának szabályozásában és a létfenntartó funkciók biztosításában; hangsúlyozza, hogy az óceánokra súlyos nyomás nehezedik, és hogy állapotuk gyorsan romlik; ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy a klímarendeletről szóló javaslatot egy óceánvédelmi jogszabállyal;

51. határozottan úgy véli, hogy a jelen véleményben szereplő javaslatok megvalósítása felszabadíthatná a helyi és regionális önkormányzatok potenciálját a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtása tekintetében; az EU-nak vezető szerepet kell vállalnia a 2020 utáni időszakra vonatkozó globális biodiverzitási keretrendszer előkészítésében és végrehajtásában, csakhogy, mint az ENSZ 14. fenntartható fejlődési céljával kapcsolatos törekvésekben: az óceánok, a tengerek és a tengeri erőforrások megőrzésével és fenntartható használatával összefüggésben;

52. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a halászflootta-kapacitás és a halállományok közötti egyensúly elérése érdekében, összehangoltabb és aktívabb módon felhasználva a közös halászati politikát és az ETHAA-t szabályozó rendeletekben foglalt eszközöket;

53. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a hajók egyre gyakrabban használnak kipufogógáz-tisztító berendezéseket a kénkibocsátásra vonatkozó csökkentett határértékeknek való megfelelés érdekében; rámutat arra, hogy a kipufogógáz-tisztító berendezésekből kiürülő víz rendkívül mérgező anyagokat tartalmaz, amelyek hosszú távon hatással vannak a tengeri környezetre, bioakkumulációt, savasodást és eutrofizációt okozva; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a mosóvíz EU-n belüli kibocsátásának betiltására, valamint a nehéz üzemanyagok helyett alternatív üzemanyagok használatának ösztönzésére irányuló intézkedésekre a hajózásban;

54. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az Európai Parlament által az (EU) 2015/757 európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁽⁸⁾ módosító, a hajók tüzelőanyag-fogyasztására vonatkozó globális adatgyűjtési rendszerről szóló jelentésében javasoltak szerint hozzon létre egy óceánalapot azzal a céllal, hogy javítsa a hajók energiahatékonyságát, és támogassa a tengeri közlekedési ágazat szén-dioxid-mentesítését célzó innovatív technológiákba és infrastruktúrákba történő beruházásokat, valamint a megújuló energiaforrásokból és a kibocsátásmentes meghajtási technológiákból előállított fenntartható alternatív üzemanyagok bevezetését; támogatja, hogy az alap bevételeinek 20 %-át a globális felmelegedés által érintett tengeri ökoszisztémák, például a védett tengeri területek védelmére, helyreállítására és jobb kezelésére kelljen fordítani;

55. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a kedvtelési célú vízi járművekről és a motoros vízi sporteszközökről szóló irányelv felülvizsgálata során fogadjon el ambiciózus határértékeket a kipufogógáz- és zajkibocsátás tekintetében, beleértve a felszín és a felszín alatti kibocsátásokat is; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy az irányelv hatálya terjedjen ki az elektromos meghajtású motorokra is;

56. mély aggodalmát fejezi ki a mikroműanyagok környezetbe történő kibocsátása által okozott visszafordíthatatlan környezetszennyezés miatt; rámutat arra, hogy a mikroműanyagok vízből történő tisztításának költségeit a helyi hatóságok, a víztisztító telepek és a vízszolgáltató vállalatok viselik; ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fogadjon el szigorú, kötelező szabályozási intézkedéseket az összes mikroműanyag nem szándékos kibocsátásának forrásnál történő csökkentése, valamint a szándékosan hozzáadott mikroműanyagok, köztük a nanoműanyagok, a biológiailag lebomló és oldható polimerek általános kivonása érdekében;

57. kiemeli, hogy a sportpályák az egyik legnagyobb mértékben járulnak hozzá a szándékosan hozzáadott mikroműanyagok környezetbe történő kibocsátásához, és hogy főként a helyi közösségek és önkormányzatok viselik az ilyen kibocsátás mérséklésére irányuló intézkedések költségeit; hangsúlyozza, hogy a gumigranulátumnak több természetes alternatívája is létezik, ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hatéves átmeneti időszakkal tiltsa meg a sportpályák szemcsés feltöltését;

⁽⁸⁾ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2015/757/oj>.

58. elismeri, hogy a betétdíjas rendszerek hatékony eszközök az egyszer használatos műanyagokról szóló uniós irányelvben meghatározott azon kötelező cél eléréséhez, hogy 2029-re a műanyag italtartók 90 %-át gyűjtsék be; felkéri azokat a tagállamokat, amelyek még nem rendelkeznek a műanyag italtárolókra vonatkozó betétdíjas rendszerrel, hogy hozzanak létre ilyet, és javasolja, hogy támaszkodjanak a szomszédos tagállamok sikeres tapasztalataira; arra bízta az Európai Bizottságot, hogy a csomagolás egységes piaca felé vezető lépésként nyújtson iránymutatást a tagállamoknak az összeegyeztethető nemzeti betétdíjas rendszerek alkalmazásához;

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A Covid19-válság tapasztalatai és tanulságai a régiókban és városokban

(2021/C 300/09)

Előadó: Joke SCHAUVLIEGE (BE/EPP), a flamand parlament alelnöke**POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Bevezető megjegyzések

1. megjegyzi, hogy a Covid19-válság olyan széles körű és átfogó reagálást tett szükségessé, amely nemcsak a nemzeti, hanem a nemzetközi és a határokon átnyúló helyzeteket, valamint a helyi és regionális szükségleteket is figyelembe veszi;
2. megerősíti amelletti elkötelezettségét, hogy szorosan együttműködik az európai városokkal, régiókkal és azok hálózataival, a tagállamokkal, az uniós intézményekkel, valamint a nemzetközi szervezetekkel az azzal kapcsolatos tanulságok áttekintésében, ahogyan a Covid19-válság kezelése és a helyreállítás megvalósult a különböző kormányzati szinteken, és ezáltal javítja az EU reagálási képességeit a jövőben bekövetkező világjárványok és egyéb típusú válságok esetén;
3. megállapítja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szerepét nem lehet alábecsülni e téren. Megvan azon előnyük, hogy közel állnak a polgárokhoz, ennél fogva tisztában vannak a helyi igényekkel, és válsághelyzetben is elsőként reagálnak. Emellett a civil társadalom szerepvállalásának különböző formái is igen fontos szerepet játszanak a polgárokkal való kapcsolat biztosításában és abban, hogy azok megkapják a szükséges szolgáltatásokat;
4. felhívja a figyelmet arra, hogy a 27 tagállamból 19-ben a helyi és regionális önkormányzatok elsődleges és/vagy kizárólagos közegészségügyi hatáskörökkel rendelkeznek;
5. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok az eddigiek során a frontvonalban küzdöttek a Covid19 ellen, és így tesznek a továbbiakban is, ezáltal a polgárokhoz legközelebbi kormányzati szintjen reagálnak a polgárok közösségeit érintő egészségügyi, szociális és gazdasági veszélyhelyzetekre, és vezetik társadalmunkat a fenntartható és reziliens helyreállítás felé;
6. meggyőződését fejezi ki, hogy nagyobb fokú koordináció szükséges a kormányzat valamennyi szintje között annak érdekében, hogy a jövőbeli válságokra koherens és hatékony módon lehessen reagálni. Ez nemcsak az olyan területekre vonatkozik, mint az orvostechikai eszközök beszerzése, hanem a határokon átnyúló megállapodásokra, a határok lezárására és az emberek mozgására, a gazdasági támogatásra, valamint a jobb felkészültséget támogató információmegosztási és előrejelzési tevékenységekre is;
7. meggyőződése továbbá, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia során meg kell vitatni az egészségügy területére vonatkozó uniós hatáskörök (az EUMSZ 168. cikke) kibővítésének kérdését, hogy javítani lehessen a koordinációt, az együttműködést és a jövőbeli egészségügyi veszélyekre való hatékony reagálást; A szubszidiaritás elvének figyelembevételével fejleszteni kell a megerősített európai együttműködést;
8. megismétli, hogy helyzetük miatt a határ menti régiókat különösen súlyosan érintette a világjárvány. Mivel a szomszédos országokban hozott intézkedések nem egyértelműek, ez számos bizonytalansághoz és kényelmetlenséghez vezet a határ menti területek lakosai és vállalkozói számára. Ezért több konzultációra van szükség többek között a határlezárásokkal, a személyek szabad mozgásának korlátozásával, a gazdasági támogatási intézkedésekkel és egyéb szabályozásokkal kapcsolatban. A határ menti régiók valójában kísérleti laboratóriumként szolgálhatnak egy hatékonyabb európai megközelítéshez;
9. üdvözli azokat az uniós intézkedéseket és új javaslatokat, amelyeket a Covid19 elleni küzdelemmel összefüggésben, valamint az EU egészének a válságból való kilábalása érdekében hajtottak végre, illetve terjesztettek elő; javasolja, hogy a vidéki térségek, a városok és a régiók tapasztalatai alapján alaposan értékeljék ki, hogy mennyire hatékonyak ezek az intézkedések a gyakorlatban;

10. áttekinti a régiók és városok Régiók Bizottsága által kidolgozott 2020. évi barométerét⁽¹⁾, amely részletes adatokkal szolgál a Covid19 helyi és regionális hatásairól, emellett konkrét példákkal szemlélteti a bevált módszereket, továbbá bemutatja a városok és a régiók, ezen belül a vidéki térségek és kevésbé fejlett régiók által tapasztalt kihívásokat;

11. sürgeti az európai uniós intézményeket és a nemzeti kormányokat, hogy a Covid19-cel és a jövőben esetlegesen bekövetkező egyéb világjárványokkal összefüggésben vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a helyi, nemzeti és uniós szintű helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elkészítésébe; meggyőződése, hogy ezek az intézkedések csak a helyi és regionális dimenzió figyelembevételével lehetnek eredményesek;

A regionális egészségügyi ellátórendszereket érintő válsághelyzet

12. kiemeli azokat a feladatokat, amelyeket számos tagállamban a helyi és a regionális önkormányzatok látnak el népegészségügyben; elismerően nyilatkozik azokról az intézkedésekről, amelyeket a települések, városok és régiók hoztak polgáraik egészségének védelme, a nélkülözhetetlen egészségügyi ellátások irányítása, az egészségügyi dolgozók támogatása, a területükön működő egészségügyi ellátórendszerekre irányuló beruházások terén, a jelenlegi súlyos egészségügyi válsághelyzet miatti hatalmas nyomás alatt is szorosan együttműködve a civil társadalommal és más szereplőkkel;

13. meggyőződése, hogy az európai egészségügyi unió létrehozása, valamint az Unió jövőjéről szóló konferencia keretében az egészségügyi kompetenciákról tartandó vita kapcsán szükség van arra, hogy a szubszidiaritás elvével összhangban a helyi és regionális önkormányzatokat bevonják az EU egészségügyi kompetenciáinak kibővítéséről folytatott fent említett megbeszélésekbe;

14. a Régiók Bizottsága 2020. évi helyi és regionális barométere alapján felhívja a figyelmet az egészségügyi ellátórendszerek regionális különbségeire és vészhelyzeti felkészültség szűk keresztmetszeteire; sürgeti a nemzeti kormányokat és az európai uniós intézményeket, hogy a városok és a régiók legutóbbi gyakorlati tapasztalatait felhasználva hozzanak intézkedéseket e különbségek csökkentésére. Az európai szemeszternek mélyrehatóbban kellene foglalkoznia az egészségügyi rendszerekbe történő közberuházások kiemelkedő fontosságával;

15. hangsúlyozza, hogy az egészségügyi ellátás teljesítményére vonatkozó uniós szintű jelentéstételben, valamint a jobb felkészültségre vonatkozó adatokban a nemzeti szintű adatok mellett helyet kell kapnia a helyi és a regionális dimenzióknak is. Ez különösen fontos az egyének, főként a határ menti ingázók szabad mozgásának megőrzése érdekében azokon a területeken, ahol a vírus terjedését ellenőrzés alatt tartják;

16. határozott és megerősített uniós oltóanyag-stratégiát sürget, amely szolidaritást mutat; minőségi és biztonsági okokból fontosnak tartja, hogy ragaszkodjanak a Covid19-oltóanyagok közös európai beszerzéséhez. Kiemeli, hogy az EU-nak fenn kell tartania és meg kell védenie az oltóanyagok és védőfelszerelések közös piacát. Egyetlen ország sem gátolhatja meg a szállítást, illetve nem írhat alá saját szerződést oltóanyaggyártókkal. Fontos, hogy az uniós szinten aláírt megállapodások átláthatóak legyenek, és egyértelmű követelményeket írjanak elő a vakcinák szállítására vonatkozóan, mivel az EU nagy összegeket költ fejlesztési és gyártó létesítményekre;

17. meggyőződése, hogy az EU stratégiai autonómiájának biztosítása, valamint a normál és válságkörülmények közötti felkészültség és reziliencia növelése érdekében az EU-nak kezelnie kell a hiányt, és csökkentenie kell a harmadik országoktól való függőségét azáltal, hogy ösztönzi a tagállamokat és a vállalatokat bizonyos gyógyszerek, kritikus anyagok, többek között oltóanyagok és védőfelszerelések gyártásának Európába történő visszahelyezésére;

18. meggyőződése, hogy az európai régiók számára elkerülhetetlenül fontos a lakosság egészségügyi, demográfiai és társadalmi-gazdasági tényezőire vonatkozó, jó minőségű adatok biztonságos módon történő gyűjtése annak érdekében, hogy beazonosítsák a kiszolgáltatott helyzetű csoportokat, és megkönnyítsék az egészségügyi politikák eredményes végrehajtását. Ez megfelelő és fenntartható finanszírozást igényel;

19. rámutat arra, hogy minden szintnek be kell ruháznia a helyi egészségügyi ellátásban dolgozók képzésébe és rezilienciájába, megerősítve az e területen a legnagyobb hiányosságokat mutató térségeket, költségvetési szempontból megindokolva az ilyen intézkedéseket;

⁽¹⁾ Régiók Európai Bizottsága: 2020. évi barométer a régiók és a városok helyzetéről; megtekinthető a következő internetcímen: EU Annual Regional and Local Barometer (europa.eu).

20. hangsúlyozza, hogy minden veszélyhelyzeti tervben szerepelnie kell a határokon átnyúló együttműködésnek. Európában erősebb szolidaritásra van szükség a tagállamok és a régiók között, és ebben alulról építkező megközelítésekre is építeni kell. Nemzetközi szintű együttműködésre is szükség van a leghátrányosabb helyzetű térségekkel, mivel rá kellett jönnünk, hogy csak együtt lábalhatunk ki az egészségügyi válságból. A közös beruházások sokkal eredményesebbek lehetnek, ahogyan ez az egészségügyi ellátás területén egyértelműen bebizonyosodott, amikor a régiók és országok betegeket vettek át egymástól. Ezenkívül jelentős hozzáadott értéke lett volna az egyéni védőeszközök beszerzésének, valamint a világjárvánnyal kapcsolatos témákban az ismeretszerzés és a kutatás közös megközelítésének. Európának fokoznia és védenie kell kutatási kapacitásait, valamint az oltóanyagok és a jelenlegi járványhoz és jövőbeli járványokhoz kapcsolódó anyagok és berendezések EU-n belüli gyártását, biztosítva az önellátást és a külső piactól való függetlenséget;

21. a különböző irányítási szintek viszonyában a hitelesség, az elszámoltathatóság és a kölcsönös tisztelet növelését célzó intézkedéseket sürget, amelyek biztosítják a különböző szintek közötti helyes feladatmegosztást és jó kommunikációt; a szakpolitika szintjei között formális és informális helyzetekben is jobb koordináció valósítható meg a nemzeti, regionális és helyi szintek részvételével működő, hatékony munkacsoportok létrehozásával, valamint a helyi szereplők megfelelő támogatásával – pénzügyi források, valamint keretrendszerek és iránymutatások formájában is;

22. meggyőződése, hogy az európai régióknak külön értékelést kell végezniük a világjárványnak a lakosság, és különösen a legsérülékenyebb csoportok mentális egészségére gyakorolt hatásáról, fokozniuk kell a mentális egészségre való beruházásokat, és stratégiákat kell kidolgozniuk arról, hogy az egészségügyi válság alatt hogyan védik a fiatal népességet;

A világjárvány hatásai a vidéki térségekre

23. rámutat arra, hogy a világjárvány súlyosbította a vidéki térségek számos ismert problémáját, és ismételten rávilágított e térségek kiszolgáltatott helyzetére. Hangsúlyozza azonban, hogy a vidéki térségek, különösen a mezőgazdasági termelők döntő szerepet játszottak az európai élelmiszerrendszerek ellenálló képességének a világjárvány idején történő megerősítésében, és annak érdekében, hogy továbbra is biztosítsuk az európai élelmiszerek bőséges, megfizethető és hozzáférhető rendelkezésre állását, a mezőgazdasági termelőknek segítségre lesz szükségük a jelenlegi és jövőbeli veszélyek enyhítéséhez. Ebben kulcsszerepet játszhatnak a legújabb innovatív gazdálkodási módszerek és technológiák;

24. hangsúlyozza, hogy a szakpolitikák általában a városok és városi térségek szempontjai alapján készülnek. Ezek a szakpolitikák nem mindig felelnek meg a vidéki térségek eltérő háttérének, szükségleteinek és lehetőségeinek; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy hozzon olyan intézkedéseket, amelyek jobban figyelembe veszik a vidéki térségek háttérét. A jelenlegi kontextusban fennáll a veszélye, hogy a válság szükséghelyzeti jellege miatt a helyreállítási terv és más uniós szakpolitikák végrehajtása a városoknak és a városi térségeknek kedvezhet. Ha nem vonják be a régiókat a helyreállítási terv kidolgozásába és végrehajtásába, akkor figyelmen kívül hagyják a vidéki térségek bizonyos szükségleteit és lehetőségeit. Ezenkívül fontos hangsúlyozni, hogy a vidékfejlesztési politika túlmutat az agrárpolitikán, és magában foglalja a vidéki térségekre vonatkozó szociális és szolgáltatási politikát is, amely a termelékenység szempontjából gyakran marginális, de központi szerepet játszik a környezet, a táj és a biológiai sokféleség védelme terén. Nagyobb figyelmet kellene fordítani a gazdasági fejlődésre, a szolgáltatásokra, az innovációra, a természet- és tájvédelemre, valamint a vidéki területek megközelíthetőségére;

25. üdvözlí az Európai Bizottság konzultációját a vidéki térségekkel kapcsolatos hosszú távú jövőképről; rámutat arra, hogy a különböző kihívások leküzdéséhez az Európai Bizottságnak az adott kihívásokra vonatkozó konkrét célokat és mutatószámokat kell meghatároznia. A párhuzamos rendszerek elkerülése érdekében ezeket a célkitűzéseket és mutatókat be kell építeni a regionális fejlesztés keretében végzett nyomon követésbe és fejlesztésbe. Ez kevésbé önkéntes jellegű dokumentumot feltételez, amely így arra ösztönözné a tagállamokat és a szakpolitikai döntéshozókat, hogy gondolják át a célok legeredményesebb megvalósítási módjait. A konkrét célokra és mutatószámokra vonatkozó tagállami jelentések alapján nyomon lehetne követni az előrehaladást, és szükség esetén kiegészítő költségvetési forrásokat vagy támogatást lehetne biztosítani. Néhány konkrét példa:

- digitális átállás – a nagy sebességű internet infrastruktúrájára vonatkozó célok, az intelligens falvak és vidék adaptált megközelítése, digitális készségekre vonatkozó célok,
- az egészségügyi szolgáltatások, az oktatás, a szakképzés és a széles sávú rendszerek minősége és biztosítása,
- a társadalmi és környezeti jóllét kapcsolatteremtésen alapuló megközelítése, amely a lakossági szükségletek aktív feltárására és ellátására épül;

26. rámutat arra, hogy a világjárvány nemcsak negatív hatással van a vidéki térségekre. A távmunka valószínűleg hosszú távú hatással lesz a munkaerőpiacra, mivel mind a vállalatok, mind pedig a munkavállalók számára új lehetőségek kínálkoznak a városokon kívüli munkavégzésre. Ha a vidéki területek gyors szélessávú hozzáférés révén összekapcsolódnak, és ezzel egyidejűleg fontos közszolgáltatásokat tudnak nyújtani, az emberek még könnyebben választhatják a vidéket életterükként;

27. kifejezi meggyőződését, hogy a kettős – digitális és zöld – átállás lehetőségeket teremthet a vidék helyreállításának támogatásához;

28. kiemeli, hogy a világjárvány idején a nők döntő szerepet játszottak a vidéki területeken a környezet és az emberek gondozásában. Sürgözt az Európai Bizottságot, hogy minden vidékfejlesztési politika vegye figyelembe a nemek közötti egyenlőséget;

29. hangsúlyozza, hogy a gyorsan változó helyzetekben egyre nyilvánvalóbb a tájékozott döntéseket megalapozó információk hiánya. A régiók és tagállamok közötti adatmegosztás hozzájárulhat e kihívás leküzdéséhez. Ez feltételezi bizonyos technológiák és infrastruktúrák kialakítását. Az adatmegosztási platformok elősegítheti az adatok gyors rendelkezésre bocsátását. A meglévő rendszerek az új információk alapján átalakíthatók. Ez elmondható az egészségügyi ágazatról, de éppolyan hasznos a logisztikai kihívásokkal, a munkaerő változásaival stb. érintett egyéb rendszerek szempontjából is. Alapvető fontosságú az ellátási láncokban (a nyersanyagok, a természeti erőforrások, a hulladékgazdálkodás stb. terén) új koordinációs formák létrehozása, az agrár-élelmiszerlánc újjáépítése, valamint még inkább körforgásos és összekapcsolt gondolkodásmódok kialakítása;

30. rámutat arra, hogy a le nem kötött EMVA-forrásoknak a mezőgazdasági termelők és kkv-k vidéki térségekben jelentkező, Covid19-cel összefüggő likviditási problémái kezelésére történő rugalmas felhasználása előnyös volt az e források tekintetében alacsony felhasználási aránnyal rendelkező tagállamok számára, azok a tagállamok viszont nem élhettek vele, amelyek már korábban felhasználták a lekötött forrásaikat⁽²⁾;

31. beruházásokat javasol az agrár-élelmiszeripari ellátási láncok rezilienciájának megerősítése terén, helyi és globális szinten egyaránt, a fenntartható termelésre, a körforgásos láncokra és lehetőleg a helyi értékek megőrzésére összpontosítva. A reziliencia szempontjából ígéretes útnak tűnik a beszállítók és a fogyasztók sokféleségének hangsúlyozása, valamint hogy puffereket és tartalékokat, illetve redundanciát hozzanak létre az ellátási láncokban, ez azonban az egyes vállalkozások számára költséges is lehet;

32. úgy véli, hogy a világjárvány lehetőségnek tekinthető arra, hogy felgyorsítsuk a zöld átállást vidéki térségeinkben, például helyi vagy regionális élelmiszerrendszerek megvalósítása és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia mennyiségi céljainak és általánosabban az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek gyorsabb elérése révén, feltéve, hogy ez nem akadályozza az európai mezőgazdasági termelők és vállalkozások gazdasági biztonságát;

33. megjegyzi, hogy az Európai Bizottság javasolja az élelmiszerrendszer rezilienciájának értékelését és egy vészhelyzeti terv kidolgozását az élelmiszer-ellátás és az élelmiszerbiztonság válság idején történő biztosítása érdekében. A terv az Európai Bizottság által koordinált és a tagállamok bevonásával működő élelmiszerválság-elhárítási mechanizmust hoz létre. A mechanizmus a válság jellegétől függően különböző ágazatokra fog kiterjedni (mezőgazdaság, halászat, élelmiszer-biztonság, munkaerő, egészségügy, közlekedés, alternatív energiaforrások, agro-energia stb.). Fontos biztosítani, hogy a vidéki térségekben működő helyi és regionális önkormányzatok is hozzájárulhassanak ehhez a mechanizmushoz;

34. támogatja a köz- és magánszektorbeli szervezetekkel közös polgári szerepvállalás új lehetőségeinek megteremtését, valamint a közösségek szerepének erősítését a városi és vidéki területek mai problémáinak megoldására irányuló társalkotási munkában, például a vidéki és városi közös javak létrehozásában;

35. hangsúlyozza a szolidaritási hálózatok és a közösségi gazdaság szerepét a világjárvány idején a vidéki közösségekben, valamint a vidéki és városi területek között;

⁽²⁾ Ugyanott.

36. meggyőződése, hogy a Covid19-válság vidéki térségeken jelentkező kihívásainak leküzdéséhez hasznos volna támogatni és megerősíteni a LEADER-programot, valamint az összes tagállamban figyelmet kellene fordítani mind a közösségi, mind az üzleti tevékenységek fejlesztésére; el kellene távolodni a túlzottan mezőgazdasági szemlélettől, továbbá a nagyobb rugalmasság lehetséges eszközeként meg kellene vizsgálni az intelligens falvak koncepcióját. Az adminisztratív követelményeket úgy kell alakítani, hogy önkéntesek, illetve lakossági csoportok is részt vehessenek a programban. Emellett a helyi lakosság azonnali szükségleteinek ellátása, valamint a helyi szintű innováció meghonosítása közötti egyensúly megteremtése is rugalmasabb és alulról felfelé építkező megközelítést igényel. Lehetséges megoldás például a helyi akciócsoportok összekapcsolása az innovátorhálózatokkal;

37. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági ágazatot érintő válságokra képzett, hatékonyan felhasználható tartalék nyilvánvalóan a jövőben esetlegesen bekövetkező pandémiás veszélyhelyzetek elhárítását szolgáló eszköztár lényegi eleme, amelyet ennél fogva megfelelően és fenntartható módon finanszírozni kell;

38. kéri a helyi és regionális önkormányzatok – köztük a legkülső régiók – bevonását az olyan új uniós eszközök kialakításába, mint a Next Generation EU helyreállítási tervei és az Európai Bizottság által „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia keretében javasolt élelmiszerválság-elhárítási mechanizmus;

39. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP-AGRI) operatív csoportjai megfelelő eszközei a mezőgazdasági innováció támogatásának. Hasonló mechanizmusra van szükség a mezőgazdasági ágazaton kívüli vidéki innováció ösztönzésére. E megközelítésnek ki kell terjednie minden olyan szereplőre, amely a vidéki térségek valamely konkrét kihívásával kapcsolatos ismeretekkel és szakértelemmel rendelkezik, továbbá támogatnia kell a vidéki térségeken innovációval foglalkozó tudásközvetítői hálózatok létrehozását például olyan témákban, mint az egészségügy és az oktatás;

40. hangsúlyozza, hogy a regionális szint fontos szerepet játszik az élelmiszerrendszerek kritikus pontjainak meghatározásában, amelyek alapján jobban megérthetők a helyi élelmiszerrendszerek, és jobban kihasználható a helyi szereplők kapacitása; hangsúlyozza, hogy a helyi élelmiszerrendszerek holisztikus szemléletet igényelnek, amelyben a rövid ellátási láncok mellett helyet kell kapniuk a nagyobb kiskereskedelmi láncoknak is, például ösztönözni kell a szupermarketeket arra, hogy osszanak meg információkat és adatokat a régióból és azon kívülről származó élelmiszerekről; hangsúlyozza, hogy helyi élelmiszerstratégiákat kell kidolgozni, és ennek során ki kell használni a válsághelyzet adta lehetőséget a termelési folyamatok fenntarthatóbb újrakonstrukciójára; támogatja az olyan intézkedéseket, amelyek célja, hogy az élelmiszer-termelést közelebb hozzák a területekhez, és növeljék a városok és a vidéki térségek szerepvállalását az élelmiszer-irányításban;

Ajánlások az Európai Bizottság válság idején nyújtott vidékfejlesztési támogatási rendszereivel kapcsolatban

41. megjegyzi, hogy az EU kétféle módon tette lehetővé a nemzeti kormányok támogatását. Először is létrehozott egy új eszközt, a SURE-t, hogy akár 100 milliárd EUR összegű kölcsönt nyújtson az országoknak, amelyek fedezetét a tagállamok által nyújtott garanciák biztosították. Ezekből a rendszerekből mezőgazdasági termelőket, élelmiszer-feldolgozó vállalatokat és más vidéki vállalkozásokat, például a vendéglátóiparban működő vállalkozásokat támogattak, biztosítva, hogy a munkavállalók jövedelemhez jussanak, a vállalkozások pedig megtartsák az alkalmazottaikat. Másodsorban az EU enyhítette azokat a feltételeket és küszöbértékeket, amelyek mellett a tagállamok állami támogatást nyújthatnak az érintett vállalkozásoknak. Ez utóbbi nagyon jelentős tényező volt, mivel lehetővé tette, hogy a világjárvány idején több milliárd eurós támogatást nyújtsanak a mezőgazdasági termelőknek és a halászoknak;

42. hangsúlyozza, hogy az időnyomok, illetve a mezőgazdasági termékek határokon átnyúló mozgásának megkönnyítése volt az az uniós szinten hozott két közvetlen intézkedés, amelyeket az agrár-élelmiszeripari ellátási láncok zavarainak elkerülése érdekében hoztak. Hosszú távon az európai élelmiszer-biztonság garantálása érdekében hatékonyabb lenne egy területi élelmiszerrendszer kialakítása. Hangsúlyozza, hogy rövid és helyi élelmiszer-ellátási láncok kialakításához szükség lehet a versenyjogi szabályok felülvizsgálatára;

43. szükségesnek tartja, hogy a vidékfejlesztési politikát az agrárpolitika mellett önálló szakpolitikaként ismerjék el, és összhangba hozzák a regionális politikával, illetve integrálják ebbe. A vidékfejlesztés nemcsak a mezőgazdasági vállalkozásokat és a mezőgazdasági földterületek kezelését érinti, hanem olyan intézkedéseket is magában foglal, amelyek az általánosabb gazdasági fejlődésnek, a turizmusnak, a vidéki szolgáltatások kínálatának, a szélessáv kiépítésének, a megközelíthetőségnek és a kommunikációnak az előmozdítására irányulnak, és amelyeknek központi szerepet kell kapniuk ebben a politikában;

44. javasolja, hogy vizsgálják meg az uniós költségvetés rugalmasságának növelését célzó intézkedéseket. Például az egységes tartalékeszköz hasznosságát növelné annak a követelménynek a megszüntetése, amely szerint az éves felső korlátok felett mozgósított összegeket ellentételezni kell az adott év vagy a későbbi évek vonatkozó tartalékából. További lehetséges megoldás a Rugalmassági Eszköz legnagyobb megengedett méretének növelése;

45. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági ágazatot érintő válságokra képzett, hatékonyan felhasználható tartalék nyilvánvalóan a jövőben esetlegesen bekövetkező pandémiás veszélyhelyzetek elhárítását szolgáló eszköztár lényegi eleme, amelyet ennél fogva megfelelően és fenntartható módon finanszírozni kell;

46. megjegyzi, hogy a Covid19-válságra adott uniós válasz egyik kulcseleme a nemzeti válaszintézkedések lehetővé tétele volt, mégpedig a verseny- és különösen az állami támogatásokra vonatkozó szabályok rugalmassága révén. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok rugalmassága döntő szerepet játszott a hatóságok vállalkozások és háztartások támogatását illető mozgásterének meghatározásában, és így annak meghatározásában is, hogy mennyire képesek enyhíteni a jelenlegi világjárvány hatását. Javasolja, hogy a tagállamok közötti torzulások elkerülése érdekében gondosan ellenőrizzék a nemzeti kormányok által nyújtott támogatásokat;

47. síkraszáll amellelt, hogy létre kell hozni egy olyan mechanizmust, amely lehetővé teszi a tagállamokon belüli szakpolitikai párbeszédet valamennyi érdekelt fél között (ideértve többek között a regionális önkormányzatokat, az üzleti szférát és a civil társadalmat). Különösen a helyi és regionális önkormányzatok számára alapvető fontosságú, hogy beruházási szükségleteik – a vidéki területeket is beleértve – teljes mértékben tükröződjének a tagállamok helyreállítási terveiben;

48. beruházásokat javasol az agrár-élelmiszeripari ellátási láncok rezilienciájának megerősítésébe, helyi és globális szinten egyaránt. A reziliencia szempontjából szabályozni kell a piacokat, meg kell erősíteni a mezőgazdasági termelők pozícióját az ágazat más érdekelt feleivel szemben, meg kell változtatni a nemzetközi mezőgazdasági kereskedelmi szabályokat a kereskedelmi kapcsolatokban a nagyobb méltányosság és szolidaritás ösztönzése érdekében, és területi élelmiszerrendszereket kell létrehozni;

Minden eddiginél nagyobb nyomás a helyi és regionális közfinanszírozáson

49. kiemeli, hogy a különféle vészhelyzeti intézkedések végrehajtása drámai hatással volt az államháztartásra és a helyi és regionális gazdaságokra, a közszolgáltatások megszervezésére, valamint a helyi és regionális önkormányzatok rövid és hosszú távú működésére. Ugyanakkor a helyi és regionális önkormányzatok a polgárok részéről az egészségügyi és szociális szolgáltatások, a tömegközlekedés, az oktatás és más szükséges közszolgáltatások iránti megnövekedett igényvel szembesülnek, emellett gazdasági ösztönzőket kell nyújtaniuk a helyi vállalkozások számára, és a fenntarthatóságot és a klímasemlegességet célzó lépéseket kell végrehajtaniuk;

50. szorgalmazza, hogy a központi kormányzatok és az Európai Unió biztosítson több erőforrást a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy azok megerősíthessék egészségügyi és ápolási rendszereiket, valamint a jelenlegi és a jövőben bekövetkező veszélyhelyzetekre való felkészültségüket;

51. rámutat arra, hogy a vidéki vállalkozásoknak hozzá kell férniük a hitelhez és a saját tőkéhez. A bankok bezárják vidéki fiókjait, mivel egyre több számlát interneten vezetnek. A kockázati tőke előmozdításával az EU biztosíthatja ezt a hozzáférést, hogy a vidéki vállalkozások ugyanazokkal a fejlesztési lehetőségekkel rendelkezzenek, mint a sűrűbben lakott területeken működő vállalkozások;

52. kéri az európai uniós intézményeket, hogy tegyék kellően egyértelművé a különböző új finanszírozási mechanizmusok, köztük a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, valamint a meglévő nemzeti és uniós programok kölcsönhatását, ezáltal küszöböljék ki az összetettség növekedését és az alacsony helyi, illetve regionális felhasználási arányokat⁽³⁾; arra bátorítja a tagállamokat és az Európai Bizottságot, hogy jobban vonják be a helyi és regionális szinteket a helyreállításra irányuló általános erőfeszítésekbe. E szinteknek a világjárvány frontvonalában, az állami beruházásokban és e kettős átállásban betöltött szerepe az alapvető helyreállítási terv részét kell, hogy képezze;

53. kiemeli az állami támogatásokról szóló legutóbbi végrehajtási jelentésének ténymegállapításait; megjegyzi, hogy a jelenlegi regionális támogatási térképek és keret nem ragadják meg pontosan az uniós régiók valós helyzetét a Covid19-világjárványból, valamint annak rövid és középtávú gazdasági hatásaiból eredő új kihívások miatt; hangsúlyozza, hogy a gyakorlati tapasztalatok alapján rugalmasabb megközelítésekkel és eszközökkel szükséges segíteni a hatóságokat a regionális és helyi szinten érzékelt hatások eredményes kezelésében;

54. kiemeli, hogy a méltányos, egalitárius és inkluzív helyreállítás kulcsfontosságú prioritásként meg kell erősíteni a szociális beruházásokat úgy, hogy közben szem előtt tartják a helyi és regionális szintű akadálymentes szociális infrastruktúrát és szociális szolgáltatásokat, továbbá a gazdasági, társadalmi és területi kohézió javítását, megfelelően kombinálva a különböző szakpolitikákat és megfelelő pénzügyi forrásokat biztosítva a szociális jogok európai pillérének és a fenntartható fejlődési célok menetrendjének végrehajtásához. E tekintetben a digitális átállás és a szociális innováció további ösztönzésére is szükség van;

⁽³⁾ Régiók Európai Bizottsága: 2020. évi barométer a régiók és a városok helyzetéről; megtekinthető a következő internetcímen: EU Annual Regional and Local Barometer (europa.eu).

55. hangsúlyozza, hogy az uniós helyreállítási tervnek a környezetbarát és fenntartható fejlődésre kell irányulnia, amely oly fontos mind az emberek, mind pedig a környezet számára, és amely egy új, normális fellendülést eredményez majd. A világválság megmutatta, hogy zöldebb infrastruktúrára, éghajlatbarát mobilitásra és fenntartható turizmusra van szükség;

Ajánlások az állami támogatási szabályokkal kapcsolatban

56. hangsúlyozza, hogy amikor csökkennek az adóbevételek, az álláskeresői járadékhoz kötődő kiadások pedig nőnek, egyes tagállamok esetében a nagymértékű állami támogatás a költségvetési hiány és az államadósság növekedéséhez vezet, ami különösen kockázatosnak bizonyulhat, mindenekelőtt a világválság által különösen sújtott tagállamok számára, amelyek egyben a legnagyobb euróövezeti gazdaságok is. Másrészt az adósságszint emelkedésétől való félelem miatt egyes tagállamok elhalasztják a helyreállítás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban eszközölt beruházásokat vagy kiadásokat, ami nagy valószínűséggel az egységes piacon belüli gazdasági különbségek növekedéséhez is vezet;

57. felhívja a figyelmet arra, hogy az Európai Bizottság általi ellenőrzést meghatározó túlzott és nagyon szigorú szabályok és feltételek akadályozhatják a hatóságok azon képességét, hogy hatékonyan ellássák mindezen feladataikat, ugyanakkor az állami támogatások igen nagyfokú rugalmassága azzal a veszéllyel jár, hogy tovább növeli a regionális egyenlőtlenségeket az EU-n belül. Úgy tűnik, hogy a koronavírus-világválság utáni új helyzet arra kényszeríti az összes érintett felet, hogy újra megtalálják a helyes egyensúlyt a két véglet között;

58. üdvözli az állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret 2021. decemberig történő meghosszabbítását. Ha a nyár után a járvány újabb hullámára vagy a korlátozó intézkedések újbóli bevezetésére kerülne sor, az sokkal nagyobb gazdasági kárt okozna, és az ideiglenes rendkívüli támogatásra még nagyobb mértékben és hosszabb ideig is szükség lenne ahhoz, hogy megakadályozzuk a lényegében stabil vállalatok csődjét. Ezért szerencsés lenne, ha a koronavírus-világválság végéig meghosszabbítanák az ideiglenes keretet, különösen a válság által leginkább sújtott régiók esetében;

59. hangsúlyozza, hogy különféle szabályok kiigazítására van szükség. Meg kell jegyezni például, hogy az általános csoportmentességi rendeletnek a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokkal kapcsolatos legutóbbi módosítása mellett rugalmasabb kritériumra van szükség a nehéz helyzetben lévő vállalkozások számára, különösen az induló és a növekvő innovatív vállalkozások esetében, amelyek gyakran rendszeres finanszírozási ciklusokra támaszkodnak, és így technikailag ezek is nehéz helyzetben lévő vállalkozásokká válnak, még akkor is, ha lényegében stabil és gyorsan növekvő vállalkozásokról van szó. Ennek megfelelően sürgősen nagyobb rugalmasságra van szükség a *de minimis* rendszerrel kapcsolatban, ugyanakkor kívánatos lenne a 651/2014/EU bizottsági rendelet (*) hatályát kiegészíteni oly módon, hogy a természeti katasztrófák által okozott károk ellentételezésére nyújtott támogatáson felül (50. cikk) a pandémiás események által okozott károk helyreállításához is támogatást nyújtson. Hasznos lenne a kumulációs szabályok „kiigazítása”, mivel a jelenlegihez hasonló körülmények között a szóban forgó elszámolható költségek esetében is lehetővé kell tenni a csekély összegű támogatás vagy az általános csoportmentességi rendelet alapján nyújtott támogatás halmozását az ideiglenes keretrendszer alapján nyújtott támogatással, figyelembe véve annak intenzitását;

60. támogatja a bizonyítási teher oly módon történő áthárítását, hogy a panaszosnak és/vagy az Európai Bizottságnak bizonyítania kell, hogy egy helyi szolgáltatás veszélyt jelent az Unión belüli kereskedelemre. Az emellett szóló egyik érv, hogy ha a bizonyítási teher az Európai Bizottságra hárulna, az növelné a jogbiztonságot és a helyi döntéshozók cselekvési hajlandóságát, valamint csökkentené a panaszok számát. Sürgősen változtatni kell a jelenlegi helyzeten, mivel a pénzügyi források visszafizetésének kérdése Damoklész kardjaként lebeg számos intézkedés felett, tekintettel arra, hogy a támogatások egyes kedvezményezettjei nem tudnak átfogó bizonyítékokkal szolgálni. Ebben az összefüggésben hasznos lehetne továbbá kiterjeszteni a kereskedelemre gyakorolt káros hatás kritériumát, vagy részletesebben meghatározni a „helyi” kifejezést;

61. megjegyzi, hogy a régiók és városok a koronavírus-világválság okozta társadalmi-gazdasági kihívások által teremtett új valósággal néznek szembe. Ehhez az új helyzethez rugalmasabb szakpolitikai megközelítésekre és eszközökre van szükség, amelyek segítik a hatóságokat abban, hogy hatékonyan kezeljék a regionális és helyi szinten érezhető hatásokat. Ennek fényében a jelenlegi (a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó) regionális támogatási térképek a Covid19-világválságból eredő új kihívások és annak rövid és középtávú gazdasági hatásai miatt nem tükrözik megfelelően az uniós régiók valós helyzetét. Hasonlóképpen növelni/bővíteni kellene a regionális állami támogatásra vonatkozó keretben előírt teljes népességi arányt, maximális támogatási szinteket és beruházástípusokat annak érdekében, hogy meg lehessen felelni az EU régióiban a világválság következtében jelentkező új társadalmi-gazdasági kihívásoknak;

(*) A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.).

62. figyelmeztet arra, hogy a 2021 vége előtt elfogadandó regionális támogatási térképek, amelyek a 2020 előtti statisztikai adatok alapján készülnek, gátolhatják a leghátrányosabb helyzetű régiók gazdasági fellendülését mindaddig, amíg a 2024-es féldícs felülvizsgálat elfogadásra nem kerül. A 2020 előtti statisztikai adatok felhasználásával ezek a térképek nem fogják pontosan tükrözni az a) és c) pontban említett régiók gazdasági helyzetét, és nehézségeket okozhatnak a régiók gazdasági fellendülésében azáltal, hogy csökkentik a maximális megengedhető intenzitást, vagy bizonyos korlátozásokat állapítanak meg a nagyvállalkozásoknak nyújtott támogatásokra vonatkozóan az egyes régiók besorolásának változása miatt. A Régiók Bizottsága ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye figyelembe ezt a helyzetet, és a 2024-es féldícs felülvizsgálaton túl hozzon intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy az a) és c) pontban említett leghátrányosabb helyzetű régiókat ne érintse hátrányosan a besorolásuk olyan változásai, amelyek megnehezítik esetükben a helyreállítást;

63. elismeri, hogy egy 2024-es féldícs felülvizsgálat révén értékelni kell a világitárvány regionális szintű hatását annak érdekében, hogy ezt a regionális támogatási térképek is tükrözzék. Hasonlóképpen az uniós szinten aszimmetrikus állami beavatkozások által okozott megnövekedett gazdasági egyenlőtlenségeket és az egységes piac előnyeinek tisztességtelen elosztását annak fényében is értékelni kell, hogy egyes polgárok/tagállamok a jövőben esetleg majd nem részesítenek előnyben egy olyan egységes piacot, amelynek előnyeit méltánytalanul osztják el. Ezért hasznos lenne, ha az Európai Bizottság, amely felügyeli ezeket az intézkedéseket és összegeket, elemzést végezne az egységes piacra és a regionális egyenlőtlenségekre gyakorolt hatásokról. Ez elősegíti majd a szakpolitikai döntéshozatalt, és biztosítja, hogy valamennyi vonatkozó uniós szakpolitikát célzottabban az uniós területek sajátos szükségleteire összpontosítsanak;

64. úgy véli, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok általános elvei, mint például az ösztönző hatás, nem akadályozhatják a helyreállításra szánt uniós források felhasználását. E tekintetben arra kéri az Európai Bizottságot, hogy akkor tekintse teljesültnek az ösztönző hatást, ha a támogatás az alábbiak közül egy vagy több eredményt fel tud mutatni: a támogatás következtében jelentősen megnő a projekt vagy tevékenység mérete; a támogatás következtében jelentősen megnő a projekt vagy tevékenység földrajzi hatóköre; a támogatás eredményeként jelentősen megnő a projekt vagy tevékenység kedvezményezettje által beruházott összeg; a támogatás következtében jelentősen megnő a projekt vagy tevékenység végrehajtásának sebessége;

65. megjegyzi, hogy az állami támogatási szabályok alkalmazása szervesen összekapcsolódik a kohéziós politika eszközeinek használatával. Az ajánlások között szerepelt az is, hogy az általános csoportmentességi rendeletben említett egyszerűsített költségelszámolási módszer alkalmazását ültessék át a regionális támogatási iránymutatásokba is, és ne korlátozzák kizárólag az európai strukturális és beruházási alapokból társfinanszírozott műveletekre. Ezek a rendelkezések érdekes kompromisszumot jelentenek a közpénzek szükséges nyomon követése és az adminisztratív terhek észszerű és vállalható szintje között. Emellett megállapították, hogy az áthelyezési rendelkezéseket – különösen a kohéziós politikára vonatkozókat – nem határozták meg kellőképpen, és ezek nem egyértelműek. Az a javaslat, hogy az állami támogatásokra vonatkozó mentességeket azonnal megadják az operatív programok jóváhagyásával összefüggésben, megerősíti a versenypolitika és a kohéziós politika szabályai közötti szoros kapcsolatot;

A digitális átállás támogatása a vidéki térségekben

66. tudomásul veszi a Régiók Bizottsága régiókról és a városokról készített 2020. évi barométerének⁽⁵⁾ ténymegállapításait, amelyek szerint a helyi és regionális önkormányzatok által a Covid19-válság elhárítása céljából bevezetett új digitális megoldások elősegíthetik a folyamatban lévő digitalizációt, ugyanakkor mélyíthetik is a digitális szakadékot, többek között a vidéki és a városi térségek között;

67. rámutat arra, hogy a vidéki területek jövője attól függ, hogy elegendő alapvető szolgáltatást és infrastruktúrát biztosítanak-e számukra, és természetesen kezelni kell a digitális szakadékot. Hangsúlyozza, hogy alapvető szerepük van a fenntartható és klímasemleges gazdaságra és társadalomra való átállás szempontjából. A körforgásos gazdaságra és a bioalapú anyagok fokozott használatára összpontosító, fenntartható, erőforrás-hatékony üzleti modellek új lehetőségeket nyitnak, amelyeket az uniós eszközök révén kell kiaknázni;

68. olyan szakpolitikai intézkedéseket és finanszírozási formákat szorgalmaz, amelyek a vidéki térségekre is kiterjedően támogatják valamennyi uniós régió és helyi önkormányzat nagy fokú digitális összekapcsoltságát annak érdekében, hogy az emberek és a vállalkozások alkalmazkodhassanak a válsághoz és a munka változó világához; megállapítja, hogy a távmunkavégzés elterjedése a városokból az elővárosi, illetve vidéki térségekre irányuló demográfiai és gazdasági elmozdulásokat válthat ki. Megjegyzi azonban, hogy egy ilyen elmozdulás csak akkor lenne lehetséges, ha a vidéki térségek, a köztes régiók és a városi területek között fenntartható mobilitási kapcsolatokat alakítanak ki;

⁽⁵⁾ Régiók Európai Bizottsága: 2020. évi barométer a régiók és a városok helyzetéről; megtekinthető a következő internetcímen: EU Annual Regional and Local Barometer (europa.eu).

69. szorgalmazza a nagy sebességű internet biztosítását célzó beruházásokat mindenütt, kiemelt figyelemmel a vidéki és kevésbé fejlett térségekre. Emellett stratégiákat kell kidolgozni a (vidéki) háztartások szükséges megfizethető és megfelelő minőségű hardverekkel való ellátására. Hogy egy egészen konkrét intézkedést említsünk, Európa például arra ösztönözhetné a vállalkozásokat, hogy adományozzanak hardvereszközöket a lakosságnak. Konkrét célokat kell meghatározni a vidéki térségek számára a széles sávú rendszerek, a hardvereszközök és a készségek biztosítása szempontjából. A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatóról (DESI) készített aktuális jelentésnek tartalmaznia kell ezt az információt;

70. hangsúlyozza, hogy a különböző korosztályok, jövedelmi szintek és konkrét célcsoportok, köztük a mezőgazdasági termelők figyelembevételével digitális oktatást és képzést kell nyújtani azok számára, akiknek jobb digitális készségekre van szükségük. Az iskolák, valamint a társadalmi érintkezés és kapcsolatok egyéb színhelyei fontos szerepet játszhatnak a digitalizációs projektekben (minden korosztályban), ahogyan más ügynökségek és vállalkozások is;

71. kéri, hogy a Digitális Európa program a digitális innovációs központi hálózataival együtt fordítson kiemelt figyelmet a vidéki térségek szükségleteire, és kínáljon ennek megfelelően alakított szolgáltatásokat olyan platformokon keresztül, amelyek kellő mélységben ismerik a szükségleteket, és szoros kapcsolatuk van a helyi közösségekkel;

72. a strukturális és beruházási alapoknak a válsághelyzet leküzdése érdekében történő felhasználására vonatkozóan az EU által bevezetett rugalmassági intézkedések kapcsán hangsúlyozza, hogy számos tagállamban a vidéki térségek strukturális és kohéziós finanszírozási forrásainak tényleges csökkentése volt megfigyelhető. Az uniós társfinanszírozási arány megnövelésének lehetősége azzal a káros hatással járt, hogy összességében csökkentette a vidéki térségekbe irányuló transzfereket, mivel lehetővé tette a nemzeti társfinanszírozás csökkentését;

Jóllét, szegénység és életminőség

73. hangsúlyozza, hogy a városokban és a vidéki térségekben eltérő tényezők hatnak a szegénységre és a jóllétre. Az e kérdések megoldására irányuló megközelítés gyakran városi realitásokon alapul. Ezenkívül nem sok összehasonlító kutatás folyik a jóllét különböző aspektusairól, ami megnehezíti a megközelítés vidéki környezethez való igazítását;

74. hangsúlyozza, hogy finanszírozni kell a vidéki jóllét, szegénység és életminőség (összehasonlító) kutatását azoknak a sajátos kihívásoknak a behatódó megismerése érdekében, amelyekkel a vidéki térségek szembesülnek;

75. hangsúlyozza, hogy az önkéntesek az életminőség és a jóllét központi szereplői, akik fontos feladatokat láttak el a Covid19-válság elhárításában is. Az önkéntesek és önkéntesi szervezetek gyakran a legalsó helyi szinteken, egyes kerületekben vagy utcákban szerveződnek. E közelség révén ott segíthettek, ahol erre szükség volt: tájékoztatták az embereket az intézkedésekről, vagy élelmiszert, szociális és egészségügyi ellátásokat biztosítottak a számukra. A helyi és regionális önkormányzatoknak érdemes közreműködniük ezekkel a meglévő önkéntesi hálózatokkal, mert így új módokon érhetik el a szegénységben élőket vagy a jóléti problémákkal küzdő embereket. Az uniós források a társfinanszírozás eltérő formájával segíthetik elő az ezekben az önkéntesi szervezetekben rejlő potenciál kiaknázását. Például ha az önkéntesi munkaórákat társfinanszírozásként figyelembe lehetne venni, e szervezetek könnyebben pályázhatnak uniós finanszírozásra;

76. rámutat arra, hogy a kormányzat minden szintjének tudatosan ki kell dolgoznia azt a kommunikációs stratégiát, amely megismerteti az emberekkel a fennálló kockázatokat, és iránymutatást ad a számukra a helyes magatartásformák kialakításához. A stratégia fontos eleme az üzenetek következetessége, megbízható és mindenki számára hozzáférhető információforrások biztosítása és hatásos szemléltető eszközök alkalmazása. Szükség van az embereket közvetlenül elérő kommunikátorcsoportok, valamint a kommunikációs tisztségviselők és szakértők képzésére; hangsúlyozza, hogy e kommunikációs stratégián belül el kell ismerni a helyi önkormányzatok szerepét, mivel azok elősegíthetik a kapcsolatteremtést a szakpolitikai döntéshozók, a szakemberek és az emberek között;

77. kiemeli annak fontosságát, hogy a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartását figyelemmel kísérik. A vészhelyzeti intézkedések nem eredményezhetik a hatáskörök nemzeti kormányok általi központosítását, így korlátozva a nemzeti parlamentek, valamint a helyi és regionális önkormányzatok szerepét;

78. hangsúlyozza, hogy egyes kiszolgáltatott helyzetű munkavállalók, például a digitális platformok munkavállalói, a kézbesítők, a sofőrök, illetve az önmagukról gondoskodni képtelen személyek gondozói alapvetően fontosak gazdaságunk számára, és társadalmunkban jobban el kell ismerni őket. Ezenkívül biztosítani kell a távmunkában dolgozó munkavállalók számára a lecsatlakozáshoz való jogot;

79. megjegyzi, hogy az Eurostat adatai alapján a válság első három hónapjában a becslések szerint mintegy további 900 000 ember vált munkanélkülivé. Ezért fontos, hogy az uniós helyreállítási erőfeszítések határozott szociális dimenzióval rendelkezzenek a szociális biztonsági hálózatok védelme, a munkahelyek megtartása és a visszaélészerű elbocsátások elkerülése érdekében;

80. kiemeli, hogy a válság súlyosbította a nemek közötti egyenlőtlenségeket és a nemi alapú erőszakot. Egyes uniós országokban a kijárási korlátozások következtében a családon belüli erőszak eseteinek száma egyharmadával emelkedett. Ráadásul a Covid19-válság nyilvánvaló nemi dimenzióval rendelkezik. A világjárvány ugyanakkor súlyosbította az Európában meglévő egyenlőtlenségeket, a marginalizálódást és a hátrányos megkülönböztetést, továbbá erősítette a strukturális rasszizmust. Hasonlóképpen negatív hatást gyakorolt a legkiszolgáltatottabb csoportokra, köztük az idősekre és a fogyatékkal élőkre is;

81. rámutat arra, hogy a városok, a régiók és az uniós vezetők egy megújított stratégiai partnerség keretében együttműködve erősebb szociális Európát építhetnek ki; rámutat továbbá arra, hogy a város és a vidék közötti együttműködés nagy lehetőségeket rejt magában az újjáépítés terén („összefogás”);

82. kiemeli, hogy a szociális beruházásokat a méltányos és inkluzív helyreállítás kulcsfontosságú prioritásaként meg kell erősíteni. Megvan a lehetőségünk arra, hogy többet tegyünk annál, hogy ideiglenesen ellensúlyozzuk a járvánnyal összefüggő válság következményeit, és ott folytassuk, ahol abbahagytuk. Most a régi helyébe jobbat is építhetünk. Gondoskodnunk kell arról, hogy minden európai hozzáférjen megfizethető, jó minőségű egészségügyi ellátáshoz. Több minőségi munkahelyet kell teremtenünk tisztességes munkafeltételekkel, inkluzívabb oktatási pályákkal és készségfejlesztő képzésekkel, tisztességes és megfizethető lakhatást kell biztosítanunk, aktív támogatást kell nyújtanunk a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőknek, és egyenlő esélyeket teremtenünk mindenki számára. Ennek megvalósításához jelentős helyi és regionális szintű beruházásokra van szükség a szociális infrastruktúrába és a szociális szolgáltatásokba, megfelelően kombinálva a különböző szakpolitikákat és megfelelő pénzügyi forrásokat biztosítva a szociális jogok európai pillérének és a fenntartható fejlődési célok menetrendjének végrehajtásához;

83. hangsúlyozza, hogy határokon átnyúló stratégiára és határokon átnyúló koordinációra van szükség a kommunikáció, az intézkedések és a helyreállítás terén. Megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok közötti, államhatárokon átnyúló szolidaritás jelentősen megerősödött (az orvosi eszközök megosztása, jótékonyági tevékenységek stb. terén). Ugyanakkor az eltérő és olykor elidegenítő nemzeti szintű intézkedések a határ másik oldalán élő hétköznapi embereket gyanakvással vagy félelemmel töltik el. Még olyan erős integráció esetén is, mint a Benelux államokban és az Északi Tanács államaiban, számos konfliktus merült fel, és a bizalom helyreállításához időre lesz szükség;

84. hangsúlyozza, hogy válsághelyzetben az átláthatóság alapvető kérdés: a polgároknak tudniuk kell, ki miért felelős. A világjárvány bizonyos tekintetben erőteljes hatást gyakorolt a politikai döntéshozatal módjára; megjegyzi, hogy egy ilyen világjárvány során felmérhető a demokrácia általános minősége;

85. felhívja a figyelmet arra, hogy a jó kommunikációhoz beszélni kell az emberek nyelvén. Ez nemcsak a szavakon múlik, hanem annak ismeretén is, ahogyan az emberek kifejezik magukat, és képesek értelmezni az üzeneteket, a kulturális különbségeket és a véleményeket; megállapítja, hogy e tekintetben sajátos kihívást jelent az oltást ellenzőkre és az álhírek megcáfolására irányuló kommunikáció;

86. ha ez a válság valamit nyilvánvalóvá tett, az az, hogy bolygónk valamennyi lakosa kölcsönösen függ egymástól, valamint hogy szorosan figyelemmel kell követni a valódi problémákat, oly módon, hogy a helyi és a globális szint kölcsönösen hasson egymásra. Megtanultuk, hogy globális válsággal nézünk szembe, amely globális és szolidaritáson alapuló választ igényel. Ehhez szorosabb nemzetközi együttműködésre van szükség a szegényebb régiók szükségleteinek kielégítése érdekében, megakadályozva a vírus szabad terjedését és a veszélyesebb mutációk kialakulását. Egyértelművé vált, hogy régióink és városaink decentralizált együttműködése az európai nemzetközi együttműködés privilegizált eszköze, amely hozzájárul a leghátrányosabb helyzetű területek kihívásainak leküzdéséhez azáltal, hogy egyetemes és magas színvonalú hozzáférést biztosít az olyannyira szükséges közszolgáltatásokhoz azon végső cél elérése érdekében, hogy együtt valamennyien kilábaljunk ebből a globális válságból.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai egészségügyi unió: az EU rezilienciájának megerősítése

(2021/C 300/10)

Előadó: Roberto CIAMBETTI (IT/ECR), Veneto régió közgyűlésének elnöke**POLITIKAI AJÁNLÁSOK****A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****Általános megjegyzések – A Covid19-világjárvány**

1. megjegyzi, hogy a világjárvány miatt a közegészségügy még nagyobb hangsúlyt kapott a régiók, a városok, a tagállamok és az Európai Unió napirendjén, és az egyik legfontosabb politikai prioritássá vált;
2. üdvözli ezzel összefüggésben az egészségügyi unióról szóló közleményt, amely a jelenlegi uniós egészségügyi biztonsági keret megerősítését javasolja. Ez a keret 2013-ra nyúlik vissza. A részben elavult keret magában foglalja a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló határozatot, amely megkönnyítette az információcserét és támogatta egyedi nemzeti intézkedések elfogadását, de nem volt alkalmas a jelenlegi világjárvány kezelésére;
3. osztja az Európai Bizottság azon véleményét, hogy több közberuházásra van szükség a nemzeti egészségügyi rendszerekbe, hogy biztosítsák számukra a jelenlegi válságból való kilábaláshoz szükséges erőforrásokat és eszközöket, valamint hogy hosszú távon megerősítsék ellenálló képességüket. Ezeknek a célkitűzéseknek tükröződnie kell az európai szemeszter keretében megfogalmazott országspecifikus ajánlásokban. A világjárvány sok helyen arra világított rá, hogy a megfelelő létesítményeken belül hiányzik az intenzív és szubintenzív ellátás (ágyak, felszerelések, speciális orvosi és ápolószemélyzet) korai aktiválása, valamint a helyi egészségügyi és palliatív ellátás is, ami – különösen akkor, amikor erőteljesen megnőtt az ellátások iránti igény – komoly nehézségeket okozott a tagállamok különböző egészségügyi rendszerei számára. Ugyanakkor az egészségügyi rendszerek és az egészségügyi dolgozók számos országban nagyon is képesnek bizonyultak arra, hogy tevékenységeiket gyorsan átszervezve alkalmazkodjanak a Covid19-világjárvány folytán előállt új feltételekhez;
4. üdvözli az Európai Bizottság javaslatát, mely megerősített megbízatásra vonatkozik annak érdekében, hogy az Egészségügyi Biztonsági Bizottságban uniós szinten összehangolt választ lehessen adni, amit az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) válaszingázásokra vonatkozó célzott ajánlások tesznek lehetővé;
5. emlékeztet arra, hogy a Covid19-világjárványt az Európai Unión belüli szabad mozgás jelentős korlátozásai kísérték, amelyek különösen a határ menti régiókat sújtották. Ezért ismételten kéri egy olyan uniós jogi keret létrehozását, amely lehetővé teszi a határon átnyúló közszolgáltatások hatékony, az ott élők igényeinek megfelelő irányítását⁽¹⁾. Ennek a keretnek a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló, nemrégiben javasolt uniós rendelet köré kell épülnie⁽²⁾;
6. üdvözli, hogy a közlemény egészségügyi ellenintézkedésekre vonatkozó javaslatokat tartalmaz, köztük számos fellépést, például az európai szintű készletfelhalmozásra, a gyártás növelésére, a közös beszerzésre és az oltóanyagok, egyéni védőeszközök, orvostechnikai eszközök, gyógyászati eszközök, laboratóriumi és tesztfelszerelések iránti kereslet jobb értékelésére vonatkozóan, miközben összeegyeztethető marad a szubszidiaritás elvével is. Rezilienciájának növelése és a válságok idején tapasztalható hiányosságok orvoslása, valamint annak érdekében, hogy tudományos-technikai támogatást és ezen belül képzést is tudjon nyújtani, az EU-nak szuverénabbá kell válnia, és az egészségügyi ágazatban használandó orvosi cikkek és felszerelések tekintetében csökkentenie kell a harmadik országoktól való függőségét, ahogy azt az uniós gyógyszerstratégia is leszögezi;

⁽¹⁾ COTER-VII/005.⁽²⁾ COM(2020) 727 final.

Együttműködés az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ és a helyi önkormányzatok között

7. alapvetőnek tartja, hogy az ECDC közvetlenül is együttműködhessen a tagállamok egyes régióival vagy azok csoportjaival az esetlegesen felmerülő konkrét epidemiológiai helyzetek elemzésének megkönnyítése érdekében. Ez az együttműködés magában foglalhatja az összes érintett képzésének támogatását is, és megkönnyítheti az információáramlást és a kommunikációt;

8. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy állítsa vissza a rendkívül fertőző betegségek európai hálózatát (EuroNHID), amely a különösen fertőző betegségekben szenvedő betegek gondozására létrehozott nemzeti vagy regionális központokból származó, a rendkívül fertőző betegségek kezelésével foglalkozó szakértők társfinanszírozott hálózata;

9. úgy véli, hogy több kutatásra van szükség az EU-ban, tekintettel arra, hogy a reziliensebb társadalomra való áttérés jelentős technológiai változásokat igényel;

10. megjegyzi, hogy a határokon átnyúló területeken a szomszédos országok és régiók között megosztott, határokon átnyúló adatbázisokat kell létrehozni, amelyek azonosítják a rendelkezésre álló egészségügyi készleteket és egyéni védőeszközöket;

11. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak a tagállamokkal és a régiókkal együttműködve el kell köteleznie magát egy közös, átfogó egészségügyi adatbázis létrehozása mellett, amely lehetővé teszi a közös kérdések átfogó kezelését és nyomon követését, szem előtt tartva, hogy a világjárványok nem állnak meg a határokon, és hogy napjaink társadalmá globalizált: az egyes területek valójában nem elszigeteltek, elkerülhetetlenek a közöttük és a világ többi részével való kapcsolatok. Ily módon a kórokozók terjedésének útvonalaikat csak utólag lehet meghatározni, ha egyáltalán sikerül;

Konferencia Európa jövőjéről

12. úgy véli, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia megfelelő fórum az EU egészségügy terén betöltött szerepe jövőbeli fejlesztésének megvitatására és előmozdítására, hogy az a legjobban megfeleljen a polgárok elvárásainak, és javítsa az európai egészségügyi rendszerek hatékonyságát. A megerősített európai együttműködés kialakításakor figyelembe kell venni a szubszidiaritás elvét, és tiszteletben kell tartani azt a tényt, hogy az egészségügy, a szociális ellátás, a közegészségügy, valamint a válsághelyzetekre való felkészültség és a válságkezelés elsődlegesen a tagállamok felelősségi körébe tartozik;

13. megjegyzi, hogy bár az egészségügyi politika továbbra is elsődlegesen a tagállamok hatáskörébe tartozik, az Európa jövőjéről szóló vita során el kell gondolkodni arról, hogy miként lehetne javítani a koordinációt az egészségügy területén, és hogyan lehetne megerősíteni az EU választ a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekre, figyelembe véve ugyanakkor az egészségügy szubnacionális szintű struktúráinak és a tagállami egészségügyi hatóságok hatásköreinek sokféleségét. Ezek az előrelépések lehetővé tehetnék többek között, hogy az uniós tagállamok makroregionális vagy uniós szinten közösen ismerjék el a népegészségügyi szükséghelyzeteket. Emellett növelhetik a RescEU kapacitását, gondolva itt a készletfelhalmozással és a sürgősségi segélyszolgálati csoportokkal összefüggő kapacitásokra is;

14. úgy véli, hogy mivel számos tagállamban a helyi és regionális önkormányzatoknak fontos feladataik és kompetenciáik vannak a közegészségügy területén, az RB-nek mint a regionális és helyi képviselők európai uniós közgyűlésének jelentős képviselővel kell rendelkeznie az egészségügyi kompetenciákról folytatott valamennyi uniós szintű vitában, ideértve az Európa jövőjéről szóló konferenciát;

15. kifejezi azon kívánságát, hogy aktívan részt vehessen a 2021. évi olaszországi Globális Egészségügyi Csúcstalálkozó munkájában, ahol az EU-nak lehetősége lesz arra, hogy nemzetközi eszmecserét vezessen azzal kapcsolatban, hogy miként lehetne megerősíteni a világ egészségügyi biztonságát a világjárványok idején;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepe

16. megismétli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a Covid19-világjárvánnyal szembeni küzdelem frontvonalában állnak. Fontos intézkedéseket hajtanak végre és számos tagállamban felelősségi körrel rendelkeznek a polgárok egészségének védelme, az egészségügyi munkaerő jelentős részének foglalkoztatása, az egészségügyi rendszerek és ellátó létesítmények rövid és hosszú távú finanszírozása és irányítása, valamint az egészségügyi politikák kidolgozása és végrehajtása, továbbá a megelőzési és egészségügyi népszerűsítő tevékenységek terén. Ebben az összefüggésben elengedhetetlenek a regionális autonómia olyan formái, amelyek lehetővé teszik a meglévő szervezeti struktúra gyors megváltoztatását a vészhelyzetekre való gyors reakálás érdekében;

17. rámutat arra, hogy azok a régiók, amelyek közvetlenül tudnak kommunikálni az EU-val, képesek rövid távon megtalálni a legjobb megoldásokat a vészhelyzetekre, és a lehető legjobban felhasználni az igényeiknek leginkább megfelelő erőforrásokat. A regionális feltételek az egyes tagállamokban gyakran eltérőek, így a különböző régiók követelményei is eltérőek lehetnek;

18. sajnálja, hogy a közlemény nem hivatkozik kifejezetten a regionális és helyi szintekre mint az egészségpolitika alapvető elemeire, ehelyett csak a határ menti régiók szerepét említi a határokon átnyúló egészségügyi együttműködésben;

19. úgy véli továbbá, hogy fokozott koordinációra van szükség az összes kormányzati szint között annak megelőzése érdekében, hogy az alapvető területi és regionális autonómia végső soron egyenlőtlenségekhez vezessen a betegellátás terén;

20. hangsúlyozza, hogy a levegőben terjedő, a vektorok által terjesztett és a ragályos betegségek tanulmányozásában és kezelésében részt vevő, jelentős népegészségügyi szükséghelyzetekben referenciaintézményeknek kijelölt kórházakból létre kell hozni egy köz- és magánszféra közötti kiválósági hálózatot;

A világjárvány tanulságai

21. megjegyzi, hogy a tagállamok egészségügyi rendszerei változó mértékben voltak felkészülve a válságra. Egyes rendszerek az elégtelen közegészségügyi kiadások és az egészségügyi személyzet hiánya miatt nem voltak készek egy ilyen mértékű válság kezelésére, miközben mások nagyobb ellenálló képességről tettek tanúbizonyságot. Ennek alapján az Európai Bizottságnak lehetőséget kell kapnia arra, hogy az egyes tagállamokkal szoros együttműködésben rendszeresen értékelje járványvédelmi felkészültségét;

22. e tekintetben üdvözlí az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az uniós készségi és reagálási terv működésének biztosítása érdekében a koordinálása mellett szervezzék meg a tagállami egészségügyi rendszerek stressztesztjét. Megítélése szerint e stressztesztbe teljes mértékben be kell vonni az érintett tagállamok régióit és városait azok hatásköreitől függően;

23. kéri, hogy gondoskodjanak a digitális platformok és alkalmazások folyamatos továbbfejlesztéséről, ideértve a határon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló rendelet 14. cikkében szereplő felügyeleti platformot is; kéri továbbá, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat vonják be a nemzeti és uniós szinten kidolgozandó, az egészségügyi válságokra való felkészültségre és reagálásra vonatkozó kötelező érvényű tervek előkészítésébe, nyomon követésébe és stressztesztelésébe;

24. ajánlatosnak tartja, hogy a javasolt előrejelzési tevékenységek és az egészségügyi adatokra és szolgáltatásokra vonatkozó fokozott jelentési követelmények a nemzeti kitekintésen túl regionális dimenziót is tartalmazzanak;

25. megjegyzi, hogy a helyi egészségügyi és szociális szolgáltatások, valamint a köztes struktúrák kulcsszerepet játszottak a kórházak támogatásában, egyrészt annak érdekében, hogy egyes kórházak elsősorban „Covid-kórházakként” működhessenek, másrészt hogy lehetőséget biztosítsanak olyan betegek befogadására is, akik negatívnak bizonyultak vagy akiknél védettség alakult ki, de folytatni kellett a kezelésüket. Hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a helyi egészségügyi ellátást, amelyben a betegeket a kórházba érkezés előtt és után kezelik. Az Európai Bizottságnak és az RB-nek egyaránt fontos szerepet kell játszania az e téren bevált gyakorlatok terjesztésében;

26. megjegyzi, hogy a világjárvány különösen a társadalom legsérülékenyebb rétegeit (időseket, betegeket, gyermekeket és fiatalokat) sújtotta, olykor rávilágítva a globális társadalmi-gazdasági rendszer sérülékenységére és a technológiákkal (intelligens munkavégzés, távoktatás stb.) kapcsolatos sebezhetőségre. Hangsúlyozza, hogy ezért ezek az ágazatok célzottabb támogatást igényelnek, többek között az EU részéről is;

27. úgy véli, hogy meg kell erősíteni a világjárványt követő koordinációs kapacitást a polgároknak teljes figyelmet fordító, fenntartható életmód helyi szintű előmozdításával, intelligens ösztönzők és szabványok olyan keretrendszerének kiépítésével, amely képes ösztönözni és jutalmazni a közjót célzó polgári felelősségvállalást;

28. szorgalmazza, hogy a Covid19 elleni oltóanyagok és gyógyszerek beszerzésére közös uniós közbeszerzést alkalmazzanak, és módszeresebben használják fel azokat a tagállamok közötti verseny elkerülése érdekében. Kéri továbbá, hogy a közös beszerzések biztosítsanak méltányos és megfizethető hozzáférést más fontos gyógyszerekhez és orvostechikai eszközökhöz, különösen az új, innovatív antibiotikumokhoz, az új vakcinákhoz és gyógyszerekhez, valamint a ritka betegségek gyógyszereihez is;

Egészségügyi rendszerekbe történő beruházások

29. hangsúlyozza, hogy az egészségügyi rendszerekbe történő beruházások tekintetében a közlemény megemlíti, hogy a tagállamok támogatást kapnak egészségügyi rendszereik ellenálló képességének, hozzáférhetőségének és hatékonyságának javításához, az európai szemeszterhez, a szociális eredménytáblához, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközkhöz és a nemzeti tervekhez kapcsolódóan. Meggyőződése, hogy a szubszidiaritás elvével összhangban biztosítani kell, illetve meg kell erősíteni a helyi és regionális önkormányzatok részvételét ezekben az eszközökben és folyamatokban;

30. stratégiai prioritásként határozza meg a távegészségügyi alapszolgáltatások támogatását olyan integrált szakembercsoportok révén, akik krónikus beteg és multimorbid betegeket kezelnek és kísérnek figyelemmel távgondozás keretében. Hangsúlyozza, hogy a telemedicinának köszönhetően az otthon egyre inkább az ellátás helyévé válhat, nyilvánvaló társadalmi-gazdasági megtakarításokkal, valamint a kezelés, a profilaxis és a gyógyítás magas hatékonyságával;

31. úgy véli, hogy a tagállamok együttműködhetnek annak biztosítása érdekében, hogy az egyenértékű tevékenységeket végző egészségügyi szakemberek szerződéses kerete és javadalmazása hasonló legyen, hogy – azonos szakmai alapon – ne hozzanak létre olyan kiváltságos területeket, amelyek vonzóbbak az egészségügyi dolgozók számára, valamint olyan kedvezőtlen adottságú területeket, amelyek nem tudnak egészségügyi dolgozókat felvenni;

32. úgy véli, hogy a frontvonalbeli egészségügyi dolgozók méltányos díjazása és bérkiegészítése alapvető fontosságú az egészségügyi rendszerek ellenálló képességének fenntartásához. Segít az egészségügyi dolgozók szakmai felkészültségének elismerésében, hálát fejez ki önzetlenségükért, ami a világjárvány idején számos tagállamban értékesnek bizonyult az egészségügyi rendszerek ellenálló képességének megőrzése szempontjából;

33. úgy véli, hogy azok a szakemberek, akik csupán személyes gondozásban vesznek részt, és akik ápolási kompetenciával rendelkeznek, segíthetnek a gondozási intézmények igényeinek kielégítésében, és biztosíthatják a szükséges rugalmasságot a szociális és egészségügyi szolgáltatások terén;

34. úgy gondolja, hogy a tagállamoknak folyamatosan értékelniük kellene a struktúrákat és a személyzet kompetenciáit, hogy rendszerszintű vészhelyzetekben képesek legyenek gyakorlati feladatokat (például tesztelesek és oltások) ellátni az egész lakosság számára;

Az oltóanyagokra vonatkozó stratégia

35. arra kéri a tagállamokat, hogy vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat a SARS-CoV-2 elleni oltási kampányba annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az oltóanyagok időben történő terjesztéséhez és kiosztásához, és a dezinformáció ellensúlyozása érdekében az állampolgárok számára világos, tényszerű tájékoztatást nyújtsanak az oltásokról;

36. támogatja a bevált gyakorlatok cseréjét az EU helyi és regionális önkormányzatai között a védőoltásokkal szembeni bizalmatlanság leküzdése, valamint az egészségügyi és a szociális ellátásban dolgozó szakemberek körében kialakult bizalmatlanság okainak megértése terén;

37. meggyőződése, hogy helyes döntés volt engedélyezni, hogy az Európai Unió a tagállamok nevében oltóanyagokat szerezzen be. Úgy véli, hogy az oltóanyagok, gyógyszerek és egyéb egészségügyi felszerelések rendelkezésre állásával kapcsolatos helyzet javítása érdekében az EU-nak arra kell törekednie, hogy a gyártás tekintetében minimálisra csökkentse a harmadik országoktól való függőségét. Úgy véli továbbá, hogy azoknak a vállalatoknak, amelyek állami források felhasználásával fejlesztették ki oltóanyagokat, meg kellene osztaniuk szabadalmaikat más vállalatokkal az európai termelési kapacitások növelése érdekében;

38. úgy véli, hogy az oltási stratégiát ki kell igazítani, ahogy az oltás előrehalad a lakosság körében. Kezdetben a veszélyeztetett csoportokra és az alapvető szolgáltatási szektorban dolgozóakra kell irányulnia, például az egészségügyi dolgozókra és a szociális ellátásban dolgozókra, majd fokozatosan ki kell terjeszteni szélesebb csoportokra, figyelembe véve a helyi társadalmi és gazdasági korlátozások csökkentését is;

39. támogatja egy olyan szervezeti modell létrehozását, amely a lehető legtöbb ember oltását teszi lehetővé a lehető legrövidebb idő alatt, az egyes ampullákban található összes dózis felhasználásával;

Az egészségügyi dezinformáció elleni küzdelemre irányuló stratégia

40. Sürgeti, hogy valamennyi tagállam hozzon összehangolt intézkedéseket az egészségügyi dezinformáció nyomon követése és az ellene való küzdelem érdekében. Mivel a legtöbb tagállamban a helyi és regionális önkormányzatok szembesülnek a legközvetlenebb módon az egészségügyi kihívásokkal, az egészségügyi dezinformáció gyakran szándékos terjesztése közvetlenül ezeket a hatóságokat érinti. A probléma hatékony leküzdése érdekében elengedhetetlen, hogy a helyi és regionális önkormányzatok egyedi és összehangolt támogatásban részesüljenek.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A klímasemleges gazdaság létrehozása: Uniós stratégia az energiarendszer integrációjának megteremtéséért

(2021/C 300/11)

Előadó:	Gunārs ANŠIŅŠ (LV/RE), Liepāja képviselő-testületének tagja
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A klímasemleges gazdaság létrehozása: Uniós stratégia az energiarendszer integrációjának megteremtéséért (COM(2020) 299 final) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégia (COM(2020) 741 final) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a metánkibocsátás csökkentésére irányuló uniós stratégiáról (COM(2020) 663 final)

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A villamosenergia-ellátás fenntartása, az Európai Unió villamosenergia-összeköttetései és az energetikai átállás

- hangsúlyozza, hogy a jelenlegi válságban egyértelműen megmutatkozott, hogy az energia- és áramellátás folyamatosságát minden európai régióban biztosítani kell, többek között az olyan helyzetekben, amikor a globális szállítói láncok megszakadhatnak;
- úgy véli, hogy Európa régiói energetikai szempontból még egyazon ország határain belül is igen sokfélék a villamosenergia-kereslet, a termelési potenciál és a rendelkezésre álló infrastruktúra tekintetében, ezért a rendszerek közötti nemzetközi összeköttetések mellett további erőfeszítéseket kell tenni az egy országon belüli régióközi infrastruktúrák fejlesztésére, melyek garantálják például a megújuló energiák átvitelét a jelentős forrásokkal rendelkező régiókból, úgy véli továbbá, hogy ezeket az infrastruktúrákat egy átfogó európai terv alapján támogatni kell, mivel hozzájárulnak az európai villamosenergia-piac kohéziójához;
- továbbá fontosnak tekinti, hogy erősítsék a transznacionális együttműködést az energiaprojektek közös végrehajtása és a határokon átnyúló villamosenergia-összeköttetés kapacitásainak kiépítésére tekintettel, hogy a terhelési csúcsidekban kiegyenlíthessék az áramellátás lehetséges szűk keresztmetszeit. Az erőművek biztonságos kapacitásának nemzeti minimumszintjei azonban nem lehetnek alacsonyabbak;
- rámutat arra, hogy az Európai Unió jelenleg energiaszükségletének 58 %-át importból fedezi, főként kőolaj és földgáz formájában. A tiszta energiára való átállás csökkenteni fogja az EU fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét és azok importját. Ehhez, valamint az energia- és éghajlat-politikai célok eléréséhez az energiarendszer integrációjának a megteremtésére irányuló uniós stratégia is hozzá fog járulni. Az EU a tiszta energiahordozókra történő átállás során az energiatranszmisszió hatékonyságára irányuló intézkedésekkel együtt összességében kevesebb energiát fog fogyasztani, egyre több hazai megújuló erőforrást fog használni, saját fogyasztásra termelő eszközök és energiaközösségek révén megsokszorozza a termelők számát, és energiabehozatalát lépésről-lépésre diverzifikálni fogja. Ezek az energiatranszmissziók, a diverzifikálás és a helyi energiatermelés várhatóan ellenállóbbá fogja tenni az európai gazdaságot és csökkenteni fogja a külső függőséget,

5. hangsúlyozza a tiszta hidrogén, elsősorban a megújuló energiából előállított hidrogén fontosságát az energiarendszer további integrációja és dekarbonizációja szempontjából, amint azt az energiarendszer integrációjára irányuló uniós stratégia kiemeli; e tekintetben felszólít az EU hidrogénstratégiájának gyors végrehajtására, és utal a tiszta hidrogénről szóló véleményére; elvárja, hogy az Európai Bizottság által bejelentett „Irány az 55 %!” jogalkotási csomag és az uniós gázpiac küszöbön álló felülvizsgálata hozzájáruljon az e véleményben megfogalmazott elvárások megvalósításához és előmozdítsa az ágazati integrációt;

6. hangsúlyozza, hogy lehetővé kell tenni és elő kell mozdítani egy sor különböző megoldást, aminek során figyelembe kell venni egyebek mellett a technológiai fejlődést, valamint az éghajlati, földrajzi, infrastrukturális és energiarendszerbeli feltételek sokféleségét az EU régióiban. Az uniós szabályozási keretnek, amennyire csak lehetséges, technológiailag semlegesnek kell lennie a kibocsátáscsökkentés és a fenntarthatóság szempontjából, figyelembe véve minden létező alternatívát, különösen a helyi szinten rendelkezésre állókat, és el kell kerülnie a túlszabályozást és a fenntartható és biztonságos megoldásokkal kapcsolatos adminisztratív terhek növekedését, valamint iránymutatással kell szolgálnia a háztartások energiaszegénységének csökkentéséhez. A maghasadást alkalmazó energiatermelés nem felel meg a fenntarthatóság kritériumának;

7. mély aggodalmát fejezi ki az Északi Áramlat 2 csővezeték megépítése miatt, amely veszélyezteti Európa energiabiztonságát, növeli az EU Oroszországi Föderációtól való függőségét, és figyelmen kívül hagyja számos uniós és nem uniós ország érdekeit, és az Unió egészének dekarbonizációs célkitűzéseivel összhangban a korai elavulás sorsára jutna. Támogatja az Európai Parlament azon véleményét[1], hogy e politikai projekt befejezését azonnal le kell állítani;

8. emlékeztet az energiaunió megvalósításának öt dimenziójára: az energiabiztonság növelésére, a belső energiapiac megerősítésére, az energiahatékonyság növelésére, a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére („a gazdaság dekarbonizációja”), valamint a kutatás és az innováció előmozdítására az energiaágazatban. Ennek kapcsán prioritásként kell kezelni a villamosenergia-ellátás biztonságát, hogy valamennyi régióban biztosítani lehessen a kritikus infrastruktúrák folyamatos működését, különösen esetleges válságok vagy energiaválságok esetén. Ebben az összefüggésben az elégséges és rugalmas termelési kapacitások mellett helyi energiatermelési, tárolási és rugalmassági megoldásokra lenne szükség ahhoz, hogy minden lakott területen – különösen a kevésbé fejlett, az alacsony népsűrűségű és az elszigetelt energiarendszerrel rendelkező régiókban, – lehessen biztosítani vészhelyzeti, válsághelyzeti és üzemszüneti megoldásokat. Ugyanakkor ki kell emelni a villamosenergia-átvitel modernizációjának a szükségességét. Az EU valamennyi régiója közötti stabil villamosenergia-összeköttetés kialakítása során a fizikai akadályok felszámolására kell összpontosítani a villamosenergia-ellátási rendszer tényleges integrációjának biztosítása érdekében. Több nemzeti energiarendszer egyidejű működése hozzájárul az energiarendszer működési költségeinek jelentős csökkentéséhez és a biztonság javításához azáltal, hogy csökken a helyi áramkimaradásoknak az energiarendszer stabilitására gyakorolt lehetséges negatív hatása, és könnyebbé válik az energiarendszer alapvető működési paramétereinek, például a rendszerfrekvenciának a fenntartása;

9. hangsúlyozza, hogy a villamosenergia-rendszer irányításának hatékonysága és költséghatékonysága, valamint a helyi energiatermelési és -tárolási, valamint a megosztott saját fogyasztásra épülő megoldások (költséghatékony akkumulátorok, szivattyús-tározós erőművek és egyéb megoldások) szintén különös jelentőséggel bírnak;

A helyi és regionális önkormányzatok különleges szerepe

10. rámutat arra, hogy az energiarendszer integrációjára vonatkozó uniós stratégia mértékadó a helyi és regionális önkormányzatok gazdasági talpraállása szempontjából, különösen a Covid19-válságot követően. Az integráltabb energiarendszerre való átállás során az energiahatékonyságnak a helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú célkitűzését kell jelentenie, figyelembe véve a szélesebb kontextust is, különösen az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentését és a kevésbé fejlett régiókat. A nagyobb energiahatékonyság alacsonyabb általános beruházási igényhez, valamint az energiatermelés, -felhasználás és -infrastruktúra alacsonyabb költségeihez vezet. Csökkenti továbbá a kapcsolódó földhasználatot és az anyagi erőforrások felhasználását, az ezzel járó környezetszennyezést, valamint hozzájárul a biológiai sokféleség megőrzéséhez. A rendszerintegráció hozzájárulhat a helyi és regionális önkormányzatok energiahatékonyságának növeléséhez, mivel a rendelkezésre álló erőforrásokat a hatékonyabb energiatechnológiákra való átálláshoz használják fel;

11. nézete szerint a helyi és regionális önkormányzatoknak elő kell mozdítaniuk mind a megújuló energiák részarányának növelését, mind a stratégiák és intézkedések javítását, különösen a fűtés/hűtés és a közlekedés terén. Emellett világosabb energiamegtakarítási tervet kell kidolgozni, különösen a közlekedés és az épületek tekintetében.

12. rámutat, hogy a közlekedés az Európai Unió végsőenergia-fogyasztásának közel 30 %-át teszi ki és elsősorban kőolajtermékektől függ, és hogy széntelenítése a végső fogyasztás nagyobb arányú villamosítását teszi szükségessé mind a közlekedésben való közvetlen felhasználást, mind pedig az új üzemanyagcélú energiahordozók előállítását illetően. Ennek során semmilyen technológiai megoldást nem zárhatunk ki megalapozatlan okokra hivatkozva. Úgy véli továbbá, hogy ki kell alakítani az ehhez szükséges energiaiinfrastruktúrákat, jelentősen hozzájárulva a harmadik országoktól való energiatartózkodás csökkentéséhez, és ezáltal Európa energiatartózkodásának növeléséhez;

13. utal arra, hogy Európában az energiatartózkodás 40 %-a jut épületekre, és ezért az energiatartózkodás csökkentésére és az épületeken belül a megújuló energiatartózkodás használatának előmozdítására irányuló szisztematikus terv jelentősen hozzájárulhat a harmadik országoktól való energiatartózkodás csökkentéséhez és ezáltal Európa energiatartózkodási biztonságának a fokozásához;

14. rámutat arra, hogy az épületek energiatartózkodásának javítását célzó beruházásokhoz megfelelő pénzügyi forrásokat kell biztosítani annak érdekében, hogy támogassák a polgárokat e jelentős előnyökkel járó beruházásokban; valamint hogy a helyi önkormányzatokat be kell vonni ezen források tervezésébe és kezelésébe;

15. felszólítja az Európai Bizottságot, hogy lehetőleg támogassa az olyan épületek felújítására vonatkozó opciók vizsgálatát, amelyek a kultúrtájak vagy történelmi építészeti kultúra megőrzésével kapcsolatos korlátozások alá esnek, és így biztosítsa, hogy ezekben az épületekben a mindenkor előírt betartásával megújuló energiatartózkodásokat használjanak; továbbá felszólít arra, hogy ezt a szempontot az új európai Bauhaus egyik sarokpillérévé tegyék;

A régiók infrastruktúrájának fejlesztése regionálisan differenciáltabb fejlesztési útvonalak révén

16. lényegesnek tartja, hogy az energiatartózkodás integrálása során értékeljék az intézkedések által az egyes régiók növekedésére és különösen az Európai Unió működéséről szóló szerződésben megszabott kohéziós politikai célok megvalósítására gyakorolt hatásokat. Csak így lehet kiegyensúlyozott fejlődést és a nyitott piacon tényleges versenyt elérni. Ezt sajnálatos módon hátráltatják többek között a végső fogyasztók által fizetendő energiatartózkodás közötti jelentős különbségek;

17. úgy véli, hogy figyelembe kell venni a legkülső régiókban a nem összekapcsolt rendszerek műszaki akadályainak leküzdéséhez szükséges további erőfeszítéseket, a belső energiatartózkodásba való hozzáférés és a benne rejlő szolgáltatások nélkül, ami hatalmas beruházásokat jelent az energetikai infrastruktúrába (tartalékkapacitás, átviteli hálózatok, beleértve a szigetek tenger alatti kábeleit is, energiatartózkodás rendszerek, intelligens hálózatok és a kevésbé szennyező üzemanyagokhoz való hozzáféréshez szükséges logisztika), amelyek összességében garantálhatják az energiatartózkodás biztonságát és minőségét, valamint a megújuló energiatartózkodás integrálását;

18. úgy véli, hogy az innovatív megoldásokat nem hátráltatva az energiatartózkodás integrációja során elsősorban a meglévő alapvető regionális infrastruktúrát kell kiépíteni, amelynek erősségei és előnyei a gyakorlatban már bebizonyosodtak. Az igen eltérő regionális éghajlati és infrastruktúrális adottságokra tekintettel kreatív és intelligens megoldásokat kell keresni a meglévő alapvető regionális infrastruktúra leggyengébb pontjai számára. Következésképpen nem feltétlenül szükséges, hogy minden régióban nagyobb mértékben villamos energiatartózkodással fűtsék az épületeket, mivel egyes országok jól kiépített távfűtési hálózattal rendelkeznek. Például Lettország lakóinak több mint 70 %-át látják el távfűtessel. Az így módon szolgáltatott energia mennyisége körülbelül megfelel a lettországi villamosenergia-fogyasztásnak. A távfűtés energiatartózkodással és villamosenergia-termeléssel, valamint az épületek szintjén nem hasznosítható energiatartózkodás felhasználásával járulhat hozzá a célokhoz. Ennek kapcsán a táv- vagy tömbfűtés, illetve a fűtési hálózatok esetében is fokozatosan át kell térni a megújuló forrásokból történő energiatartózkodásra;

Költséghatékonyság a polgárok és a vállalkozások számára

19. hangsúlyozza, hogy az energiatartózkodás továbbfejlesztése esetén mindig értékelni kell, hogy a vállalatok és a polgárok azáltal tudnak-e költségeket megtakarítani. Az „első az energiatartózkodás” elvből kiindulva az integrált energiatartózkodási rendszerek éghajlati hatásának csökkentésére és erőforrás-hatékonyságának növelésére, valamint a végfelhasználók

vonatkozásában a hatékonyságnövelésre kell törekedni. Ugyanakkor azonban ügyelni kell arra, hogy az átállás ne sértse a fogyasztók érdekeit. Az energiahatékonyság javítására irányuló erőfeszítések nem vezethetnek megfelelő kompenzáció nélkül magasabb energiaárakhoz vagy egyéb költségekhez a polgárok és a vállalkozások számára;

20. véleménye szerint az üvegházhatásúgáz-csökkentés célkitűzését oly módon kell végrehajtani, hogy az az érintett tagállam szempontjából a legelőnyösebb és leghatékonyabb legyen, különösen a szociális védelemre szoruló csoportok számára. A megújuló energiára való jövőbeli átállás során továbbra is figyelembe kell venni minden tagállamnak, valamint minden regionális és helyi önkormányzatnak azt az előjogát, hogy meghatározza energiaszerkezetét és energiaellátásának az általános struktúráját;

21. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak mind az EU-jogszabályok összefüggésében, mind a jövőbeli munkái keretében átfogóan hozzá kell ahhoz járulnia, hogy javítsa az EU-ban a nyilvánosság ismereteit és tájékoztatását a megújulóenergia-technológiákról, valamint az megújuló forrásokból történő energiatermelés támogatásáról, mert bizonyos megújulóenergia-technológiák, ill. -termelési eljárások nyilvános elutasítása a technológiai fejlődéshez hozzá nem igazított előírásokkal együtt jelentős mértékben akadályozza a megújuló energiák kiépítését. Fontos az is, hogy a helyi lakosságot ne csak érzékenyítsék, hanem azt is közvetítsék feléjük, hogy a megújuló energiák éppen a helyi közösség számára hajtának gyakorlati hasznót;

22. megjegyzi, hogy külön figyelmet kell szentelni az olyan megoldásoknak, amelyek megszüntethetik az EU belső piacán a végső fogyasztók által fizetendő energiaárak (beleértve az összes azokhoz kapcsolódó költséget) közötti jelentős különbségeket. Az energiarendszerben a megújuló energiaforrások fokozott használatát a végfelhasználói költségek szempontjából is értékelni kell. Ezen a területen még messze nem merítették ki az innovatív és a fogyasztók számára költséghatékony megoldások kifejlesztésének lehetőségeit;

A 2050-es klímasemlegesség felé vezető út

23. emlékeztet arra, hogy figyelembe kell venni az olyan elszigetelt villamosenergia-rendszerekkel rendelkező régiók további erőfeszítéseit, amelyek esetében még nem állnak rendelkezésre innovatív technológiai megoldások, lehetővé téve a más integrált hálózatokkal – például a legkülső régiókkal – való összekapcsolást, ahol olyan alternatív megoldásokat kell fontolóra venni, amelyek összességében garantálhatják az energiaellátás biztonságát és minőségét, miközben megvalósítják a klímasemlegességet;

24. azt a felfogást képviseli, hogy a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, ill. a klímasemlegesség csak akkor érhető el 2050-ig, ha az energiatákarékoság, az energiahatékonyság, a megújuló energiák és a hulladékhő hasznosítása területén tett erőfeszítéseket egymással összekapcsolják. Ahhoz, hogy minden ágazatban csökkentsék az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, az energiahatékonyság fokozása és a megújuló energiaforrások használatának előmozdítása mellett ki kell építeni az összeköttetéseket az alapvető infrastruktúrával;

25. úgy véli, hogy ha 2050-ig egész Európa el kívánja érni a klímasemlegességre vonatkozó célkitűzést, az egyes régiók energiarendszerét tekintve kevésbé releváns, hogy a zöld energiának a teljes energiafogyasztáson belüli jelenlegi részaránya hány százalékkal növekszik. Ehelyett inkább konkrét tervekre van szükség arra vonatkozóan, hogy az egyes régiók hogyan érik el a közösen megállapított uniós célt, vagyis hogy az adott régióban összesen mekkora legyen a zöld energia részaránya az energiafogyasztásban. Az eddig elért eredményekre⁽¹⁾ tekintettel egyértelmű, hogy a különböző tagállamokban és régiókban nagyon eltérő erőfeszítésekre lesz szükség az energiarendszer integrációjához. Egyes régióknak nagy erőfeszítéseket kell tenniük annak érdekében, hogy növeljék a zöld energia részarányát az energiafogyasztásban. Más régiók számára az lesz a kihívás, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket az energiahatékonyság javítására, megint mások számára pedig az alapvető infrastruktúra javítása. Ezért az energiarendszer helyi integrációját célzó uniós stratégia megvalósítása során a regionális megközelítés a dinamikus klímasemleges gazdaság előfeltétele;

A tengeri megújulóenergia-technológiák kilátásai

26. üdvözlzi „A tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégia” című közleményt; hangsúlyozza, hogy konkrét tervezésre van szükség ahhoz, hogy a megújuló energiaforrások kapacitásait – köztük a telepített tengeri szélenergia-kapacitást is – meg lehessen növelni. A 2030-ra és 2040-re kitűzött klímapolitikai célok eléréséhez a már jelenleg is alkalmazott, költséghatékony megújuló energiaforrások –

⁽¹⁾ Eurostat, „Share of renewable energy in the EU up to 19,7 % in 2019”, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20201218-1>.

például a szárazföldi szélenergia és a napenergia – mielőbbi fejlesztésére van szükség. A tagállamok rá vannak utalva a megújuló energiára, hogy 2050-ig elérhessék a szennyezőanyag-mentesség célkitűzését és a klímasemlegességet. A fejlesztés a megújuló energiaforrásokból történő hidrogéntermelés szempontjából is fontos azon ágazatok dekarbonizációjához, amelyekben a kibocsátást nehéz csökkenteni;

27. osztja azt a nézetet, mely szerint a megújuló energia technológiáit (pl. a vízenergia, a geotermikus energia, a napenergia, az árapály- és a hullámenergia, valamint az úszó tengeri szél- és naperőművek, a tengeri hidrogéntermelés) célzottan kell támogatni. Ennek során ugyanakkor a megfelelő technológiai megoldásoknak hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy az EU gazdasági és ökológiai céljai egymással összhangba kerüljenek; hangsúlyozza, hogy ugyanakkor egy világos tervre van szükség ahhoz, hogy a jövőben a megújulóenergia-termelési hálózatokat és létesítményeket – mint a tengeri erőmű-hálózatokat és a tengeri-szélenergia-termelést – a határokon átnyúló összekötő vezetékekhez csatlakoztatva tovább kiépítsék. A tengeri energiatermelés a határokon átnyúló energiaátvitellel párosítva a tengeri térség költségeiben és használatában jelentős megtakarításokat tenne lehetővé. De ennek során nem szabad a halászatot és a hajóközlekedést korlátozni;

28. a biológiai sokféleségre tekintettel világos és gyakorlati előírásokat kér a megújuló tengeri energiaforrások használatához. A „zöld energia” és a „biológiai sokféleség” céljait nem szabad egymás ellentéteinek tekinteni. Sokkal inkább arról van szó, hogy konkrét utakat találjanak a megvalósításukra, hogy a tengeri energiában rejlő lehetőségeket gyorsabban kiaknázhassák, és olyan konkrét tengeri területrendezést valósítsanak meg, amely nemcsak a természeti sokféleség követelményeivel áll összhangban, a tengeri élővilág kisebb mértékű zavarása mellett, hanem a polgároknak az arra irányuló kívánságával is, hogy megőrizték a tengeri tájat, és amely figyelembe veszi az ökoturizmus egyre növekvő potenciálját és a természeti környezet vonzereje irányában támasztott követelményeket;

29. emlékeztet a szigetek és a legkülső régiók potenciáljára a tengeri megújuló energiák fejlesztése terén, amelyek alapvető szerepet játszhatnak a semleges gazdaságra való átállásban, és amelyek Unió-szerte előnyökkel járhatnak az ipar, a gazdaság és a társadalom számára.

30. utal arra, hogy a tengeri energia használata oda vezethet, hogy új munkahelyek jönnek létre, vagy több munkavállalót kell átképezni. Ennek mindazonáltal nem szabad korlátoznia a meglévő foglalkoztatási formákat és az azokhoz kapcsolódó lehetőségeket. Feltétlenül gondoskodni kell a munkaerő átképzéséről, úgy, hogy a továbbképzésnek összhangban kell állnia a megújuló tengeri energia ágazatának specifikus igényeivel;

31. felszólít arra, hogy az EU-nak a megújuló tengeri energiára vonatkozó stratégiájában külön szerepet kapjanak a kikötők. A kikötőket modernizálni kell, és lehetőséget kell kapniuk, hogy ezeket az új üzleti lehetőségeket – a tengeri energiatermelő létesítmények összeszerelése, gyártása és karbantartása – kihasználják;

32. üdvözli az Európai Bizottság felfogását, miszerint „A tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégia” című közleményben javasolt kiépítés megvalósításához minden résztvevőnek – a tagállamoknak, a helyi és a regionális önkormányzatoknak, az EU-polgároknak, a szociális partnereknek és az NGO-knak – együtt kell működniük; hangsúlyozza, hogy a megújuló tengeri energia terén a folyamatos és fokozódó előrehaladás biztosítása érdekében jogbiztonságra és egyértelmű jogi helyzetre van szükség, mivel a beruházások általában nagyon tőkeintenzívek, különösen a tervek kezdeti fázisában;

A metánkibocsátás csökkentésére irányuló uniós stratégia – új esélyek

33. megállapítja, hogy „A metánkibocsátás csökkentésére irányuló uniós stratégia” szerint a globális metánkibocsátásnak csak 5 %-át okozza az EU. Eszerint az EU-nak még a metánkibocsátás csökkentésére irányuló legambiciózusabb tervei is csak csekély hatással járnának a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátásra. Csak azokból az országokból (vagy azok részeitől) lenne szabad engedélyezni a behozatalt a belső piacra, amelyek ugyanolyan szabványokkal rendelkeznek az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentésének vonatkozásában, mint az EU. Csak így biztosítható, hogy az EU által megszabott éghajlat-politikai célok ne károsítsák az EU-nak és vállalatának globális versenyképességét;

34. felszólít arra, hogy gyorsabban ismerjék fel a metánszivárgásokat, mind a Kopernikusz program, mind egyéb eszközök segítségével, ha a Kopernikusz nem képes elegendő adatot szolgáltatni. Döntő fontosságú annak pontos megállapítása, hogy a harmadik országokban hol történik nagyobb mennyiségű metánkibocsátás. Ezeket az információkat nyilvánosságra kell hozni, hogy az uniós polgárok megalapozott döntéseket hozhassanak arról, hogy meg akarják-e venni az ilyen helyeken előállított árukat. A Nemzetközi Energia Ügynökség „World Energy Outlook” (A világ energiaügyi

kilátásai) című kiadványa szerint az olaj- és a gáztermelő létesítmények világszerte nagyon különböző mennyiségű metánt bocsátanak ki. Eszerint ezen a területen a metánkibocsátás csökkentésének jelentős potenciálja rejlik. Ezért az RB felszólít egyrészt a metánszivárgás elkerülésére az EU-ban a termelési, szállítási és újrahasznosítási láncok mentén, másrészt a kitermelés, feldolgozás és szállítás során metánszivárgást okozó fosszilis tüzelőanyagok importálásának megakadályozására;

35. utal arra, hogy „A metánkibocsátás csökkentésére vonatkozó uniós stratégia” szerint a globális metánkibocsátás kb. 40 %-a természetes (biogén) forrásokból, így például vizes élőhelyekről vagy erdőtüzekből származik. Az EU-ban az erdőtüzek megelőzését és hatékony leküzdését sürgető cél lá kellene kinevezni. Ezek ugyanis nem csak a föld felmelegedésére hatnak, hanem a természetnek, valamint az európai embereknek és a vállalatoknak is jelentősen árthatnak. Az RB kéri továbbá annak megvizsgálását, hogy az EU mennyiben tudna hatékonyabban hozzájárulni az erdőtüzek eloltásához és megakadályozásához azokban a harmadik országokban, ahol minden évben jelentős erdőterületek égnek le;

36. ugyanakkor felszólít arra, hogy gondoskodjanak arról, hogy a metánkibocsátásra vonatkozó célok ne csorbítsák az európai régiók konvergenciáját, és ne fokozzák az európai régiók közötti társadalmi-gazdasági különbségeket;

37. a KAP (közös agrárpolitika) kidolgozása keretében hatékony intézkedésekre szólít fel a mezőgazdaságból származó metánkibocsátások csökkentése érdekében. Az új ökörendszerek összefüggésében az alacsony ráfordítású rendszerek, például a legeltetés és a talajvédelmi intézkedések jelentősen hozzájárulhatnak ehhez;

38. felszólít arra, hogy a technológiák fejlesztése és hasznosítása során erősebben vegyék figyelembe az európai gyártókat, hogy a metánsökkentésre vonatkozó célok ne okozzanak még több költséget a polgárok és a vállalatok, különösen a mezőgazdasági termelők és az állattenyésztők részére. Ugyanakkor biztosítani kell, hogy a mezőgazdasági és állattenyésztési metánkibocsátások csökkentése ne vezessen az élelmiszerek áremelkedéséhez;

Következtetések

39. hangsúlyozza, hogy a megújuló forrásokból nyert energia új lehetőségeinek kihasználása mellett továbbra is fontos arról gondoskodni, hogy elsősorban az európai hálózat kibővüljön, és minden régiót csatlakoztassanak a közös európai energiahálózatra. Ezáltal a különböző helyeken lévő megújuló erőforrások jobban kiegészíthetik egymást; Sürgősen meg kell határozni a villamosenergia-ellátás biztonságára és a hálózati stabilitás fenntartására vonatkozó minimumkövetelményeket is;

40. utal arra, hogy figyelembe kell venni a meglévő regionális különbségeket, ezen belül is különös figyelmet fordítva a vidéki és gyéren lakott területekre, és fontos támogatni a költséghatékony megoldásokat is, annak biztosításával, hogy az európai polgárokat és vállalatokat, és különösen a kiszolgáltatott helyzetű csoportokat tehermentesítsék az energiafogyasztás csökkentésének költségeit tekintve, és elkerülve, hogy a legkiszolgáltatottabbak körében növekedjen az esetleges energiaszegénység;

41. megállapítja, hogy a Covid19-világjárvány még jobban megmutatja az energetikai átállás szükségességét, amely hozzájárul a fenntarthatóbb társadalomhoz és gazdasághoz, és biztosítja minden európai régió számára, hogy képes legyen válságok idején az alapvető szolgáltatások nyújtására. Az átmenetnek igazságosnak, fokozatosnak és visszafordíthatatlannak kell lennie, mivel a rövid távú, nem fenntartható megoldások inkább kárt okoznak, mintsem előnyökkel járnak;

42. hangsúlyozza, hogy a helyi és a regionális önkormányzatokat módszeresebben be kell vonni az energetikai átállással összefüggő döntéshozatalba. Biztosítani kell, hogy az érintett helyi és regionális önkormányzatokat – adott esetben egy többszintű éghajlat- és energiapolitikai párbeszéd révén – bevonják a nemzeti energia- és klímacélok kidolgozásába. Az RB megismétli a tagállamokhoz és az Európai Bizottsághoz intézett felszólítását, hogy hozzanak létre állandó platformot az energiaügyi kérdésekkel kapcsolatos többszintű párbeszéd számára. Az RB rámutat arra, hogy a megújuló energiáról szóló 2018/2001/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ nagyon jó alapot biztosít a megújulóenergia-közösségek számára. Felkérjük a tagállamokat, hogy hajtsák végre az irányelv átültetését annak érdekében, hogy növeljék a polgárok részvételét a helyi energiaközösségekben;

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

43. Így elő lehetne segíteni a helyi és regionális önkormányzatoknak, a civil társadalmi szervezeteknek, a gazdaságnak és más érdekelteknek a részvételét az energetikai átállás alakításában; rámutat arra, hogy az új célok megvalósítására tekintettel a politika kialakításánál és végrehajtásánál feltétlenül együtt kell működni a helyi és a regionális önkormányzatokkal, és gondoskodni kell a polgárok és a vállalatok megfelelő tájékoztatásáról és érzékenyítéséről. Ez jövőnk fenntartható alakításának alapja;

44. hangsúlyozza, hogy a polgárok olyannyira fontos részvétele tekintetében figyelembe kell venni, hogy az energiarendszer integrációjának megteremtésére irányuló uniós stratégia sikeres megvalósítása elképzelhetetlen az olyan kezdeményezések nélkül, amelyek elősegítik az alulról felfelé irányuló információáramlást, az információcserét és a helyi szintű képzést. Az RB megállapítja, hogy az érdekeltek megfelelő bevonása nemcsak a politikai intézkedések nyilvánosság általi elfogadását, hanem az elért előrelépések átfogó és átlátható értékelését is megkönnyíti.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027

(2021/C 300/12)

Főelőadó:	Gillian COUGHLAN (IE/Renew Europe), Cork megye közgyűlésének tagja
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027 – Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően COM(2020) 624

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA**

- megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány miatt bevezetett társadalmi korlátozások következtében napjaink társadalmá egyre szélesebb körben és gyorsabb ütemben lép be az oktatás „digitális korszakába”;
- kéri azonban annak szem előtt tartását, hogy amikor az oktatásról és képzésről beszélünk, akkor ez alatt a kisgyermek, a befolyásolható tinédzserek és a kíváncsiságtól hajtott felnőttek kritikus gondolkodásra való nevelését, valamint a kereskedők, a szakemberek, a fizikai dolgozók, a karbantartók, a szolgáltató szektorban dolgozó munkavállalók, a vállalkozók és gazdálkodók – röviden: mindig az emberek – testi és szellemi kibontakoztatását is értjük;
- figyelmeztet arra, hogy ezen a ponton fontos különbséget tenni a digitális oktatás és az online vagy távoktatás között, amelyet a polgárokra vonatkozó első kijárási korlátozások idején kapkodva vezettek be, majd a következő lezárások során kiigazították őket. Napjaink valósága nincs összhangban a digitális oktatás európai jövőképével;
- egyetért azzal, hogy a Covid19-válság ezzel egyidejűleg rávilágított a hatékony digitális oktatás és képzés legfontosabb támogató tényezőire, felgyorsította a változás ütemét, és világossá tette a digitális oktatás erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és korlátait;
- emlékeztet arra, hogy az oktatási rendszerek megszervezése nemzeti hatáskörbe tartozik, az egyes tagállamokon belüli hatáskörmegosztás rendszerének sérelme nélkül; az új kihívások azonban nagyobb mértékű európai koordinációt vagy erősebb támogatási politikákat igényelnek az európai oktatási térségben nemzetközi technológiai szabványok használatával és az EU saját stratégiáinak és ajánlásainak alkalmazásával;
- megismétli⁽¹⁾, hogy a helyi és regionális önkormányzatok oktatásra és digitális befogadásra irányuló támogatása kulcsfontosságú mind a tanulók/diákok, mind a lakosság számára;
- üdvözlí az Európai Unió által az elmúlt két évtizedben az európai polgárok digitális készségeinek fejlesztése érdekében tett erőfeszítéseket, amelyek a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló digitális oktatási cselekvési tervben csúcsosodtak ki, és üdvözlí a magas színvonalú, befogadó, hozzáférhető, hatékony és vonzó oktatás megvalósításának elősegítésére irányuló célkitűzést, amely integrálja a távoktatást, az online oktatást és a vegyes módszertanokat;
- hangsúlyozza a digitális kohézióra vonatkozó, a „Digitális Európát mindenkinek” tárgyban kidolgozott véleményben⁽²⁾ felvázolt koncepció fontosságát, mivel ez fontos új dimenzióval egészíti ki az EU-szerződésben meghatározott hagyományos „gazdasági, társadalmi és területi kohézió” fogalmát. Kéri, hogy ezt terjesszék ki az oktatás területére, és vegyék figyelembe a Szerződés következő módosításakor. Ez szükséges lépés a társadalmi kihívások kezelése érdekében, tekintettel az egyre növekvő digitalizációs igényekre, ugyanakkor biztosítani kell, hogy egyetlen polgár vagy régió se maradjon le;

⁽¹⁾ Az RB véleménye: „Az európai oktatási térség megvalósítása 2025-ig”, 2021. március.

⁽²⁾ COR-2019-03332, az RB „Digitális Európát mindenkinek: intelligens és inkluzív megoldások megvalósítása helyi szinten” című, 2019 októberében elfogadott véleménye.

Digitális jártasság mindenki számára

9. tudatában van annak, hogy a digitális készségek jelentősége túlmutat a munkaerőpiacon, és egyre fontosabb szerepet játszik polgáraink magán- és közéletében, különösen a tanulás, az információkhoz és termékekhez való hozzáférés, valamint a köz- és magánszolgáltatások, a társadalmi befogadás, szabadidő és sok más mindennapi alkalmazás terén;

10. javasolja, hogy a digitális oktatási cselekvési terv támaszkodjon a bevált gyakorlatokra – ahogy azt más ágazatokban, például az üzleti életben is láthatjuk –, miközben továbbra is épít az oktatási szakemberek szakértelmére és az osztálytermekben történő fontos személyes interakciókra;

11. meg van győződve arról, hogy elengedhetetlen annak biztosítása, hogy a digitális oktatás a leginkább kiszolgáltatott személyekhez és csoportokhoz is eljusson és a társadalmi kohéziót elősegítő tényezővé váljon. Az Európai Uniónak keményen kell dolgoznia egy olyan társadalom létrehozásán, amelyben mindenki szerepet vállalhat életkortól, nemtől, társadalmi háttértől, etnikai hovatartozástól, fizikai és szellemi képességeiktől függetlenül;

12. figyelmeztet továbbá arra, hogy a vidéki és távoli térségekben, illetve szigeteken működő oktatási létesítmények hálózati összekapcsoltsága kulcsszerepet fog játszani a lakosság nagyvárosokhoz viszonyított elszórtaságából és elszigeteltségéből adódó különbségek felszámolásában, és hangsúlyozza, hogy a digitális oktatási cselekvési tervnek és az azt végrehajtó nemzeti intézkedéseknek megfelelően kezelniük kell a nagyvárosok és a vidéki térségek, távoli és szigeti régiók közötti digitális szakadékokat;

13. kéri az Európai Bizottságot, hogy tevőlegesen mozgítsa elő a fogyatékkal élő befogadó digitális oktatáshoz való jogát, és sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy azonosítsák a fogyatékkal élő emberek számára tervezett és az ő igényeikre szabott digitális oktatási jellemzőket, ruházzanak be ezekbe, valamint osszák meg egymás között ezeket. A kiszolgáltatott csoportok oktatási és készségigényeit is figyelembe kell venni, és a magas színvonalú alapfokú oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása révén kell kezelni;

14. fontos továbbá figyelembe venni a nemzeti kisebbségek szükségleteit, és lehetővé tenni olyan tartalmak létrehozását és az azokhoz való hozzáférést, amelyek összhangban vannak azzal a jogukkal, hogy az anyanyelvükön tanuljanak;

A digitális oktatás és a digitális átállás metszéspontja

15. rámutat arra, hogy mostantól a társadalom, valamint az európai gazdaságok és a világgazdaság olyan, készségekkel és képességekkel rendelkező embereket keresnek majd, akik az új digitális világ tervezőivé, megépítőivé és természetes tagjaivá fognak válni, és hangsúlyozza, hogy ezzel kölcsönösen összefüggő módon be kell fektetni az alapvető és a fejlettebb digitális készségek meghatározásába, kialakításába és elsajátításába;

16. sajnálja, hogy habár folyamatosan nő ez az arány, jelenleg Európában az aktív munkaerő 35 %-a még az alapvető digitális készségekkel sem rendelkezik⁽³⁾, pedig napjainkban a munkahelyek 90 %-a legalább minimális digitális jártasságot igényel. A tervezett digitális átállással a szükséges alapvető digitális készségek mennyisége és szintje jelentős mértékben nő;

17. mélyen aggasztja, hogy az alapvető digitális készségek terén a foglalkoztatottak és a munkanélküliek, idősebbek és kevésbé képzett felnőttek között tisztán látható szakadék húzódik⁽⁴⁾, és egyértelműen növekszik a szakadék a nők és férfiak digitális oktatásában. A női diákok arra való ösztönzése, hogy TTMM-tárgyakat tanuljanak, a helyes (azaz a nemek közötti digitális szakadék csökkentése felé vezető) irányba mutató intézkedés; felkéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a Digitális Európa program, az Erasmus+, a Horizont Európa és az Európai Szociális Alap végrehajtását használják ki a nők STEM-tanulmányokban való részvételének ösztönzése érdekében, és annak biztosítása céljából, hogy a finanszírozás a digitális oktatást nyújtó szolgáltatók támogatásán keresztül csökkentse ezt a szakadékokat;

18. aggodalmát fejezi ki amiatt is, hogy egyértelmű a digitális szakadék a vidéki területeken élő oktatási közösség (tanárok, diákok és családok) kárára; arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, használják ki a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Mechanizmust, illetve az Európai Szociális Alapot annak szavatolására, hogy a finanszírozás csökkentse ezt a szakadékokat kifejezetten azon régiókat célzó beruházások révén, amelyek demográfiai kihívásokkal küzdenek és jelentős és tartós beruházási hiány sújtja őket. Olyan szilárd és hosszú távú projekteket kell meghatározni, amelyek az egész oktatási közösséget célozzák;

⁽³⁾ Európai Számvevőszék: „A digitális készségek alacsony szintjének javítására irányuló uniós intézkedések”, 2. sz. áttekintés, 2021.

⁽⁴⁾ Uo.

19. e célt szem előtt tartva támogatja a készségfejlesztési program annak biztosítására irányuló célkitűzését is, hogy 2025-ig a 16–74 évesek 70 %-a rendelkezzen legalább alapvető digitális készségekkel;

20. javasolja továbbá, hogy az összes képzési és tanulószereződési gyakorlati képzési program tartalmazzon egy digitális elemet, amely túlmutat a „Digitális lehetőségek” gyakornoki programon és az oktatott készségeken, és hogy a javasolt európai csereplatform hozzon létre tartalmakat ezekhez a tanfolyamokhoz a nemzetközi számítógép-használói jogosítványhoz (ICDL) hasonlóan, kiegészítve a digitális készségek európai tanúsítványát, amely önértékelési megközelítésre fog támaszkodni;

21. hangsúlyozza, hogy a digitális oktatást az egész életen át tartó tanulás szerves részévé kell tenni, és arra kéri a magán- és az állami szektort, hogy tegyen eleget a polgárok oktatása és képzése terén vállalt feladatának annak érdekében, hogy az emberek versenyképes és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő szereplőkké váljanak és azok is maradjanak a piacon, ugyanakkor a magánéletükben is kiteljesedhessenek;

Digitális oktatás – lehetőségek és kihívások

22. hisz abban, hogy az oktatás digitalizálása nagy előnyökkel járhat, ha tanulóközpontú, az életkornak megfelelő és fejlesztésorientált. Egy ilyen oktatás hozzáférhető, befogadó képzést garantálna, közelebb vinne vagy eszközöket biztosítana a mindenki számára elérhető, minőségi oktatás megvalósulásához, és az oktatáshoz való jogot alapvető emberi jogként érvényesítené;

23. közvetlen állami finanszírozást szorgalmaz, hogy új oktatási modelleket dolgozzanak ki és előmozdítsák a 21. századi készségeket az oktatás minden szintjén, az iskolától kezdve az egyetemig, valamint az uniós finanszírozási programok szerkezetének további egyszerűsítését kéri, lehetővé téve ezáltal a részt vevő érdekelt felek szélesebb körének bevonását és az ipar és az egyetemek közötti partnerségek bővítését;

24. kéri a mesterséges intelligencia etikus felhasználásának fokozását, az oktatási és képzési adatok felhasználását az oktatók számára, valamint a kutatással és innovációval kapcsolatos tevékenységek támogatását a Horizont Európa programon keresztül;

25. felkéri az Európai Bizottságot, hogy „közérthető tájékoztatás és kommunikáció” útján tegye elérhetővé és ismertebbé a különféle programokat és intézkedéseket, támogatva a decentralizált megvalósítási rendszert a különböző uniós hálózatokon, például a digitális innovációs központokon keresztül;

26. felajánlja segítségét a Connectivty4schools tájékoztató kampány terjesztéséhez;

27. aggodalmát fejezi ki a digitális erőszak és a zaklatás fokozódása miatt, és hangsúlyozza, hogy az oktatás révén meg kell előzni az ilyen magatartást;

28. kéri, hogy – a régiók bevonásával – a kutatás és fejlesztés elindításához már kezdettől fogva egy utalványrendszert alkalmazzanak a digitális oktatási lehetőségek terén;

29. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az európai városokban és régiókban az elmúlt évben sok tanuló és tanár adott hangot csatlódottóságának a nem megfelelő hálózati összekapcsoltság és felszerelések miatt; egyrészt megismétli azt az üzenetet⁽⁹⁾, hogy meg kell változtatni a helyi oktatási infrastruktúra fejlesztési prioritásait, valamint hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogatni fogják a korszerű, funkcionális, digitális és zöld oktatási infrastruktúrára való átállást közösségeikben; másrészt felkéri a nemzeti kormányokat, hogy uniós vagy nemzeti finanszírozáson keresztül vagy a helyi vállalkozásokkal kötött partnerségi rendszerek révén biztosítsanak minden tanárnak és tanulóknak megfelelő digitális oktatási eszközt, valamint ingyenes hozzáférést a digitális kommunikációs és oktatási alkalmazásokhoz és platformokhoz;

30. hangsúlyozza, hogy a világiárvány rávilágított a tanár pótolhatatlan készségeire. Emberi interakció, közvetítés, bátorítás, szemléltetés, magyarázat, javítás, értékelés, tanácsadás, támogatás, szakértelem és tudás – mindezeket a tanárok nyújtják. Kéri, hogy ezeket a készségeket oly módon fejlesszék, hogy azok digitális keretek közt is alkalmazhatók legyenek; a tanároknak különösen fontos szerep hárul abban is, hogy a tanításba és a tanulásba beépítsék, illetve ezek során használják a digitális technológiákat;

31. figyelmeztet azonban arra, hogy az oktatási technológiáknak továbbra is csupán eszközöknek kell maradniuk, és nem helyettesíthetik a személyes oktatást, mivel az emberi interakciónak döntő szerepe van a diákok jóléte és fejlődése szempontjából, ideértve a tanár és a diák, valamint a diákok közötti kommunikációt is;

⁽⁹⁾ Az RB véleménye: „Az európai oktatási térség megvalósítása 2025-ig”, 2021. március.

32. aggódalmát fejezi ki a legújabb vizsgálatok eredményei⁽⁶⁾ miatt, amelyek szerint a tanároknak csupán 40 %-a érzi magát felkészültnek arra, hogy a digitális technológiákat használja a tanításban;
33. javasolja, hogy a tanárképzési modelleket az egyetemeink és a továbbképzési központok közötti szorosabb együttműködés révén jobban hangolják össze az Európai Unió egészében, és fizikai „központok” létrehozását sürgeti az egyetemi városokban annak érdekében, hogy az egész oktatási rendszerben dolgozó tanárok színvonalas továbbképzésben és folyamatos szakmai fejlesztésben részesülhessenek; mindemellett javasolja, hogy a tanártovábbképzésben használt tartalmak legyenek szabadon hozzáférhetőek, hogy a mindennapi oktatási munka során újra lehessen használni azokat;
34. támogatja a digitális oktatási tartalmak keretének elgondolását; szeretne azonban meggyőződni arról, hogy a finanszírozást regionális szinten fogják nyújtani annak biztosítása érdekében, hogy minden tanár a központ részének érezze magát, valamint hogy az erőforrások kiigazításával támogatják a regionális nyelveket, hogy e tartalmak mindenki számára elérhetőek legyenek;
35. támogatja az európai digitális oktatási tartalmak keretét, amely kialakítja saját technológiai inkubátorát, hogy a megosztható tartalomobjektumok hivatkozási modellje (SCORM) alapján szabványosított és a nyitott oktatási segédanyagok (OER) modelljét követve minőségi tartalmakat hozzon létre, és támogassa a tanárokat és más szakembereket a tartalomnak, valamint a tantervi és értékelési erőforrásoknak az említett kritériumok szerinti létrehozásában. Szükségesnek tartja az együttműködés megerősítését, valamint az oktatási anyagok és a bevált gyakorlatok cseréjének fokozását; javasolja, hogy ez az egység támogassa a nemzeti oktatási minisztériumokat a technológiai alkalmazások értékelésében, hogy a pénzt a legjobb technológiára fordítsák, szigorú ellenőrzést végezzenek, és az összegyűjtött adatokat megfelelően használják fel;
36. felkéri az Európai Bizottságot, hogy megfelelő intézkedésekkel, többek között az Erasmus+, a Horizont Európa és az InvestEU program keretében támogassa az olyan páneurópai platformok létrehozását, amelyek széles körben, befogadó módon és több nyelven terjesztik az oktatási tartalmakat és eszközöket, a regionális nyelveket is figyelembe véve;
37. felhívja a figyelmet az EU digitális kultúrába való befektetésére, kiemelve az Europeana példáját, amely digitális tartalmakat kínál az európai történelemről és kultúráról, és így az Európai Unió egész területén hozzájárul az iskolai oktatás diverzifikálásához;
38. támogatja és szorgalmazza a Közös Kutatóközpont digitális iskolai projektjéhez hasonló kezdeményezések megsokszorozását, amelyek lehetőséget biztosítanak az ingyenes és elérhető virtuális szabadegyetemek (MOOC-ok) számára;
39. hangsúlyozza a digitális kultúra szükségességét az oktatási közösség körében. Egy olyan korban, amikor láthatóan minden tudás elérhető az interneten, elengedhetetlen, hogy az oktatási közösség tagjai képesek legyenek megkülönböztetni a konkrét tényeket a véleményektől, illetve ki tudják szűrni a tényeket, valamint képesek legyenek önállóan elemezni és egybevetni az adatokat;
40. fontos továbbá módokat találni a szülők támogatására azon a téren, hogy segítséget tudjanak nyújtani gyermekeiknek a digitális oktatáshoz való hozzáférésben;
41. megjegyzi, hogy a családok, a diákok és az oktatási szakemberek az internetes megfélemlítés súlyos eseteiről számoltak be; megjegyzi azt is, hogy továbbra is biztosítják és finanszírozzák a tanulók és hallgatók lelki gondozását minden életkorban;
42. kéri az Európai Bizottságot, hogy foglalkozzon az oktatási adatok sajátos jellegével és az ilyen adatok cseréjére és tárolására vonatkozó szabályozás hiánya miatt felmerülő kockázattal; kéri továbbá az Európai Bizottságot, hogy vonja be az Európai Adatvédelmi Testületet a diákokra és a tanulókra vonatkozó adatok különleges jogállásának létrehozásáról való gondolkodásba, valamint jobban hívja fel a digitális oktatásban érintett valamennyi fél (tanárok, diákok, hallgatók, tanulók és szülők) figyelmét a kiberbiztonság fontosságára, és találjon módot a kiberbiztonság folyamatos növelésére ezen a területen.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁶⁾ The OECD Teaching and Learning International Survey (TALIS – Az OECD nemzetközi tanítási és tanulási felmérése), 2018.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai média a digitális évtizedben: cselekvési terv

(2021/C 300/13)

Előadó:	Jan TREI (EE/EPP), Viimsi képviselő-testületének tagja
Referenciaszöveg:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai média a digitális évtizedben: a helyreállítást és átalakulást támogató cselekvési terv COM(2020) 784 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****Általános megállapítások**

1. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság egyrészt egyszerűsíteni akarja az audiovizuális ágazatnak és a médiának nyújtott támogatást, másrészt pedig hangsúlyozni kívánja, hogy a gazdasági fellendülés, az ökologizálás és a digitalizáció kapcsán milyen igényei vannak a helyi és regionális médiának EU-szerte;
2. párbeszédre törekszik az Európai Bizottság Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatóságával (DG CNECT) a cselekvési terv gyakorlati nyomonkövetési intézkedéseinek szánt végrehajtási intézkedésekről. Ennek kapcsán hangsúlyozza, hogy európai, nemzeti, regionális és helyi szinten is szinergiákra van szükség a különböző alapok és szabályozások között;
3. arra törekszik majd, hogy a többi uniós intézmény, az ágazatspecifikus és helyi/regionális érdekelt felek körében, illetve a széles közvélemény előtt is nőjön az RB mint a kérdéskörrel foglalkozó politikai szereplő ismertsége. Ennek célja, hogy bővíteni lehessen a rendelkezésre álló információkat és szaktudást, illetve hogy az RB politikai ajánlásait el lehessen juttatni a különböző döntéshozatali szintekhez;
4. hangsúlyozza, hogy számos tagállamban a régiók hatáskörébe tartozik a média és a kulturális ágazat támogatása és szabályozása, más tagállamokban azonban a médiapolitika az állam hatáskörébe tartozik, a kultúrpolitikáért pedig a helyi, regionális és állami szint megosztva felelős;
5. úgy véli, hogy a médiaágazat támogatásának koordinálásához minden kormányzati szinten feltétlenül szoros partnerséget kell kialakítani a helyi és regionális önkormányzatokkal;
6. üdvözlí a „NEWS” kezdeményezés elindítását, amely a hírmédia-ágazat támogatását hivatott szolgálni, és amelynek finanszírozását az InvestEU garancia révén biztosítják. A kezdeményezés kiemelt helyen foglalkozik majd a helyi és regionális médiával;
7. meggyőződése, hogy a cselekvési terv helyi és regionális hatása nagy lesz, mivel a médiapluralizmus gazdasági, technikai és kreatív értelemben vett teherbíró képessége attól a sok helyi és regionális médiumtól, illetve intézménytől függ, amelyek részesei az értéketermelési láncnak, a szabályozási felügyeletnek, illetve részt vesznek a gyártással és az audiovizuális ágazattal és médiaszolgáltatással kapcsolatos ágazatközi együttműködésben;
8. véleménye szerint az audiovizuális ágazat és a média terén nagyon fontos szerepet játszanak a regionális, illetve akár helyi innovációs stratégiák és az intelligens szakosodás is: innovatív megoldásokat szülnék, illetve a közpolitika és a gazdaság más kulcsfontosságú területeire (oktatás, szakképzés és egészségügy) is továbbgyűrűző hatásuk van;
9. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy amikor a cselekvési terv keretében konkrét eszközöket és intézkedéseket dolgoz ki, buzdítsa arra az uniós tagállamok illetékes hatóságait, hogy teremtsenek minél tisztább helyzetet és minél nagyobb összhangot azokkal a pénzügyi támogatásokkal kapcsolatban, amelyek az idevonatkozó uniós programokban és különösen a helyreállítási eszközökben kimondottan a helyi és regionális média rendelkezésére állnak, és vállalja, hogy segít eljuttatni az ezzel kapcsolatos információkat az érintett helyi és regionális szereplőkhöz;

10. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az európai médiaágazat kilátásairól szervezendő jövőbeli európai hírmédiaforumok és kezdeményezések kapcsán nagyon figyeljen oda arra, hogy ezekben a helyi és regionális média képviselői is minél szélesebb körben képviseltessék magukat, illetve konzultáljanak velük;

11. külön hangsúlyozza, hogy mindenképpen támogatni kell az audiovizuális és médiaszolgáltatásokkal foglalkozó kis és közepes vállalkozásokat. Azt kéri, hogy konzultáljanak velük és vonják be őket az olyan kezdeményezésekbe, mint amilyen a „MEDIA Market Gateway” és az induló és bővülő vállalkozások támogatására szolgáló kreatív innovációs laborok;

12. felhívja a figyelmet arra, hogy – legalábbis még egy átmeneti időszakra – különösen fontosak maradnak a nem elektronikus újságok és reklámok, amelyeket elsősorban az idős emberek nem akarnak elektronikus kiadványokkal helyettesíteni, és hogy a kiadók számára – különösen a vidéki területeken – továbbra is lehetővé kell tenni az újságok kézbesítését;

13. kéri, hogy különösen figyeljenek oda a rádiózás „harmadik ágazatának” számító polgári médiára (amely általában olyan önszerveződő, részvételen alapuló, nem nyereségorientált médiát takar, melynek célcsoportja földrajzilag meghatározott közösségek és/vagy érdekcsoportok). Arra kérünk minden kormányzati szintet, hogy az azt megillető módon kezelje a polgári médiát;

14. sajnálattal veszi tudomásul, hogy nem veszik figyelembe a kisebb országok (piacok) sajátos adottságokból eredő speciális helyzetét – különösen az uniós kisebbségi nyelvekből vagy a migráns csoportok nem európai nyelveiből származó sajátos helyzetét;

15. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kezelje kiemelten és támogassa külön is azokat a köz- és magánműveket, illetve az olyan audiovizuális ágazatot, amelyek az európai régiókban létező egyéb hivatalos és kisebbségi nyelveken hoznak létre tartalmakat és produkciókat, ilyen nyelveken dolgoznak és kínálnak szolgáltatásokat, hozzájárulva ezzel ezeknek a nyelveknek a szabványosításához és a régiók kulturális sokszínűségének tiszteletben tartásához, valamint a helyi lakosság nyelvi jogainak biztosításához. Ez a támogatás, amelyet külön finanszírozás formájában kell biztosítani az ilyen média számára, főként ahhoz kell, hogy lehetővé tegye az ilyen média digitális átalakulásának fejlesztését és ezáltal a digitális környezetben való állandó és tartós jelenlétét;

16. üdvözli azokat az intézkedéseket, amelyek célja, hogy támogassák a helyi és regionális közszolgálati műsorszolgáltatást és kiemeljék annak fontos szerepét;

17. azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy dolgozzon ki olyan speciális támogatási intézkedéseket, melyek segítségével a 2021–2027-es időszakra szóló uniós forrásokból támogatható a helyi és regionális média;

A cselekvési terv általános értékelése

18. figyelmeztet, hogy nem szabad megfeledkezni arról, hogy milyen fontos a digitális jártasságba való beruházás, hiszen az ilyen jártasság a digitális média fogyasztásának előfeltétele;

19. sajnálja, hogy a helyi hírmédia javára hozott szakpolitikai intézkedések eddig nem tették a vállalatok számára kellő mértékben lehetővé a változás megvalósítását, új utak keresését, valamint életképes üzleti és értékesítési modellek kifejlesztését és létrehozását a digitális transzformáció számára;

20. véleménye szerint a cselekvési terv tíz intézkedése tartalmilag megfelel az ágazat számos igényének és akár segítheti is a helyi és regionális média helyzetének javulását. Úgy véli azonban, hogy a cselekvési tervben nem ismerik el egyértelműen, hogy több uniós tagállamban a regionális önkormányzatoknak vannak a médiával és az audiovizuális ágazattal kapcsolatos jogkörei;

21. külön javasolja, hogy teljes mértékben ismerjék el a helyi és regionális jogköröket, és könnyítsék meg a helyi és regionális önkormányzatok számára, hogy részt vehessenek egy strukturált párbeszédben a cselekvési terv konkrét intézkedéseiről – különösen az 1. és a 7. intézkedésről;

22. úgy véli, hogy egy jól kidolgozott szabályozás és stratégia – testreszabott támogatási intézkedésekkel karöltve – olyan környezetet teremthet, amely lehetővé teszi a helyi és regionális média számára, hogy sikeresen kezelje a gazdasági helyreállítással, a vállalkozói tevékenység ökológizálásával és a digitalizációval kapcsolatos kihívásokat;

23. rámutat arra, hogy nemcsak abban kell segíteni az ágazatot, hogy finanszírozni tudja a tartalmak gyártását és terjesztését, hanem az uniós politikának azt is el kellene ismernie, hogy az audiovizuális ágazatot és a médiaágazatot nem lehet a többi ágazathoz hasonlóan szabályozni. Hangsúlyozza, hogy olyan uniós politikára van szükség, amely lehetővé teszi az európai médiaágazat számára, hogy egy tisztességesen működő digitális környezetben továbbra is versenyképes tartalmakat gyárthasson;

24. tartós hatást vár a cselekvési tervtől, és olyan átfogó uniós médiapolitikát szorgalmaz, amelyben uniós alapokkal és uniós programokkal ötvözik a szabályozást, a verseny- és az adópolitikát, hogy ezzel is ösztönözzék az innovációt, egyforma versenyfeltételeket teremtsenek az európai médiaágazat számára és egyszersmind védjék az Európa alapjául szolgáló értékeket, azaz az emberi méltóság tiszteletben tartását, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartását. Ezeknek az értékeknek a teljes körű tiszteletben tartása kell hogy az előfeltétele legyen annak, hogy az európai média uniós forrásokból részesülhessen;

25. fontosnak tartja egy erősen pluralista, gazdaságilag működőképes, innovatív, független, megbízható és olyan európai médiaágazat garantálását, amely az egész társadalmat el tudja érni. Ez ugyanis nagyon fontos az Európai Unió, az uniós demokráciák, illetve az emberek, a fogyasztók és a vállalkozások számára is. Mindez egyben a társadalmi kohézió kérdése is;

26. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi online platformokhoz képest a helyi és regionális média gyakran hátrányos helyzetben van. Az RB szerint az EU részéről nagyobb figyelemre van szükség ahhoz, hogy megoldjunk egy sor problémát (ilyen például az információs aszimmetriák vagy az adatokhoz való hozzáférés kérdése). Az online platformok vertikális integrációja és ellenőrző funkciója ugyanis súlyosan csorbítja a különböző szolgáltatásokhoz és tartalmakhoz való hozzáférést, illetve szűkíti ezek kínálatát. Ezért szükségesnek tűnik, hogy a következő uniós irányelvek olyan mechanizmusokat hozzanak létre, amelyek arra készítik a platformokat, hogy ajánlataikba beillessék az állami vagy regionális hatóságok által elismert helyi és regionális médiát. Az, hogy ezek a platformok a saját szolgáltatásaikat részesítik előnyben, komoly fenyegetést jelent a pluralizmus és a tisztességes verseny szempontjából;

27. hangsúlyozza, hogy a média szabadsága, pluralizmusa és függetlensége, valamint az újságírók biztonsága a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságához való jog alapvető elemei, és nélkülözhetetlenek az EU és tagállamai demokratikus működéséhez, és ezzel összefüggésben nagyra értékeli a független „őrökutyák” (watchdogs), például a lipcsei sajtó- és médiaszabadság európai központja által végzett munkát;

Gazdasági szempontok

28. emlékeztet arra, hogy üzleti modelljüktől függetlenül a független helyi és regionális médiaszereplők folyamatosan pénzügyi gondokkal küzdenek a piacon, és hogy a Covid19-világjárvány miatt tovább romlik a helyzetük;

29. aggodalommal szemléli, hogy egyes szereplők továbbra is visszaélnék a fejlettebb technológiából és a nagyobb vállalatméretből származó piaci előnyükkel, ami tovább súlyosbítja azt a problémát, amelyet az uniós tagállamok audiovizuális ágazatának szétforgácsolt piaca jelent;

30. örömmel veszi tudomásul, hogy egyes uniós tagállamok nemrég úgy határoztak, hogy jelentős összegeket fordítanak a helyi és regionális újságírás támogatására;

31. továbbra is úgy véli, hogy az audiovizuális és a médiaágazat stratégiai jelentőséggel bír az európai gazdaság és a válságból való kilábalás szempontjából. Üdvözlí, hogy az Európai Bizottság iparpolitikai szempontok alapján akarja fejleszteni ezt a területet, és ennek keretében innovációs párbeszédet akar folytatni az iparral és egy speciális tőkebefektetési platformot szándékozik igénybe venni;

32. úgy véli, hogy észszerű lehet a médianak és az audiovizuális ágazatnak nyújtott támogatás területi hatásait (ideértve a vidékfejlesztési potenciálját) is felmérni és értékelni, különösen abból a szempontból, hogy milyen munkahelyteremtő hatásuk van ezeknek az intézkedéseknek a médiaközpontokban. Ennek hatása lehet a vidékfejlesztés területére is, amennyiben ezzel párhuzamosan célzott lehetőségeket is kínálnak, amelyeket a konjunktúra-programok keretében kellene megteremteni;

33. hangsúlyozza a mozi mint alacsonyküszöbű és – különösen a vidéki területeken – gyakran egyetlen kulturális kínálat jelentőségét, felhívja a figyelmet arra, hogy a koronavírus-világjárvánnyal összefüggésben a mozik hónapokig tartó bezárása rendkívüli következményekkel jár, és úgy véli, hogy az európai mozivilág megőrzése érdekében megfelelő időszakot kell biztosítani a filmek mozikban történő kizárólagos vetítésére, mielőtt azokat a nemzetközi online videótéka platformokon keresztül mutatják be;

34. kéri, hogy segítsék az európai szintű együttműködést és hálózatépítést a helyi és regionális audiovizuális és médiaszereplők, valamint a közigazgatási szervek között, hogy közös projekteket lehessen megvalósítani, szinergiákat lehessen kialakítani és meg lehessen osztani a bevált gyakorlatokat;

35. üdvözli azokat a nemrégiben indult uniós kezdeményezéseket, amelyek célja, hogy áthidalják a szakadékot a technológiai innovációkra előirányzott eszközök, illetve az audiovizuális és médiaágazat kulturális és kreatív szempontjai között;

36. külön üdvözli, hogy az Európai Bizottság javasolta, hogy fordítsanak több pénzt a médiaágazat támogatására azzal, hogy a Kreatív Európa program 2021–2027-es költségvetéséből 61 millió eurót különítenek el a minőségi újságírás, a médiaszabadság, a médiaismeretek és a médiasokféleség támogatására;

37. üdvözli emellett a cselekvési terv új interaktív eszközét is, amellyel a médiavállalatokat tájékoztatják a különféle támogatási lehetőségekről. Azt javasolja a helyi és regionális önkormányzatoknak, hogy népszerűsítsék azokat a támogatási eszközöket, amelyek kimondottan a helyi és regionális médiának szólnak;

38. felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy szakképzett munkaerőt vonzzanak az audiovizuális médiagyártás ágazatába, valamint a már most tapasztalható szakemberhiányra, különösen a filmtechnikai szakmákban, és e tekintetben finanszírozási lehetőségeket szorgalmaz a Kreatív Európa program MEDIA ága keretében;

39. a fesztiválok támogatásának a 2021–2027-es Kreatív Európa program MEDIA ága keretében történő átszervezésével összefüggésben kéri, hogy egyediségük és minőségük megőrzése érdekében a fesztiválokat továbbra és folyamatosan egyedileg is támogassák, és ne csak az európai hálózatokban;

40. a cselekvési terv 1. intézkedésével kapcsolatban erős helyi megközelítésmódot és szoros partnerséget javasol a helyi és regionális önkormányzatokkal. Ennek fényében azt ajánlja, hogy számoljanak be az Európai Bizottságnak arra irányuló bevált módszerekről, hogy összekapcsolják az ilyen intézkedéseket és felveszik azokat a tagállamok gazdaságélénkítési terveibe és cselekvési terveibe;

Helyi és regionális média

41. hangsúlyozza, hogy a helyi hírmédia fontos szerepet játszik a közéletben és a politikai vitában, mivel politikai ismereteket közvetít és részvételre buzdít. A független helyi hírmédia a demokrácia támaszaként szolgál a társadalomban;

42. egyetért azzal, hogy a média sokszínűségének és függetlenségének védelme olyan kiemelt politikai célt kell hogy jelentsen, amelyet ennek a cselekvési tervnek a keretében is ki kell hangsúlyozni;

43. utal arra, hogy a helyi média egyik szerepe, hogy magas minőségű, átfogó és kritikus tudósításokkal, objektív és hiteles módon tájékoztassa a közvéleményt a kormányzati és közügyekről, hogy a helyi lakosok megkapják a szükséges információkat, és véleményt formálhassanak az adott kérdésekről. A helyi média az adott régiót képviseli, és segít az embereknek megérteni, hogy egy közösség részei, és hogy a közös helyi hírcsatornájuk is összeköti őket egymással, nem csak a földrajzi közelség;

44. kifogásolja, hogy a hagyományos helyi médiával és digitális platformokkal rendelkező, sűrűn lakott városi térségekkel ellentétben a gyéren lakott vidékeken gyakran nincs se hagyományos, se digitális helyi média. Ennek megfelelően vannak olyan térségek, ahol nagyon kevés vagy egyáltalán nincs is újságírói tevékenység;

45. véleménye szerint a helyi és regionális hír- és kultúrműsorok egész Európában a regionális közszolgálati média központi elemét jelentik. A regionális közszolgálati média is hozzájárul a régiókban a média sokszínűségéhez. Abban is segít, hogy bevonja az embereket a helyi és regionális önkormányzatok, illetve a kulturális és szociális szervezetek tevékenységeibe;

46. szilárd meggyőződése, hogy a regionális közszolgálati médiának minden kommunikációs csatornán – rádión, televízión és interneten, illetve az ilyen térségekben rádiós és televíziós szolgáltatásokat nyújtó platformokon keresztül is – elérhetőnek kell lennie az emberek számára, hogy ne veszítsen jelentőségéből és továbbra is be tudja tölteni fő funkcióját. A speciális nemzeti adottságoktól függően az is fontos, hogy a regionális média műsorait minden lehetséges csatornán keresztül – kábelén, digitális földfelszíni televíziózás keretében, műholdon és interneten – fogni lehessen;

47. azt ajánlja, hogy helyi és regionális szinten erősítsék meg a cselekvési terv több intézkedését, főként az 1. intézkedést, feltéve, hogy elegendő beruházás van betervezve a helyi szereplők kapacitásbővítéséhez;

Innováció és technológia

48. úgy véli, hogy a digitalizáció révén új célcsoportokat lehet elérni, a hagyományostól eltérő tartalmakkal lehet operálni, új szolgáltatásokat lehet biztosítani a helyi és regionális média számára és elő lehet segíteni a régióközi kulturális együttműködést. Véleménye szerint csak az ágazatokon átívelő digitalizáció hoz teljesen új lehetőségeket merész üzleti modellekhez, illetve innovatív digitális szolgáltatásokhoz és termékekhez, ugyanakkor aggódik amiatt, hogy az ezzel a változással járó költségek túl nagyok lehetnek a helyi és regionális önkormányzatok számára;

49. emlékeztet arra, hogy csökkenteni kell a városok és a vidéki térségek közötti digitális szakadékot, ami előfeltétele annak, hogy a vidéki területeken is használni lehessen digitális kommunikációs eszközöket, és az ottani lakosság is hozzáférhessen az összes rendelkezésre álló információhoz;

50. úgy véli, hogy a médiaágazat központi szerepet játszik a jelenlegi, határokon átívelő forradalomban (adatok, mesterséges intelligencia és blokklánc). Véleménye szerint a médiának kiemelt szerepet kellene játszania az Európai Bizottság mesterséges intelligenciával foglalkozó szakértői csoportja által kidolgozott etikai irányelvek tesztelésében és átültetésében is, illetve abban, hogy azokat a médiaágazathoz igazítsák;

51. pontosan tudja, hogy az európai kultúra és filmművészet elválaszthatatlanul kapcsolódik az európai identitáshoz. Az európai értékek és életmód fenntartásához és előmozdításához elengedhetetlen, hogy az egész EU-ban jól működő médiapluralizmus legyen. Minden médiakörnyezet attól függ, hogy az uniós helyreállítási tervek végrehajtása során kiegyensúlyozott prioritásokat határoznak-e meg. Szorosabb kapcsolatot kell például biztosítani egyrészt az uniós audiovizuális és médiapolitika, másrészt pedig a kutatás és az innováció között;

52. hangsúlyozza, hogy az audiovizuális ágazat fontos szerepet játszhat a regionális és helyi turizmus előmozdításában – különösen a vidéki térségekben – azzal, hogy kreatívan népszerűsíti ezeket a helyeket és terjeszti azok vonzerejét, valamint segíti a fenntartható turizmust és a gazdasági fejlődést;

53. üdvözlözi, hogy az adatinfrastruktúra kapcsán a cselekvési terv fő intézkedése szinergiákat teremt majd a Horizont Európa és a Digitális Európa programmal. Ennek célja az innováció és a kreativitás ösztönzése és az, hogy a média annak minden formájában – legyen szó állami vagy kereskedelmi, kicsi vagy nagy csatornákról – egyformán elérhető legyen mindenki számára. Hangsúlyozza, hogy ezekből a szinergiákból a tulajdonviszonyoktól és az igazgatási struktúráktól függetlenül a helyi és regionális médiának is profitálnia kell. Ebből kiindulva az európai információs és audiovizuális tartalomgyártás terén szisztematikusan be kell fektetni az olyan technológiákba, mint a többnyelvű feliratozás, a jelnyelvi szinkronizálás vagy az audionarráció;

54. úgy véli, hogy a Horizont Európa program szerepet játszik a nyílt forráskódú infrastruktúra médiakomponenseinek támogatásában is: ez a sikeres innováció előfeltétele, méghozzá nemcsak a technológia, hanem az új üzleti modellek szempontjából, illetve ahhoz is, hogy ezek az új üzleti modellek valamennyi médiumban elterjedjenek;

55. úgy véli, hogy valamennyi vonatkozó uniós támogatási programban (Kreatív Európa, Erasmus+, Horizont 2020 stb.) megfelelő figyelmet kell fordítani az audiovizuális és médiaágazatban dolgozók digitális készségeinek fejlesztésével kapcsolatos helyi és regionális igényekre. A digitális készségeknek túl kell mutatniuk az IKT-val kapcsolatos alapvető készségeken, és ki kellene terjedniük a média- és információs készségekre is;

56. kéri, hogy helyi és regionális szinten nyújtsanak célzott támogatást ahhoz, hogy európai technológiai központokkal közösen európai médiatechnológiai központokat lehessen létrehozni, amelyek médiaszereplők képzésével és a média függetlenségével, valamint egyebek mellett azzal foglalkoznának, hogy miként lehet finanszírozáshoz (például helyreállítást célzó finanszírozáshoz) jutni. Ez lehetővé teszi a kísérleti kezdeményezéseket és innovatív európai megoldások terjesztését;

A média függetlensége, hitelesség és nagyobb beleszólás biztosítása az emberek számára

57. úgy véli, hogy egy olyan egészségügyi válságban, mint amilyen a Covid19-világjárvány, rendkívül fontos a megbízható információkhoz való hozzáférés; rámutat arra, hogy mind az állami, mind a magánmédia – a szolgáltatások minőségi és mennyiségi szempontból széles skálájával – tájékoztatást nyújt, dokumentál, szórakoztat és oktatási és kulturális szolgáltatásokat kínál helyi, regionális és országos szinten a világjárvány kontextusában, ezáltal jelentősen

hozzájárulva a válság kihívásainak kezeléséhez; utal arra, hogy alapvető problémák vannak a következő területeken: a hatóságoktól származó információkhoz való hozzáférés, internethozzáférés, a független média védelme és előmozdítása, dezinformáció a közegészségügy terén és a közegészségügy felügyelete;

58. megismétli, hogy a dezinformáció veszélye miatt minden területi szinten intézkedéseket kell hozni a hírelőellenőrzők munkájának támogatására és a lakosság médiaműveltségének növelésére;

59. emlékeztet az Európai Unió Alapjogi Chartájára, amely többek között kifejezetten előírja a médiaszabadságot, a médiapluralizmust és az alapvető jogok tiszteletben tartását. Hangsúlyozza, hogy a pénzügyi nyomás, amely kikezdi a professzionális online újságírás létjogosultságát, komoly fenyegetést jelent a média szabadságára nézve. Reméli, hogy az Európai Bizottság a tagállamok médiapluralizmus megőrzésére vonatkozó szabályozási hatáskörének figyelembevételével arra használja majd a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt és a digitális piacokról szóló jogszabályt, hogy orvosolja a piaci hiányosságokat, valamint javítsa a technológiai óriások és a hírszolgáltatók közötti kiegyensúlyozatlan viszonyt;

60. hangsúlyozza, hogy a média csak akkor lehet hiteles, ha egyben független is, és ha garantált a véleménynyilvánítás szabadsága. Ezzel ellentétben vannak olyan helyzetek, amikor egy kormányzati vagy nem kormányzati szerv önállóan dönthet arról, hogy mely tartalom számít megbízhatónak, hogyan kezelik a platformokon a hozzáférés ellenőrzését, és milyen tartalmakat tartanak vissza;

61. a cselekvési terv idevonatkozó intézkedései kapcsán külön hangsúlyozza a polgárok bevonását és a számukra nyújtott előnyöket (amelyek a projektek támogatásának fő kritériumai), valamint a polgárok, különösen a fiatalok médiaműveltségének javítását;

62. úgy véli, hogy a félretájékoztatás elleni küzdelem és a polgárok digitális médiakörnyezetben való eligazodásának elősegítése érdekében segíteni kell az emberek média- és információs műveltségének növelését, valamint egy minőségi tartalommal és etikus önszabályozással rendelkező média-ökoszisztéma létrejöttét, mivel ezzel lehet küzdeni a dezinformáció és az álhírek ellen;

63. üdvözli, hogy a cselekvési terv középpontjában az emberek állnak, különösen ami a pluralista, sokszínű és független médiakörnyezethez való hozzáférés jogát illeti regionális és helyi szinten is;

64. hangsúlyozza, hogy a média függetlensége érdekében a médianak nyújtott pénzügyi támogatás lehetőség szerint csak átmeneti megoldás legyen, és annak valóban egyetemesnek kell lennie. A piac által finanszírozott szabad újságírás megőrzése érdekében korlátozni kell a szelektív támogatásokat. Kivételes intézkedések meghozatala esetén azonban gondosan el kell kerülni a piaci torzulásokat, és mindenképpen biztosítani kell a média függetlenségét;

65. úgy véli, hogy a médiatudatosság fejlesztése érdekében az Audiovizuális Médiaszolgáltatásokat Szabályozó Hatóságok Európai Csoportjának (ERGA) elő kell mozdítania a tapasztalatok és bevált gyakorlatok cseréjét, különös tekintettel a független nemzeti szabályozó hatóságok támogatási, kutatási, tudatosságnövelő, együttműködési és értékelési tevékenységeire, valamint a nemzeti szabályozó hatóságok, médiaszolgáltatók és oktatási intézmények közötti együttműködés formáira;

Szabályozási háttér

66. kéri, hogy az Európai Bizottság jól működő európai médiapiac iránti elkötelezettsége valamilyen konkrét formában is testet öltjön. Úgy véli, hogy e probléma sikeres megoldása túlmutathat az adatokra vonatkozó jogszabályokon, mivel magában foglalja a nemzeti és európai versenypolitikai eszközök aktív használatát is, például annak elkerülése érdekében, hogy Európában az új belépők számára csak korlátozottan álljanak rendelkezésre kulcsfontosságú infrastruktúrák;

67. továbbra is úgy véli, hogy az uniós audiovizuális politikának a médiával kapcsolatos valamennyi területen – például a verseny, a szerzői jog, az adatok stb. területén – a szélesebb mozgástér holisztikus szemléletén kellene alapulnia. Az audiovizuális és a médiaágazat terén még inkább horizontális megközelítésre van szükség az uniós szakpolitikai döntéshozatalban. Az RB részletesebb hosszú távú jövőképet szorgalmaz az európai audiovizuális ágazat és az egész médiaágazat számára;

68. úgy véli, hogy az európai digitális egységes piac adatpolitikájához egyedi szabályozási megközelítésre van szükség annak érdekében, hogy az erős nemzetközi online videótéka-platformok egyre bővülő üzleti tevékenysége minden európai javát szolgálhassa;

69. olyan részletesebb uniós szakpolitikát szorgalmaz, amely valóban egyenlő versenyfeltételeket teremt valamennyi audiovizuális médiaszolgáltató számára. Ez magában foglalja az adatmegosztásra, a verseny nyomon követésére és az adókedvezményekre vonatkozó szabályokat. Az ágazat kisebb piaci szereplői számára lehetővé kell tenni a kivételeket, mégpedig a tartalom sokféleségének növelése és a helyi gyártás fokozása érdekében;

70. úgy véli, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály, a demokráciáról szóló cselekvési terv és a médiáról szóló cselekvési terv közötti szorosabb uniós szintű szakpolitikai koordináció számos előnnyel jár. Ezeknek a dokumentumoknak ugyanis ugyanazt a célt kell kitűzniük: egy nemzetközileg versenyképes, technológiailag fejlett, etikus és pénzügyileg stabil európai ökoszisztéma megteremtését;

71. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az audiovizuális tartalmakhoz való jobb hozzáférés és azok terjesztése előnyös lesz a határokon átnyúló növekvő kereslet szempontjából (gondolva itt a határ menti régiókra is) és a nyelvi kisebbségek számára, ezért az uniós politikának támogatnia kell azt. Még jobban vissza kell szorítani, illetve tovább kell csökkenteni a területi alapú tartalomkorlátozást, hogy az ágazat Unió-szerte szabadon fejlődhessen;

Irányítás

72. úgy véli – különösen a cselekvési terv 1. intézkedése kapcsán –, hogy az erős helyi alapú megközelítés és a helyi és regionális önkormányzatokkal való szoros partnerség hatékony eszközt jelent a terv célkitűzéseinek eléréséhez;

73. készen áll arra, hogy az Európai Bizottsággal közösen nyomon kövesse ezt a cselekvési tervet, hogy végrehajtási intézkedések kidolgozásával Unió-szerte maximalizálják a helyi és regionális média lehetőségeit.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

INTERACTIO – NA DALJINU – 144. PLENARNO ZASJEDANJE OR-A, 5.5.2021.–7.5.2021.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A határokon át terjedő egészségügyi veszélyek és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ megbízatása

(2021/C 300/14)

Előadó:	Olgierd GEBLEWICZ (PL/EPP), Nyugat-Pomeránia (Zachodniopomorskie) vajdaság elnöke
----------------	---

Bevezető megjegyzések

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

- támogatja az Európai Bizottság arra irányuló terveit, hogy erősebb és átfogóbb jogi keretet dolgozzon ki, amelynek alapján az Európai Unió – tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét, valamint azt, hogy az egészségügyi ellátás és a válsághelyzetekre való felkészülés elsődlegesen a tagállamok hatáskörébe tartozik – EU-szerte gyorsan tud reagálni a határokon át terjedő egészségügyi veszélyekre, illetve készségi és reagálási intézkedéseket kezdeményezhet,
- felhívja a figyelmet arra, hogy a közegészségügy 19 európai uniós tagállamban nem kizárólag nemzeti szintű, hanem jórészt decentralizált feladat, és a helyi és regionális önkormányzatok jelentős hatáskörökkel rendelkeznek a nemzeti egészségügyi rendszerben. Ezért az RB egy erősebb szubnacionális elem bevezetését kéri,
- rámutat, hogy a Covid19-világjárvány immár valódi stressztesztnek tekinthető, amely felszínre hozta a készség, a határon átnyúló kommunikáció, valamint a tagállamok és a határ menti régiók közötti együttműködés súlyos hiányosságait az egészségügyi veszélyek kezelése terén. Tagállamonként, de régióként is nagyon eltérő járványügyi eljárásokat alkalmaztak, ami nemcsak egészségügyi, hanem társadalmi és gazdasági szempontból is negatív következményekkel járt,
- úgy véli, hogy a Régiók Európai Bizottságának – mint valamennyi uniós tagállam helyi és regionális önkormányzatait képviselő intézménynek – a képviselőit megfigyelőként be kell vonni a népegészségügyi szükséghelyzetek kezelésére uniós szinten létrehozott testületek, bizottságok és munkacsoportok, különösen a népegészségügyi szükséghelyzetekkel foglalkozó tanácsadó bizottság munkájába,
- kéri, hogy dolgozzanak ki hatékony eszközöket a határ menti régiók közötti koordinációhoz, gondolva az Európai Unió külső határainál fekvő régiókra is, és javasolja határon átnyúló régióközi kapcsolattartó csoportok létrehozását,
- megjegyzi, hogy bár – a szubszidiaritás elvét tiszteletben tartva – az egészségügyi politika továbbra is elsődlegesen a tagállamok hatáskörébe tartozik, az Európa jövőjéről szóló vita során fontolóra kell venni az egészségügy terén meglévő uniós hatáskörök (az EUMSZ 168. cikke) elmélyítését annak érdekében, hogy a határokon át terjedő súlyos egészségügyi

veszélyeket az egész Európai Unióban szolidáris módon kezelhessük, figyelembe véve ugyanakkor az egészségügy szubnacionális szintű struktúráinak és a tagállami egészségügyi hatóságok hatásköreinek sokféleségét. Ezeknek az új hatásköröknek többek között lehetővé kell tenniük az Európai Bizottság számára, hogy uniós szinten formálisan elismerje a népegészségügyi szükséghelyzeteket,

— emlékeztet arra, hogy a Covid19-világjárványt az Európai Unión belüli szabad mozgás jelentős korlátozásai kísérik.

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

A. Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és az 1082/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről

1. módosítás

5. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A Bizottság a tagállamokkal és a releváns uniós ügynökségekkel együttműködve egészségügyi válságokra és világjárványokra vonatkozó uniós tervet (a továbbiakban: uniós készségi és reagálási terv) dolgoz ki a határokon át terjedő egészségügyi veszélyekre való hatékony és koordinált uniós szintű reagálás előmozdítása érdekében.	(1) A Bizottság a tagállamokkal és a releváns uniós ügynökségekkel együttműködve egészségügyi válságokra és világjárványokra vonatkozó uniós tervet (a továbbiakban: uniós készségi és reagálási terv) dolgoz ki a határokon át terjedő egészségügyi veszélyekre való hatékony és koordinált uniós szintű reagálás előmozdítása érdekében.
(2) Az uniós készségi és reagálási terv kiegészíti a 6. cikkel összhangban kidolgozott nemzeti készségi és reagálási terveket.	(2) Az uniós készségi és reagálási terv kiegészíti a 6. cikkel összhangban kidolgozott nemzeti készségi és reagálási terveket.
(3) Az uniós készségi és reagálási terv különösen az alábbiakra vonatkozó, irányítással, kapacitásokkal és erőforrásokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz:	(3) Az uniós készségi és reagálási terv különösen az alábbiakra vonatkozó, irányítással, kapacitásokkal és erőforrásokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz:
a) a Bizottság, a tagállamok és az uniós ügynökségek közötti, kellő időben megvalósuló együttműködés;	a) a Bizottság, a tagállamok, azok régiói és helyi önkormányzatai, valamint az uniós ügynökségek közötti, kellő időben megvalósuló együttműködés;
b) a Bizottság, az uniós ügynökségek és a tagállamok közötti biztonságos információcsere;	b) a Bizottság, az uniós ügynökségek és a tagállamok közötti biztonságos információcsere;
c) járványügyi felügyelet és monitoring;	c) járványügyi felügyelet és monitoring;
d) korai figyelmeztetés és kockázatértékelés;	d) korai figyelmeztetés és kockázatértékelés;
e) kockázatokkal és válsághelyzetekkel kapcsolatos kommunikáció;	e) kockázatokkal és válsághelyzetekkel kapcsolatos kommunikáció;
f) egészségügyi készség és reagálás, valamint ágazatok közötti együttműködés;	f) egészségügyi készség és reagálás, valamint ágazatok közötti együttműködés;
g) a terv irányítása.	g) a terv irányítása.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(4) Az uniós készségi és reagálási tervnek régiók közötti készségi elemeket kell tartalmaznia annak érdekében, hogy koherens, több ágazatra kiterjedő, határon átnyúló népegészségügyi intézkedéseket lehessen megállapítani, különös tekintettel a szomszédos régiók tesztelési, kontaktkövetési, laboratóriumi, valamint speciális kezelési, illetve intenzív ellátási kapacitásaira. A terveknek a nagyobb kockázatú polgárok helyzetének kezelésére szolgáló készségi és reagálási eszközökről is rendelkezniük kell. (5) Az uniós készségi és reagálási terv működésének biztosítása érdekében a Bizottság stresszteszteket, gyakorlatokat, valamint működés közbeni és utólagos felülvizsgálatokat végez a tagállamokkal közösen, és szükség szerint frissíti a tervet.	(4) Az uniós készségi és reagálási tervnek régiók közötti készségi elemeket kell tartalmaznia annak érdekében, hogy koherens, több ágazatra kiterjedő, határon átnyúló népegészségügyi intézkedéseket lehessen megállapítani, különös tekintettel a szomszédos régiók tesztelési, kontaktkövetési, laboratóriumi, valamint speciális kezelési, illetve intenzív ellátási kapacitásaira. A régiókat politikai szinten teljes mértékben be kell vonni a tervek kidolgozásába és végrehajtásába. A terveknek a nagyobb kockázatú polgárok helyzetének kezelésére szolgáló készségi és reagálási eszközökről is rendelkezniük kell. (5) Az uniós készségi és reagálási terv működésének biztosítása érdekében a Bizottság stresszteszteket, gyakorlatokat, valamint működés közbeni és utólagos felülvizsgálatokat végez a tagállamokkal közösen, és szükség szerint frissíti a tervet.

2. módosítás

6. cikk

Nemzeti készségi és reagálási tervek

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A tagállamok a nemzeti készségi és reagálási tervek kidolgozása során egyeztetnek a Bizottsággal az uniós készségi és reagálási tervvel való összhang biztosítása érdekében, továbbá haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot és az Egészségügyi Biztonsági Bizottságot a nemzeti terv bármely lényeges felülvizsgálatáról.	(1) A tagállamok a nemzeti készségi és reagálási tervek kidolgozása során egyeztetnek a Bizottsággal az uniós készségi és reagálási tervvel való összhang biztosítása érdekében, továbbá haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot és az Egészségügyi Biztonsági Bizottságot a nemzeti terv bármely lényeges felülvizsgálatáról. Adott esetben, amennyiben a helyi és regionális önkormányzatok jelentős közegészségügyi feladatokat látnak el a nemzeti egészségügyi rendszerben, a nemzeti terveknek szubnacionális szintre vonatkozó készségi és reagálási terveket is tartalmazniuk kell. (2) A nemzeti készségi és reagálási tervekben meg kell határozni, hogy a határ menti területeken létre lehet vagy kell-e hozni régióközi, határon átnyúló kapcsolattartó csoportokat, amelyek egészségügyi szükséghelyzet esetén előkészítik és koordinálják az adott régióban a határ mindkét oldalán szükséges intézkedéseket.

Indokolás

A regionális szintű hatáskörök esetében a régiók bevonása nem opcióként jelenik meg.

A javasolt módosítások magyarázata

Magától értetődik.

3. módosítás

7. cikk

A készség- és reagálástervezéssel kapcsolatos jelentéstétel

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
c) a nemzeti reagálási tervek végrehajtása, beleértve adott esetben a regionális és helyi szintű végrehajtást is, a járványokra való reagálásra, az antimikrobiális rezisztenciára, az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésekre és más konkrét kérdésekre is kiterjedően. A jelentésnek adott esetben az uniós és nemzeti tervekkel összhangban lévő régióközi készségi és reagálási elemeket is tartalmaznia kell, különös tekintettel a szomszédos régiók közötti meglévő kapacitásokra, erőforrásokra és koordinációs mechanizmusokra. (2) A Bizottság az (1) bekezdéssel összhangban kapott információkat az ECDC-vel és más érintett uniós ügynökségekkel és szervezetekkel együttműködésben két évente elkészített jelentés formájában bocsátja az Egészségügyi Biztonsági Bizottság rendelkezésére. A jelentés országprofilokat tartalmaz az előrehaladás nyomon követése, valamint a nemzeti szinten azonosított hiányosságok kezelésére irányuló cselekvési tervek kidolgozása céljából.	c) a nemzeti reagálási tervek végrehajtása, beleértve adott esetben a regionális és helyi szintű végrehajtást is, a járványokra való reagálásra, az antimikrobiális rezisztenciára, az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzésekre, területi statisztikákra és más konkrét kérdésekre is kiterjedően. A jelentésnek adott esetben az uniós és nemzeti tervekkel összhangban lévő régióközi és határon átnyúló készségi és reagálási elemeket is tartalmaznia kell, különös tekintettel a szomszédos régiók közötti meglévő kapacitásokra, erőforrásokra és koordinációs mechanizmusokra. A regionális és helyi önkormányzatokat be kell vonni a hatáskörükbe tartozó kérdésekről szóló jelentések elkészítésébe, különös tekintettel a fenti c) pontban említett kérdésekre. 2. A Bizottság az (1) bekezdéssel összhangban kapott információkat az ECDC-vel és más érintett uniós ügynökségekkel és szervezetekkel együttműködésben két évente elkészített jelentés formájában bocsátja az Egészségügyi Biztonsági Bizottság rendelkezésére. A jelentés országprofilokat tartalmaz az előrehaladás nyomon követése, valamint a nemzeti vagy szubnacionális szinten azonosított hiányosságok kezelésére irányuló cselekvési tervek kidolgozása céljából.

4. módosítás

9. cikk

A készségtervezéssel kapcsolatos bizottsági jelentés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
1. A tagállamok által a 7. cikkel összhangban szolgáltatott információk és a 8. cikkben említett ellenőrzések eredményei alapján a Bizottság 2022 júliusáig, majd azt követően két évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az uniós szintű készség- és reagálástervezés jelenlegi állásáról és az e téren elért előrehaladásról.	1. A tagállamok által a 7. cikkel összhangban szolgáltatott információk és a 8. cikkben említett ellenőrzések eredményei alapján a Bizottság 2022 júliusáig, majd azt követően két évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Régiók Európai Bizottságának az uniós szintű készség- és reagálástervezés jelenlegi állásáról és az e téren elért előrehaladásról.

5. módosítás

10. cikk

A készség- és reagálástervezés koordinálása az Egészségügyi Biztonsági Bizottság keretében

Új pont hozzáadása

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	f) a határon átnyúló regionális egészségügyi együttműködés támogatása a potenciálisan vagy ténylegesen veszélyeztetett régiókban, illetve a határon átnyúló régiók közötti kapcsolattartó csoportok tevékenységének összehangolása.

Indokolás

Az Egészségügyi Biztonsági Bizottság (HSC) munkájának regionális komponense lehetővé teszi a határ menti régiók gördülékeny bevonását a válságelhárításba, és elkerülhetővé teszi a Covid19-világjárvány során 2020-ban több alkalommal megfigyelt kommunikációhiányt.

6. módosítás

11. cikk

Az egészségügyi ellátásban részt vevő és a népegészségügyi személyzet képzése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(2) Az (1) bekezdésben említett képzési tevékenységek célja a szóban forgó bekezdésben említett személyzet olyan ismeretekkel és készségekkel való felruházása, amelyek különösen a 6. cikkben említett nemzeti készségi tervek kidolgozásához és végrehajtásához, a válsághelyzeti készségi és felügyeleti kapacitások megerősítésére irányuló tevékenységek végrehajtásához szükségesek, ideértve a digitális eszközök használatát is. [...] (5) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve támogatja az egészségügyi ellátásban részt vevő és a népegészségügyi személyzet két vagy több tagállam közötti cseréjére, valamint a személyzet egyik tagállamból a másikba történő ideiglenes kirendelésére irányuló programok szervezését.	(2) Az (1) bekezdésben említett képzési tevékenységek célja a szóban forgó bekezdésben említett személyzet olyan ismeretekkel és készségekkel való felruházása, amelyek különösen a 6. cikkben említett nemzeti készségi tervek kidolgozásához és végrehajtásához, a válsághelyzeti készségi és felügyeleti kapacitások megerősítésére irányuló tevékenységek végrehajtásához szükségesek, ideértve a digitális eszközök használatát is. A szubnacionális szintű kapacitásépítés támogatása érdekében a képzési tevékenységek célcsoportjába az egészségügy területén hatáskörrel rendelkező helyi és regionális önkormányzatok is beletartoznak. [...] (5) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve támogatja az egészségügyi ellátásban részt vevő és a népegészségügyi személyzet két vagy több tagállam közötti cseréjére, valamint a személyzet egyik tagállamból a másikba történő ideiglenes kirendelésére irányuló programok szervezését. Ilyen intézkedéseket különösen azokban a határ menti régiókban kell bevezetni, amelyekben a regionális és helyi önkormányzatok jelentős hatáskörökkel rendelkeznek az egészségügy területén, többek között a régiók közötti, határon átnyúló kapcsolattartó csoportok munkatársainak képzése révén.

Indokolás

Bár a hatáskörmegosztás tagállamonként eltérő lehet, a helyi és regionális önkormányzatok gyakran vesznek részt mind a települési kórházak irányításában, mind pedig a katasztrófavédelemben, mégsem állnak rendelkezésükre a megfelelő képzések és kapacitások. Nagy szükség van célirányos képzésekre a gyakran munkaerőhiánnyal küzdő települési szolgálatok számára. Ezek gyorsabb reagálást és hatékonyabb fellépést tennének lehetővé.

7. módosítás

1. cikk (8) bekezdés

Járványügyi felügyelet

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(8) Minden tagállam kijelöli az (1) bekezdésben említett járványügyi felügyeletért nemzeti szinten felelős illetékes hatóságokat.	(8) Minden tagállam kijelöli az (1) bekezdésben említett járványügyi felügyeletért nemzeti szinten felelős illetékes hatóságokat. Ezt a nyomon követést területileg is fejleszteni kell, elsősorban regionális statisztikák segítségével.

Indokolás

Magától értetődik.

8. módosítás

9. cikk (3) bekezdés

Riasztás

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Riasztás kiadásakor az illetékes nemzeti hatóságok és a Bizottság a korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszeren keresztül haladéktalanul átadnak minden olyan, a birtokukban lévő, rendelkezésre álló információt, amely hasznos lehet a reagálás koordinálásához, így például a következőket:	Riasztás kiadásakor az illetékes nemzeti hatóságok és a Bizottság a korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszeren keresztül haladéktalanul átadnak minden olyan, a birtokukban lévő, rendelkezésre álló információt, amely hasznos lehet a reagálás koordinálásához, így például a következőket:
a) a kórokozó típusa és eredete;	a) a kórokozó típusa és eredete;
b) az incidens vagy kitörés dátuma és helyszíne;	b) az incidens vagy kitörés dátuma és helyszíne;
c) az átvitel vagy terjedés módja;	c) az érintett területek;
d) toxikológiai adatok;	d) az átvitel vagy terjedés módja;
e) az esetek felismerésére és megerősítésére szolgáló módszerek;	e) toxikológiai adatok;
f) népegészségügyi kockázatok;	f) az esetek felismerésére és megerősítésére szolgáló módszerek;
g) nemzeti szinten hozott vagy meghozni kívánt népegészségügyi intézkedések;	g) népegészségügyi kockázatok;
h) a népegészségügyi intézkedéseken kívüli egyéb intézkedések;	h) nemzeti szinten hozott vagy meghozni kívánt népegészségügyi intézkedések;
i) az egészségügyi ellenintézkedések sürgős szükségessége vagy hiánya;	i) a népegészségügyi intézkedéseken kívüli egyéb intézkedések;
j) határokon átnyúló szükséghelyzeti segítségnyújtásra vonatkozó kérések és felajánlások;	j) az egészségügyi ellenintézkedések sürgős szükségessége vagy hiánya;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
k) a kontaktkövetéshez szükséges személyes adatok, a 26. cikkel összhangban; l) a szóban forgó, határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszéllyel kapcsolatos bármely egyéb releváns információ.	k) határokon átnyúló szükséghelyzeti segítségnyújtásra vonatkozó kérések és felajánlások; l) a kontaktkövetéshez szükséges személyes adatok, a 26. cikkel összhangban; m) a szóban forgó, határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszéllyel kapcsolatos bármely egyéb releváns információ.

Indokolás

Magától értetődik.

B. Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ létrehozásáról szóló 851/2004/EK rendelet módosításáról

9. módosítás

3. cikk

A Központ feladat- és hatáskörei

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(2) g) a Bizottság vagy az Egészségügyi Biztonsági Bizottság kérésére, illetve saját kezdeményezésére iránymutatásokat nyújt a fertőző betegségek és a népegészségügy szempontjából releváns egyéb különös egészségi problémák kezelésére vonatkozóan, az érintett társadalmakkal együttműködésben;	(2) g) a Bizottság vagy az Egészségügyi Biztonsági Bizottság kérésére, illetve saját kezdeményezésére iránymutatásokat nyújt a fertőző betegségek és a népegészségügy szempontjából releváns egyéb különös egészségi problémák kezelésére vonatkozóan, az érintett társadalmakkal együttműködésben, gondolva itt többek között a határ menti régiókat és tranzitcsomópontokat célzó iránymutatásokra határokon át terjedő egészségügyi veszélyek esetén;

Indokolás

A Covid19-világjárványban a határ menti régiók és a közlekedési csomópontok bizonyos időszakokban semmiféle iránymutatást nem kaptak mindaddig, amíg a tagállami intézkedések hatályba nem léptek. Az – akár nem formális és nem is kötelező érvényű – ECDC-iránymutatások minél korábbi közzététele EU-szerte megkönnyítené az időben történő közös reagálást helyi és regionális szinten, még mielőtt életbe lépnek a célzott nemzeti intézkedések.

10. módosítás

5. cikk

A kijelölt hálózatok és a hálózati tevékenységek működése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(2) h) biztosítja, hogy az adatokat lehetőség szerint szubnacionális szinten gyűjtsék.

Indokolás

A szubnacionális szinten végzendő ECDC-adatgyűjtésre vonatkozó kérés a Covid19-világjárvány tapasztalataiból adódik: egyes régiókban a járványügyi helyzet eltért a tagállami átlagtól vagy a szomszédos régiókban uralkodó helyzettől.

11. módosítás

5b. cikk

Készültség- és reagálástervezés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) c) előmozdítja a tagállamok készültségi és reagálási tervezésével kapcsolatos önértékeléseket és külső értékeléseket, valamint az (EU) .../... rendelet [HL: beillesztendő a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló rendelet száma [ISC/2020/12524]] 7. és 8. cikke szerint részt vesz a készültségi és reagálási tervekkel kapcsolatos jelentéstételben és ellenőrzésben;	(1) c) előmozdítja a tagállamok készültségi és reagálási tervezésével kapcsolatos önértékeléseket és külső értékeléseket, köztük a határ menti régiókra és közlekedési csomópontokra vonatkozó szubnacionális készültségi és reagálási terveket , valamint az (EU) .../... rendelet [HL: beillesztendő a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről szóló rendelet száma [ISC/2020/12524]] 7. és 8. cikke szerint részt vesz a készültségi és reagálási tervekkel kapcsolatos jelentéstételben és ellenőrzésben;

Indokolás

Az egészségügy területén jelentős hatáskörökkel rendelkező régiók saját tervezéssel és intézkedésekkel reagáltak a Covid19-világjárványra. A független iránymutatások és ellenőrzések segítenék az információcserét és javítanák az első reakciók minőségét.

12. módosítás

5b. cikk

Készültség- és reagálástervezés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(1) l) ajánlásokat dolgoz ki az egészségügyi szükséghelyzetekre adandó regionális reakciók határon átnyúló koordinációjára és kölcsönös megfeleltetésére vonatkozóan.

Indokolás

Az egészségügy területén jelentős hatáskörökkel rendelkező régiók saját tervezéssel és intézkedésekkel reagáltak a Covid19-világjárványra. A független iránymutatások és ellenőrzések segítenék az információcserét és javítanák az első reakciók minőségét.

13. módosítás**8. cikk****A korai figyelmeztető és gyorsreagáló rendszer működése**

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	(6) A központ lehetőség szerint szorosan összehangolja tevékenységét a határon átnyúló regionális egészségügyi kapcsolattartó csoportokkal.

Indokolás

A kapcsolattartás lehetőségeinek hiánya a válság idején megnehezítette a megfelelő reagálást a határon átnyúló régiókban. A határon átnyúló közös kapcsolattartó csoportok, amelyek információkat osztanak meg az ECDC-vel és a hatóságokkal minden szinten, lehetővé tennék az illetékes hatóságok számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A. Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és az 1082/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről****A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA**

- hangsúlyozza, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 168. cikke szerint „[v]alamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét”, és a 196. cikk szerint „[a]z Unió ösztönzi a tagállamok közötti együttműködést a természeti vagy ember okozta katasztrófák megelőzését és az azokkal szembeni védekezést szolgáló rendszerek hatékonyságának javítása érdekében”;
- utal az uniós egészségügyi cselekvési programról (EU4Health) szóló véleményében megfogalmazott kötelezettségvállalására, amely szerint „prioritást kap az egészségügy európai szintű előtérbe helyezése, valamint a regionális és helyi önkormányzatok támogatása a rák és a járványok elleni küzdelemben, a határokon átnyúló egészségügyi együttműködésben és az egészségügyi rendszerek modernizálásában”;
- emlékeztet a globális egészség szemlélet elvére, amely szerint az egészség horizontális téma, amelyet az Európai Unió valamennyi szakpolitikai területén és fellépésében érvényesíteni kell;
- figyelembe veszi az Európai Bizottság 2020. január 29-én közzétett munkaprogramját, amely kimondja, hogy az európai életmód azt jelenti, hogy „[k]özös megoldásokat kell találni a közös kihívásokra, fel kell vértetni az embereket a szükséges készségekkel, és be kell fektetni egészségük és jóllétük fejlesztésébe”.
- felhívja a figyelmet arra, hogy a 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 1. cikkével összhangban intézkedéseket kell hozni a határon átnyúló, biztonságos és magas színvonalú egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése céljából, és elő kell mozdítani az egészségügyi ellátás területén folytatott tagállami együttműködést az egészségügyi ellátás szervezésére és nyújtására vonatkozó nemzeti hatáskörök teljes mértékű tiszteletben tartása mellett;
- emlékeztet arra, hogy az Eurobarométer 2017-es adatai szerint az európaiak több mint 70 %-a több uniós szerepvállalást vár az egészségügy területén. Napjainkban ez a kérdés minden eddiginél fontosabb az uniós polgárok számára, akik joggal várják el, hogy az EU aktívabb szerepet játsszon ezen a területen;
- hangsúlyozza, hogy a Covid19-válság tanulságai lehetőséget adnak az EU-nak arra, hogy jobb régióközi keretet hozzon létre a polgárai egészségét fenyegető, határokon át terjedő veszélyek nyomon követésére és leküzdésére;
- felhívja a figyelmet, hogy a világjárvány elleni küzdelem mellett az EU-nak az egészségügyi rendszerekben tapasztalható egyenlőtlenségek és egyes helyeken az egészségügyi személyzet tartós hiánya jelentette súlyos problémával is szembe kell néznie, amire szintén oda kell figyelnünk;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/24/EU irányelve (2011. március 9.) a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről (HL L 88., 2011.4.4., 45. o.).

9. aggódik amiatt, hogy a javaslat nem veszi kellően figyelembe a regionális és helyi szintet, és a határon átnyúló kérdéseket nem a határ menti régiók konkrét igényei, hanem a tagállami határok szempontjából kezelik;

A helyi és regionális önkormányzatok szerepének megerősítése a válaszingyázkedések tervezésében és kialakításában

10. felhívja a figyelmet, hogy 27 tagállamból 19 azt az utat választotta, hogy a gondozást, segítségnyújtást és népegészségügyet elsődlegesen a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörébe utalja, ezért kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat teljeskörűen vonják be a nemzeti készsűtségi és reagálási tervek kidolgozásába, értékelésébe és a válaszingyázkedések kialakításába;

11. felhívja a figyelmet arra, hogy regionális szintű végrehajtási mechanizmusokat kell kidolgozni. A nemzeti készsűtségi és reagálási tervek végrehajtásának hatékonysága attól függ, hogy a tagállami kormányok mennyire intenzíven vonják be a regionális szintet;

12. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az uniós készsűtségi és reagálási terv működésének biztosítása érdekében szervezzék meg a tagállami egészségügyi rendszerek stressztesztjét. Emlékeztet arra, hogy e stressztesztbe teljes mértékben be kell vonni az érintett tagállamok régióit és városait azok hatásköréitől függően;

13. üdvözli azt az európai bizottsági javaslatot, hogy a válsághelyzeti készsűtség megerősítése érdekében szervezzenek képzéseket az egészségügyi szakemberek számára a nemzeti készsűtségi tervek kidolgozásáról és végrehajtásáról, ideértve a digitális eszközök használatát is. Úgy véli azonban, hogy ezt a képzést ki kell terjeszteni a helyi és regionális önkormányzatok egészségügyért felelős munkatársaira is, amennyiben az adott önkormányzatok jelentős népegészségügyi hatáskörrel rendelkeznek;

14. úgy véli, hogy a felülről lefelé irányuló intézkedéseket rugalmasan össze kell kapcsolni a helyi és regionális szakismeretekkel és intézkedésekkel;

15. hangsúlyozza, hogy a polgárok és a helyi önkormányzatok bevonásával hatékonyabban ki lehetne építeni az ellenálló képességet. A folyamatba szakembereket is be kell vonni, akiknek a nézőpontja eltérhet a jogalkotókéétól;

16. felhívja a figyelmet a lakosság népegészségügyi témákkal kapcsolatos képzésének és felvilágosításának kérdésére. Ebben rendkívül fontos szerep hárul a helyi és regionális önkormányzatokra;

17. fontosnak tartja, hogy a regionális egészségügyi létesítményekben támogassuk a digitális konnektivitást és a képzéseket, és előmozdítsuk a távorvoslást annak érdekében, hogy az „intelligens” központoknak és a mobil multidiszciplináris csapatoknak köszönhetően hatékonyabb ellátást tudjunk biztosítani;

Határ menti régiók

18. felhívja a figyelmet azoknak az EU belső és külső határai mentén fekvő régióknak a különleges szerepére és kihívásaira, amelyek már évekkal ezelőtt kidolgoztak egészségügyi együttműködési modelleket, és rámutat azokra az előnyökre, amelyeket a helyi közösségek az ilyen típusú megoldásoknak köszönhetően élveznek;

19. javasolja, hogy fokozzák azokat az intézkedéseket, amelyek megvédik a regionális és helyi önkormányzatok egészségügyi technológiai rendszereit az esetleges kibertámadásoktól, amelyek veszélyeztethetik a tagállamok egészségügyi rendszereinek működését. Összehangolt tervezésre és központosított tanácsadásra van szükség azon rendszerek megerősítéséhez, amelyek alaphelyzetben is létfontosságúak, világjárvány idején pedig még inkább;

20. arra is felhívja a figyelmet, hogy a jelenlegi válság rávilágított a határ menti egészségügyi rendszert fenyegető veszélyekre, és további akadályokat gördített a régiók közötti együttműködés útjába. A jogszabályi eltérésekből adódó hatáskörbeli különbségek és adminisztratív nehézségek komoly kihívást jelentenek a határ menti régiókban a hatékonyabb és jobb egészségügy-menedzsment terén.

21. megfelelő jogi megoldások gyors elfogadását, egy ösztönzőrendszert és a bevált gyakorlatok terjesztését kéri, hogy tartósan javítani lehessen a határ menti régiók közötti egészségügyi együttműködést. Ehhez különösen azt kell figyelembe venni, hogy a nemzeti készsűtségi és reagálási tervek keretében létre lehet vagy kell-e hozni régióközi, határon átnyúló kapcsolattartó csoportokat, amelyek egészségügyi szűksűghelyzet esetén előkészítik és koordinálják az adott régióban a határ mindkét oldalán szűksűges intézkedéseket;

22. hangsúlyozza, hogy az olyan betegek, akik külföldön vesznek igénybe egészségügyi ellátást, ezt főként a szomszédos régióban teszik, ezért a határ menti régiók közötti együttműködés a siker előfeltétele;

23. az egészségügyi szakemberek mobilitásának megkönnyítése céljából szorgalmazza a határon átnyúlóan aktív egészségügyi dolgozói „státusz” létrehozását. Az egészségügyi szakemberek Európán belüli mobilitásának megkönnyítése érdekében észszerűnek tartja a szakmai képzések kölcsönös elismerési rendszerének megerősítését és az egységes képzési struktúrák előmozdítását;

24. ezért kéri, hogy az Európai Bizottság terjesszen elő javaslatot a határok minimális átjárhatóságának, és ezzel összefüggésben a határon átnyúló egészségügyi együttműködésnek a biztosítására annak érdekében, hogy az ezen a területen nyújtott szolgáltatásokat fenn lehessen tartani, és szükség esetén meg is lehessen erősíteni többek között válsághelyzetekben, ahogy az a Covid19-világjárvány esetében történt és történik;

25. javasolja, hogy ösztönözzék állandó egészségügyi együttműködési megállapodások megkötését a különböző nemzeti szintű illetékes hatóságok között, hogy válsághelyzetben gondoskodni lehessen a betegek kölcsönös fogadásáról. Ezekben a megállapodásokban azt is figyelembe kell venni, hogy az EU-nak harmadik országokkal is van közös határa.

B. Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ létrehozásáról szóló 851/2004/EK rendelet módosításáról

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

26. üdvözli az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ (ECDC) megbízatásának megerősítésére vonatkozó javaslatot, amelyet már a szükséghelyzeti egészségügyi mechanizmusról szóló véleményében is szorgalmazott;

27. úgy véli, hogy az ECDC hatáskörének kiterjesztése alapvető fontosságú a határokon át terjedő egészségügyi veszélyek kezelésére vonatkozó közös uniós stratégiák kidolgozása érdekében;

28. ajánlja, hogy új megbízatásának keretében az ECDC gyűjtsön szubnacionális szintű adatokat, és javítsa a határ menti régiók és a tranzitsomópontok közötti együttműködést a határokon át terjedő egészségügyi veszélyek tekintetében;

29. hangsúlyozza, hogy az ECDC-vel való szoros együttműködés segít hatékonyabbá tenni a helyi és regionális önkormányzatokon belüli készség- és reagálástervezést, valamint a jelentéstételt és az ellenőrzést, különösen a határ menti régiókban. Kéri egyben olyan, megfelelő rendelkezések elfogadását, amelyek lehetővé teszik, hogy a regionális önkormányzatok járvány esetén gyorsan megszervezzék a határon átnyúló válaszingyvezkedéseket és a koordinációt;

30. reméli, hogy az ECDC nem kötelező erejű ajánlásokat és javaslatokat fog előterjeszteni a kockázatkezelésre vonatkozóan, különös tekintettel a határ menti régiókra;

31. kiemeli, mennyire fontos az uniós egészségügyi munkacsoport mozgósításához és bevetéséhez szükséges kapacitás, hogy a tagállamokban támogatni lehessen a helyi válaszingyvezkedéseket;

32. felhívja a figyelmet arra, hogy a tagállamok operatív kapcsolattartó pontjai és az egészségügyi intézményeket helyi és regionális szinten felügyelő illetékes hatóságok közötti szoros együttműködés jelentősen növelheti a járványügyi felügyelet hatékonyságát;

33. hangsúlyozza, hogy az egészségügyi intézmények rendelkeznek a legfrissebb ismeretekkel, többek között a járványügyi helyzetre vonatkozó adatbázisokkal. Ezért szorgalmazza, hogy a felügyeletüket ellátó helyi és regionális önkormányzatokat vonják be az ilyen információk rendelkezésre bocsátását szolgáló harmonizált rendszerek tervezésébe és megvalósításába;

34. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak meg kell állapodniuk egy közös statisztikai protokollban, amely lehetővé teszi a Covid19-váltsággal és a jövőbeli járványokkal összefüggő hatásokra vonatkozó adatok összehasonlítását. Ez a protokoll, amelyet az ECDC és az Eurostat közös felügyelete alatt kell kidolgozni, a NUTS2 szintű adatokra támaszkodhat az európai struktúrális és beruházási alapok felhasználását is magában foglaló szakpolitikai válasz elősegítése érdekében;

35. úgy véli, hogy az ECDC olyan integrált rendszereken keresztül képes biztosítani a járványügyi felügyeletet, amelyek a modern technológiák és a modellezéshez rendelkezésre álló mesterségesintelligencia-alkalmazások segítségével valós idejű felügyeletet tesznek lehetővé.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Európai gyógyszerstratégia és jogalkotási javaslat az Európai Gyógyszerügynökség (EMA) megbízatásának módosításáról

(2021/C 300/15)

Előadó:	Birgitta SACRÉDEUS (SE/EPP), Dalarna régió közgyűlésének tagja
Referenciadokumentum:	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az Európai Gyógyszerügynökség által a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök tekintetében a válsághelyzetekre való felkészültség és a válságkezelés terén betöltött szerep megerősítéséről COM(2020) 725 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

(7) preambulumbekkezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
[...] Ezért fontos a hiányok kérdésének kezelése, valamint a kritikus gyógyszerek és orvostechnikai eszközök nyomon követésének megerősítése és hivatalossá tétele.	[...] Ezért fontos a hiányok kérdésének kezelése, valamint a kritikus gyógyszerek és orvostechnikai eszközök nyomon követésének megerősítése és hivatalossá tétele a tagállamok számára legmegfelelőbb szinten.

Indokolás

A kritikus gyógyszerek és orvostechnikai eszközök terén fennálló hiányokra igen észszerű közös európai választ adni. Válsághelyzetekben azonban a nyomon követésnek és a tagállamokra nehezedő adminisztratív tehernek megfelelő arányban kell állnia az előnyökkel.

2. módosítás

3. cikk (5) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A gyógyszerekkel foglalkozó irányítócsoporthoz munkájában egy munkacsoport segíti, amelynek a gyógyszerekért felelős illetékes nemzeti hatóságok által a 9. cikk (1) bekezdésének megfelelően létrehozott, gyógyszerhiánnyal foglalkozó egyedüli kapcsolattartó pontok a tagjai.	A gyógyszerekkel foglalkozó irányítócsoporthoz munkájában egy munkacsoport segíti, amelynek a gyógyszerekért felelős illetékes nemzeti hatóságok által a 9. cikk (1) bekezdésének megfelelően létrehozott, gyógyszerhiánnyal foglalkozó egyedüli kapcsolattartó pontok a tagjai. A munkacsoport adott esetben felveszi a kapcsolatot a helyi és regionális egészségügyi hatóságokkal.

Indokolás

A 27 tagállam közül 19-ben a helyi és regionális szint felelős az egészségügyi ellátásért. Ahhoz, hogy működjön és eredményeket mutasson fel a gyógyszerhiány nyomon követése, abba be kell vonni a helyi és a regionális szintet is.

3. módosítás

11. cikk (4) bekezdés b) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
b) tájékoztatják a gyógyszerekkel foglalkozó irányítócsoporthoz a meghozott intézkedésekről, és jelentést tesznek ezen intézkedések eredményeiről, beleértve az esetleges vagy tényleges hiány megoldására vonatkozó információkat is.	b) észszerű időn belül tájékoztatják a gyógyszerekkel foglalkozó irányítócsoporthoz a meghozott intézkedésekről, és jelentést tesznek ezen intézkedések eredményeiről, beleértve az esetleges vagy tényleges hiány megoldására vonatkozó információkat is.

Indokolás

A tagállamok számára elegendő időt kell biztosítani az irányítócsoporthoz tájékoztatására, mivel az ilyen információk összegyűjtése súlyos adminisztratív terhet ró az egészségügyi létesítményekre, amelyek válsághelyzetben már enélkül is le vannak terhelve.

4. módosítás

12. cikk f) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
f) felveszi a kapcsolatot harmadik országokkal és adott esetben az érintett nemzetközi szervezetekkel [...].	f) felveszi a kapcsolatot harmadik országokkal és adott esetben az érintett nemzetközi szervezetekkel, különösen az Egészségügyi Világszervezettel (WHO) , [...].

Indokolás

A WHO-val való globális együttműködés fontos, ezért azt ebben az összefüggésben meg kell említeni.

5. módosítás

14. cikk (5) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az elnök az üléseken való részvétel céljából meghívhatja a tagállamok képviselőit, az Ügynökség tudományos bizottságainak és munkacsoportjainak tagjait, valamint harmadik feleket, beleértve a gyógyszerek területén működő érdekcsoportok képviselőit, a forgalombahozatali engedélyek jogosultjait, gyógyszerfejlesztőket, a klinikai vizsgálatok megbízóit, a klinikai vizsgálati hálózatoknak, valamint a betegeket és az egészségügyi szakembereket képviselő érdekcsoportoknak a képviselőit.	Az elnök az üléseken való részvétel céljából meghívhatja a tagállamok, valamint a helyi és regionális önkormányzatok képviselőit, az Ügynökség tudományos bizottságainak és munkacsoportjainak tagjait, valamint harmadik feleket, beleértve a gyógyszerek területén működő érdekcsoportok képviselőit, a forgalombahozatali engedélyek jogosultjait, gyógyszerfejlesztőket, a klinikai vizsgálatok megbízóit, a klinikai vizsgálati hálózatoknak, valamint a betegeket és az egészségügyi szakembereket képviselő érdekcsoportoknak a képviselőit.

Indokolás

Számos tagállamban a helyi és regionális önkormányzatok felelősek az egészségügyi ellátásért.

6. módosítás

18. cikk c) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
c) szabályozási feladatai részeként digitális infrastruktúrák vagy eszközök használatával megkönnyíti a klinikai vizsgálatok hatókörén kívül generált, rendelkezésre álló elektronikus egészségügyi adatokhoz való gyors hozzáférést és azok elemzését, valamint az ilyen adatoknak a tagállamok, az Ügynökség és más uniós szervek közötti cseréjét;	c) szabályozási feladatai részeként digitális infrastruktúrák vagy eszközök használatával megkönnyíti a klinikai vizsgálatok hatókörén kívül generált, rendelkezésre álló elektronikus egészségügyi adatokhoz való gyors hozzáférést és azok elemzését, valamint – a hatályos uniós adatvédelmi előírásokkal összhangban – az ilyen adatoknak a tagállamok, az Ügynökség és más uniós szervek közötti cseréjét;

Indokolás

Hangsúlyozni kell, hogy fontos a biztonságos adatmegosztás és a személyes adatok védelme.

7. módosítás

19. cikk (5) bekezdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az orvostechikai eszközökkel foglalkozó irányítócsoporthoz munkájában a 23. cikk (1) bekezdésével összhangban létrehozott munkacsoport segíti, amelynek az illetékes nemzeti hatóságok orvostechikai eszközökkel foglalkozó egyedüli kapcsolattartó pontjai a tagjai.	Az orvostechikai eszközökkel foglalkozó irányítócsoporthoz munkájában a 23. cikk (1) bekezdésével összhangban létrehozott munkacsoport segíti, amelynek az illetékes nemzeti hatóságok orvostechikai eszközökkel foglalkozó egyedüli kapcsolattartó pontjai a tagjai. A munkacsoport adott esetben felveszi a kapcsolatot a helyi és regionális egészségügyi hatóságokkal.

Indokolás

A 27 tagállam közül 19-ben a helyi és regionális szint felelős az egészségügyi ellátásért. Ahhoz, hogy működjön és eredményeket mutasson fel a kritikus fontosságú orvostechikai eszközök nyomon követése, abba be kell vonni a helyi és a regionális szintet is.

8. módosítás

25. cikk (4) bekezdés d) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
d) tájékoztatják az orvostechikai eszközökkel foglalkozó irányítócsoporthoz a meghozott intézkedésekről, és jelentést tesznek ezen intézkedések eredményeiről, beleértve az esetleges vagy tényleges hiány megoldására vonatkozó információkat is.	d) észszerű időn belül tájékoztatják az orvostechikai eszközökkel foglalkozó irányítócsoporthoz a meghozott intézkedésekről, és jelentést tesznek ezen intézkedések eredményeiről, beleértve az esetleges vagy tényleges hiány megoldására vonatkozó információkat is.

Indokolás

A tagállamok számára elegendő időt kell biztosítani az irányítócsoporthoz tájékoztatására, mivel az ilyen információk összegyűjtése súlyos adminisztratív terhet ró az egészségügyi létesítményekre, amelyek válsághelyzetben már enélkül is le vannak terhelve.

9. módosítás

26. cikk e) pont

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
e) felveszi a kapcsolatot harmadik országokkal és adott esetben az érintett nemzetközi szervezetekkel [...].	e) felveszi a kapcsolatot harmadik országokkal és adott esetben az érintett nemzetközi szervezetekkel, különösen az Egészségügyi Világszervezettel (WHO) , [...].

Indokolás

A WHO-val való globális együttműködés fontos, ezért azt ebben az összefüggésben meg kell említeni.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

1. rész: A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Az Európai Gyógyszerügynökség által a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök tekintetében a válsághelyzetekre való felkészültség és a válságkezelés terén betöltött szerep megerősítéséről szóló rendeletjavaslat kapcsán

1. üdvözlí az Európai Gyógyszerügynökség által a válsághelyzetekre való felkészülésben és a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök kezelésében játszott szerep megerősítéséről szóló rendeletjavaslatot. A javaslat összhangban van az RB kérésével, melyet az uniós szükséghelyzeti egészségügyi mechanizmusról szóló véleményében fogalmazott meg;

2. a Covid19-világjárvány tapasztalatainak fényében összehangolt megközelítést szorgalmaz válsághelyzetek esetén a közegészségügyi veszélyt jelentő betegségek megelőzésére, diagnosztizálására vagy kezelésére szolgáló gyógyszerek és orvostechnikai eszközök fejlesztését, előállítását és forgalmazását illetően;

3. megállapítja, hogy bár az egészségügyi politika a tagállamok elsődleges hatáskörébe tartozik, az EU fontos kiegészítő és koordináló szerepet tölt be. Biztosítani kell többek között a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök belső piacának folytonosságát és zavartalan működését vészhelyzetekben is;

4. hangsúlyozza, hogy a javasolt rendelet jelentős hatással lesz a regionális és helyi önkormányzatokra. A 27 tagállamból 19-ben az önkormányzatok felelősek az egészségügyi ellátásért, és kulcsszerepet játszanak országuk válsághelyzetekre való felkészültségében és válságkezelésében. Ezért sürgősen biztosítani kell, hogy a helyi és regionális szint igényeit kifejezésre lehessen juttatni és eleget lehessen tenni azoknak, valamint hogy létezzenek kommunikációs csatornák a gyógyszerekkel, illetve az orvostechnikai eszközökkel foglalkozó irányítócsoporthoz, valamint a helyi és regionális önkormányzatok között;

5. úgy véli, hogy az a javaslat, amely kötelezi a tagállamokat a kritikusnak ítélt gyógyszerek és orvostechnikai eszközök hiányának nyomon követésére és a hiányok csökkentésére, intenzív szerepvállalást feltételez. Az EMA csak akkor tud releváns és megbízható adatokhoz hozzáférni a gyógyszerek és orvostechnikai eszközök terén fennálló igényekre és hiányosságokra vonatkozóan, ha ezeket az adatokat a helyi és regionális szint rendelkezésre tudja bocsátani;

6. rámutat arra, hogy válsághelyzetben nagy nyomás nehezedhet az egészségügyi szolgáltatásokra, valamint a helyi és regionális önkormányzatokra. Ezért a minimálisra kell csökkenteni a rájuk háruló adminisztratív terheket. Ennek érdekében a jelentéstételi kötelezettségeknek és határidőknek megfelelőnek és kezelhetőnek kell lenniük, valamint lehetővé kell tenniük olyan gyors intézkedések meghozatalát, amelyek maximális haszonnal járnak a tagállamok számára, és összhangban állnak a szubszidiaritás elvével;

7. rámutat arra, hogy az egészségügyi és egyéb adatokhoz való hozzáférés és azok megosztása kiemelkedő fontosságú az egészségügyi válsághelyzetekre való felkészültség szempontjából, illetve a válságok és más jelentős események hatékony kezelése érdekében. Mindazonáltal az érzékeny információkat nagy körültekintéssel kell kezelni, és garantálni kell a magánélet védelmét és az adatbiztonságot;

8. határozottan üdvözlí azt a javaslatot, hogy hozzanak létre egy szükséghelyzeti munkacsoportot az olyan gyógyszerek gyors fejlesztésének és használatának támogatására, amelyek segíthetnek megelőzni a lakosság egészségét fenyegető veszélyeket. Az RB üdvözlí, hogy a szükséghelyzeti munkacsoportnak teljes mértékben együtt kell működnie más uniós szervekkel, a WHO-val és harmadik országokkal;

9. üdvözlí, hogy a javaslat hangsúlyozza az érintett szervekkel, például az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal (ECDC) való együttműködést közegészségügyi szükséghelyzet esetén, ennek során azonban el kell kerülni a hatóságok közötti párhuzamos munkavégzést;

10. további adatokat vár arról, hogy az EMA hogyan fog együttműködni a javasolt uniós Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatósággal (HERA);

11. szorgalmazza, hogy az EMA és munkacsoportjai által végzett tevékenységek minél átláthatóbbak legyenek.

2. rész: A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Az európai gyógyszerstratégiáról szóló közlemény kapcsán

12. határozottan támogatja az Európai Bizottság által elindított európai gyógyszerstratégiát, amelynek átfogó célja a gyógyszerekhez való hozzáférés, illetve azok rendelkezésre bocsátása a betegek számára, és hangsúlyozza, hogy Unió-szerte valamennyi polgár számára lehetővé kell tenni, hogy biztonságos és hatékony gyógyszerekkel kezeljék őket;

13. rámutat, hogy a 27 tagállam közül 19-ben az orvosi ellátással, az ápolással és az egészségüggyel kapcsolatos alapvető hatásköröket a helyi és regionális önkormányzatokra ruházták át. Gyakran a nemzeti egészségügyi rendszerrel rendelkező országokban is a helyi szint felel a szociális szolgáltatásokért és a szociális ellátásért. A helyi és regionális önkormányzatok tehát kulcsszerepet játszanak a gyógyszerek finanszírozásában, értékelésében, beszerzésében és rendelkezésre bocsátásában, valamint a válságkezelésben és a válsághelyzetekre való felkészülésben. Ezért rendkívül fontos a regionális és helyi szint bevonása a gyógyszerstratégiában javasolt együttműködési formákba;

14. helyesli, hogy a stratégia célja, hogy ellátási hiány esetén elősegítse a gyógyszerek elérhetőségét, valamint hogy a betegek és az egészségügyi rendszer igényeivel összhangban ösztönözze az innovációt és a kutatást. Párbeszéd révén kell megegyezésre jutni arról, hogy mely egészségügyi területeken áll fenn ellátási hiány, hogy egyetlen terület se maradjon figyelmen kívül;

15. különösen üdvözlí az antimikrobiális rezisztencia leküzdése érdekében javasolt átfogó erőfeszítéseket, és fontosnak tartja az antibiotikumok észszerű, korlátozott használatára irányuló munkát, az új antibiotikumok fejlesztésének és előállításának ösztönzését, valamint a régebbi antibiotikumok forgalomban tartását;

16. úgy véli, hogy javítani kell a ritka betegségek kezelésére szolgáló, illetve a gyermekeknek szánt gyógyszerekkel való ellátást, és ezért üdvözlí az ilyen gyógyszerekre vonatkozó jogszabályok vizsgálatát. A jelenlegi ösztönzők nem a jó irányba vezetnek. Olyan gyógyszereket eredményeznek, amelyeknek hatékonyságáról és biztonságosságáról korlátozott bizonyítékok állnak rendelkezésre, és amelyek annyira drágák, hogy az egészségügyi rendszer számára aligha jelentenek prioritást;

17. úgy véli, hogy a megfizethető ár az egyik előfeltétele annak, hogy a betegek megkaphassák a szükséges gyógyszeres kezeléseket, és hogy az egészségügyi rendszerek hosszú távon fenntarthatóak maradjanak. Manapság vannak olyan súlyos betegek, akik azért nem kapják meg a szükséges kezelést, mert a gyógyszerek ára túl magas. Ez vonatkozik például a súlyos ritka betegségek gyógyszerreire;

18. megjegyzi, hogy a gyógyszerpiac jelenleg a titkos ármegállapodások és az átláthatóság hiánya miatt rosszul működik. A vállalatok dönthetnek úgy, hogy bizonyos országokban nem forgalmazzák gyógyszereiket. Ezért jó, hogy a stratégia célja a gyógyszerpiaci verseny különböző módokon történő előmozdítása, többek között a versenyjog felülvizsgálata révén. Ebben az összefüggésben intézkedésekre van szükség a generikus és biohasonló gyógyszerek elérhetőségének javítása érdekében;

19. szorosabb együttműködést javasol a tagállamok között a gyógyszerek értékelése, árképzése és beszerzése terén. Alapvető fontosságúnak tartja, hogy az együttműködés ilyen formáiban képviselve legyen a helyi és a regionális szint is, amelyek számos országban felelősek az egészségügyi rendszerért és annak finanszírozásáért;

20. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az európai gyógyszeripar stratégiai jelentőséggel bír a kutatás, a közegészségügy, a foglalkoztatás és a kereskedelem szempontjából. Alapvető fontosságú, hogy megteremtsek az innovációhoz és az új technológiák, például a génterápia alkalmazásához, a mesterséges intelligenciához és a személyre szabott orvosláshoz szükséges feltételeket annak érdekében, hogy az EU továbbra is versenyképes gyógyszeriparral rendelkezzen;

21. támogatja az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy hozzanak létre egy európai egészségügyi adattérseget azzal a céllal, hogy előmozdítsák a határokon átnyúló adatelemzést, és ezáltal javítsák a kutatást, az egészségügyi munkát és a felügyeletet. Az egészségügyi szolgálatok számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy részt vegyenek egy ilyen infrastruktúrában. A betegek magánélethez és adataikhoz fűződő jogának védelmét biztosítani kell;

22. hangsúlyozza, hogy a betegeknek bízniuk kell abban, hogy az új gyógyszerek biztonságosak és hatékonyak. Ezért fontos, hogy a gyógyszerek engedélyezése során elegendő klinikai bizonyíték álljon rendelkezésre. Ha a betegbiztonságot és a hatékonyságot nem dokumentálják megfelelően, akkor előfordulhat, hogy az egészségügyi szolgálatok és a finanszírozók nehezen tudnak állást foglalni az új kezeléseket illetően. Ez késleltetheti vagy akadályozhatja a kezeléseket. Fennáll tehát annak a kockázata, hogy az elhamarkodott engedélyek ellenkező hatást fejtenek ki. Ezért fontos, hogy az EMA együttműködjön az egészségügyi technológiák értékelésével foglalkozó hatóságokkal, valamint az egészségügyi rendszer regionális szintű képviselőivel és finanszírozóival is;

23. rámutat arra, hogy a gyógyszerhiány régóta problémát jelent az egészségügyi ágazatban. Ez még nyilvánvalóbbá vált a Covid19-világjárvány idején. Az RB ezért úgy véli, hogy alaposan meg kell vizsgálni a gyógyszerhiány okait, és támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy az ellátás biztonságának növelése érdekében felülvizsgálja a gyógyszerészeti jogszabályokat. Mivel a gyógyszerstratégiában szereplő javaslatok nem különösebben konkrétak, az RB életképes intézkedésjavaslatokat vár el az EU stratégiai autonómiájának biztosítása érdekében, hogy mind rendes, mind válsághelyzetekben biztosítva legyen a gyógyszerellátás;

24. emlékeztet arra az uniós szükséghelyzeti egészségügyi mechanizmusról szóló véleményében szereplő ajánlásra, hogy elő kell mozdítani az alapvető gyógyszerek Európában történő fejlesztését és gyártását, valamint arra kell ösztönözni a gyártókat, hogy csökkentsék a harmadik országoktól való függést;

25. az egészségügyi válságok kezelésére szolgáló uniós mechanizmusok megerősítése kapcsán arra figyelmeztet, hogy a Covid19-világjárványból a megfelelő tanulságokat kell levonni: erős többoldalú együttműködésre van szükség a biztonságos és hatékony oltóanyagok, diagnosztikai eszközök és terápiák kifejlesztése, illetve gyártása terén. Gondoskodni kell továbbá a jövőbeli oltóanyagok és gyógyszerek hatékony és méltányos finanszírozásáról és elosztásáról;

26. üdvözli az Európai Unió Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reakálási Hatóságának (HERA) létrehozására vonatkozó javaslatot, és kidolgozott javaslatot vár az új hatóság megbízatására vonatkozóan;

27. üdvözli, hogy az Európai Bizottság a gyógyszerek környezeti hatásvizsgálatára vonatkozó szigorúbb követelmények értelmében javasolja a gyógyszerészeti jogszabályok felülvizsgálatát. Ennek ki kell terjednie a gyógyszerek gyártására és felhasználására is. Kifejezetten üdvözlendő, hogy nemzetközi erőfeszítések irányulnak azon környezeti kockázatok kezelésére, amelyek a harmadik országokban történő gyártásból származó gyógyszerösszetevő-kibocsátásokkal kapcsolatosak;

28. ezenkívül kedvezően értékeli, hogy a gyógyszerstratégia hangsúlyozza, hogy a gyógyszeriparnak hozzá kell járulnia az EU klímasemlegességéhez úgy, hogy az értékláncban az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére összpontosítanak;

29. határozottan támogatja, hogy az EU a gyógyszeripari területen folytatott globális együttműködés fokozására törekszik.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 7-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Apostolos TZITZIKOSTAS

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU